

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΑΡΚΩΝ ΤΣΕΠΗΣ

ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΓΟΥΒΑΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ | ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ | ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ

Επιτροπή Εξέτασης

1. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΡΝΙΑΤΗΣ

2. ΟΛΓΑ ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΟΥ

3. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

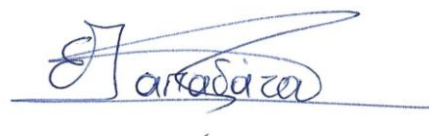
ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη **Παπαδάτου Ειρήνη**, με αριθμό μητρώου **da16034**. φοιτητής/τρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών & Πολιτισμού του Τμήματος Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

The image shows a handwritten signature in blue ink. The signature is stylized and appears to read 'E. Papadatos'. Below the signature is a horizontal line.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Μπούρα,
για την υπομονή, την καθοδήγηση και
την εκτίμηση που έδειξε κατά τη διάρκεια
της πτυχιακής μου εργασίας, καθώς και για
την ανεκτίμητη γνώση που μου μετέδωσε.

Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστώ
φίλους, οικογένεια και όλους εκείνους
που βρέθηκαν στο δρόμο μου σε αυτό το μακρύ ταξίδι,
για τη στήριξη, την εμπύχωση και την υπομονή τους.

Ειρήνη Παπαδάτου
Αθήνα, 28/2/2024

*Αυτή η εργασία είναι αφιερωμένη σε όσους
αναζητούν μια διέξοδο γαλήνης, μέσα στον
σύγχρονο και πολυάσχολο κόσμο μας.*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή αυτή εργασία έχει ως στόχο την τυπολογική μελέτη και δεικτοδότηση (indexing) των υπαρχόντων μικρού μεγέθους πάρκων και αντίστοιχου μεγέθους αστικών κενών της Αθήνας, και συγκεκριμένα της γειτονιάς της Γούβας. Σκοπός είναι η σύνταξη ενός εγχειρίδιου σχεδιασμού πάρκων τσέπης της συγκεκριμένης γειτονιάς, για μελλοντική χρήση. Ταυτόχρονα, παρουσιάζεται πρόταση σχεδιασμού για τρία, χαρακτηριστικά αστικά κενά, ως πάρκα τσέπης, μέρος του ευρύτερου δικτύου της ίδιας γειτονιάς, με βάση το παραπάνω εγχειρίδιο. Στόχος είναι η μετατροπή αστικών χώρων σε χώρους ανάπαυσης και αναψυχής στην καθημερινότητα των ανθρώπων της πόλης. Μία ανάσα πρασίνου στους αποπνικτικούς ρυθμούς της πόλης.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας, γίνεται μια βιβλιογραφική αναφορά στους ορισμούς των πάρκων τσέπης, στις ανάλογες χρήσεις τους στην Ευρώπη και στον κόσμο, καθώς και στους λόγους που αυτά είναι σημαντικά σε έναν αστικό ιστό. Ταυτόχρονα, πραγματοποιείται μία έρευνα σε υπάρχοντα σχεδιασμένα πάρκα τσέπης, διαφορετικών χρήσεων και με σχεδιαστικά, λειτουργικά και αισθητικά στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη στη σύνθεση της τελικής σχεδιαστικής πρότασης.

Στη συνέχεια, διενεργήθηκε μελέτη και ανάλυση της ευρύτερης περιοχής μελέτης και επιλεγμένων αναξιοποίητων αστικών κενών, προς σχεδιασμό. Στη φάση αυτή χρησιμοποιήθηκαν διαγράμματα για τα περιβαλλοντικά στοιχεία και χαρακτηριστικά τη περιοχής, έγινε χαρτογράφηση της περιοχής μελέτης και παρατηρήθηκαν στοιχεία όπως τα τοπόσημα, η κίνηση/κυκλοφορία, οι οπτικές φυγές και οι δημόσιοι και ιδιωτικοί χώροι. Στο ίδιο κεφάλαιο καταγράφηκαν χαρακτηριστικά στοιχεία όπως η προσβασιμότητα, η γειτνίαση, οι οπτικές τους φυγές και οι ήχοι που παρατηρήθηκαν κατά την επίσκεψή τους και έγινε μία κατηγοριοποίησή τους ως προς την τυπολογία τους. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την επιλογή των τριών προς σχεδιασμό αστικών κενών.

Στα επόμενα τρία κεφάλαια, αναπτύσσονται το εγχειρίδιο σχεδιασμού, βασιζόμενο στα χαρακτηριστικά στοιχεία του κάθε πάρκου, η μεθοδολογία σχεδιασμού για την δημιουργία της κάτοψης, και η κεντρική ιδέα για την σύνθεση της πρότασης σχεδιασμού. Με γνώμονα όλα τα παραπάνω και εμβαθύνοντας στην σύνθεση της ιδέας καταλήγουμε στην τελική απεικόνιση και παρουσίαση της πρότασης σχεδιασμού των πάρκων Τσέπης στην περιοχή της Γούβα. Συνθετικά εργαλεία για τους πειραματισμούς αποτέλεσαν σκίτσα, φυσικά προπλάσματα και σχέδια υπό κλίμακα. Οι αρχές του αστικού σχεδιασμού τοπίου και της αειφορίας, λειτούργησαν συμπληρωματικά στον τελικό σχεδιασμό.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

πάρκα τσέπης, αρχιτεκτονική τοπίου, δίκτυο πάρκων, δεικτοδότηση, αισθητηριακή αρχιτεκτονική, υλικότητες, Αθήνα, Γούβα

ABSTRACT

The aim of this dissertation is the typological study and indexing of existing small-scale parks and equivalent urban voids in Athens, specifically in the neighbourhood of Gouva. The purpose is to compile a handbook for the design of pocket parks in this specific neighbourhood for future use. Simultaneously, a design proposal for three characteristic urban voids as pocket parks is presented, as part of the broader network of the same neighbourhood, based on the aforementioned handbook. The objective is the transformation of urban spaces into recreational areas in the daily lives of the city's inhabitants. A breath of greenery amidst the stifling rhythms of the city.

The first part of this dissertation provides a literature review on the definitions of pocket parks, their corresponding uses in Europe and worldwide, and the reasons why they are significant in an urban design. Concurrently, a survey is conducted on existing designed pocket parks, with different uses and design elements taken into consideration in the composition of the final design proposal.

Subsequently, a study and analysis of the wider study area and selected underutilized but ideal urban voids for design are conducted. This phase includes environmental data diagrams, mapping of the study area, observation of elements such as landmarks, traffic patterns, visual perspectives, and public and private spaces. Additionally, characteristics such as accessibility, adjacency, visual perspectives, and sounds observed during visits are recorded, and they are categorized based on their typology. The chapter concludes with the selection of three urban voids for design.

In the following three chapters, the design manual is developed based on the characteristics of each park, the design methodology for creating the plan, and the central idea for composing the design proposal. Considering all the above and delving into the idea's composition, we arrive at the final representation and presentation of the design proposal for pocket parks in the Gouva area. Sketches, physical models, and scale drawings served as synthetic tools for experimentation. The principles of urban landscape design and sustainability complemented the final design.

KEY-WORDS

Pocket parks, landscape architecture, park network, indexing, sensory architecture, materiality, Athens, Gouva

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Τα πάρκα τσέπης και οι βασικές έννοιες	
1.1. Πάρκα τσέπης και αστικά δίκτυα πρασίνου	9
1.2. Είδη πάρκων και εναλλακτικά πάρκα τσέπης	16
1.3. Η έννοια της τυπολογίας Δεικτοδότηση στοιχείων	20
2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Case studies	
2.1. Paley Park- New York City Zion Breen Richardson Associates	21
2.2. Gil Hodges Community Garden New York Restoration Project	23
2.3. The Home Depot Children's Garden New York Restoration Project	25
2.4. John F. Collins Park – Philadelphia, PA, US John Francis Collins	26
3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Ανάλυση περιοχής μελέτης	
3.1. Η Γούβα	28
3.2. Το κλίμα της περιοχής	30
3.3. Χαρτογράφηση περιοχής μελέτης	33
3.4. Αστικά κενά και υπάρχουσες χρήσεις	37
3.5. Κυκλοφορία – Διαδρομές	40
3.6. Επιλεγμένα αστικά κενά προς δημιουργία πάρκων τσέπης	42
4 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Εγχειρίδιο σχεδιασμού	
4.1. Χρήστες και ανάγκες χρηστών Ερωτηματολόγιο	48
4.2. Εγχειρίδιο σχεδιασμού	49
5 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Μεθοδολογία Σχεδιασμού	
5.1. Μεθοδολογία σχεδιασμού Δίκτυο	57
5.2. Χαράξεις χώρων Παραμετρική Τυχειότητα	58
5.3. Μεθοδολογία επιλογής και τοποθέτησης σημείων	59
5.4. Μεταφορά μεθοδολογίας σχεδιασμού στα αστικά κενά	
5.4.1. Πάρκο τσέπης 1 παιχνίδι, εκμάθηση, ανάπαυση	62
5.4.2. Πάρκο τσέπης 2 κοινωνικές συναθροίσεις, καλλιτεχνικά δρώμενα, εκθέσεις	63
5.4.3. Πάρκο τσέπης 3 στάση, πέρασμα, ανάπαυση, κοινωνικές συναθροίσεις	65
6 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Σύνθεση ιδέας	
6.1. Κεντρική ιδέα Έλος	66
6.2. Moodboards, Brainstorming & Μακέτα κεντρικής ιδέας	68
6.3. Η ταυτότητα των πάρκων τσέπης Στοιχεία – Elements	71
7 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 Σχεδιαστικές προτάσεις πάρκων τσέπης	
7.1. Πάρκο Τσέπης 1	
i. Οργανόγραμμα οργάνωση χρήσεων	74
ii. Αρχικά σκίτσα χρήσεων διαχωρισμός χώρων	75
iii. Οργανόγραμμα μεταφορά εγχειριδίου στην επιλεγμένη κάτοψη	76
iv. Αρχικά σχέδια κατόψεις	77
v. Το πάρκο στον αστικό ιστό κλίμακα 1:500	78
vi. Μακέτες 1:200	79

vii.	Σχέδια 1:200.....	81
viii.	Inspirational brainstorming moodboard	82
ix.	Υλικά	83
x.	Τελικά σχέδια κλίμακα 1:100	84
xi.	Το πάρκο στον αστικό ιστό	88
xii.	Τρισδιάστατες απεικονίσεις	89
xiii.	Τελική μακέτα Κλίμακα 1:100	90
7.2.	Πάρκο Τσέπης 2	
i.	Οργανόγραμμα οργάνωση χρήσεων	96
ii.	Αρχικά σκίτσα χρήσεων διαχωρισμός χώρων.....	97
iii.	Οργανόγραμμα μεταφορά εγχειριδίου στην επιλεγμένη κάτοψη.....	98
iv.	Αρχικά σχέδια κατόψεις	99
v.	Το πάρκο στον αστικό ιστό κλίμακα 1:500	100
vi.	Μακέτες 1:200	101
vii.	Σχέδια 1:200	103
viii.	Inspirational brainstorming moodboard	104
ix.	Υλικά	105
x.	Τελικά σχέδια κλίμακα 1:100	106
xi.	Το πάρκο στον αστικό ιστό	109
xii.	Τρισδιάστατες απεικονίσεις	110
xiii.	Τελική μακέτα Κλίμακα 1:100	115
7.3.	Πάρκο Τσέπης 3	
i.	Οργανόγραμμα οργάνωση χρήσεων	117
ii.	Αρχικά σκίτσα χρήσεων διαχωρισμός χώρων.....	118
iii.	Οργανόγραμμα μεταφορά εγχειριδίου στην επιλεγμένη κάτοψη.....	119
iv.	Αρχικά σχέδια κατόψεις	120
v.	Το πάρκο στον αστικό ιστό κλίμακα 1:500	121
vi.	Μακέτες 1:200	122
vii.	Σχέδια 1:200	124
viii.	Inspirational brainstorming moodboard	126
ix.	Υλικά	127
x.	Τελικά σχέδια κλίμακα 1:100	128
xi.	Το πάρκο στον αστικό ιστό	132
xii.	Τρισδιάστατες απεικονίσεις	133
xiii.	Τελική μακέτα κλίμακα 1:100	136
7.4.	Προτάσεις αισθητικών στοιχείων	
i.	Ενώσεις υλικοτήτων	140
ii.	Φύτευση	142
iii.	Φωτισμός	144
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ερωτηματολόγιο, Πηγές, Φωτογραφικό Υλικό	149

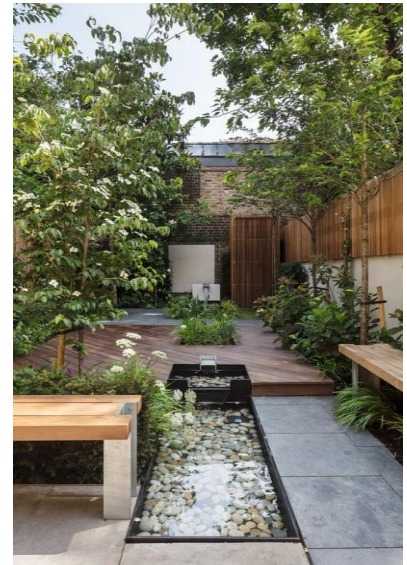
ΠΡΟΛΟΓΟΣ | ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το Τμήμα Οικονομικών και Κοινωνικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών, (2014), το 70% του ανθρώπινου πληθυσμού θα ζει σε αστική περιοχή μέχρι το 2070. Ωστόσο, στις μέρες μας, το ένα τρίτο 1/3 του πληθυσμού ζει σε πόλεις και αυτός ο αριθμός υπολογίζεται να αυξηθεί στα δύο τρίτα 2/3 στα επόμενα 30 χρόνια, σύμφωνα με στατιστικά της UNFPA (United Nations Population Fund). Αυτός ο ταχύς ρυθμός αστικοποίησης έχει ανησυχήσει τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ο οποίος παρακινεί τις κυβερνήσεις να δράσουν για τη δημιουργία χώρων πρασίνου μέσα στις πόλεις τους, καθώς οι επιπτώσεις για την ανθρώπινη υγεία και ψυχολογία είναι πολλές. Όμως, η δημιουργία χώρων πρασίνου μέσα στις πόλεις μπορεί να είναι ένα δύσκολο και απαιτητικό εγχείρημα λόγω της έλλειψης ελεύθερου χώρου. Θα ήταν, λοιπόν, πιο πρακτικό να ενταχθούν μικροί χώροι πρασίνου στο γενικότερο πλαίσιο της πόλης, όπως τα πάρκα τσέπης, ώστε να ενσωματωθούν στην καθημερινή ζωή και ρουτίνα των πολιτών. Σύμφωνα με έρευνες, οι χώροι πρασίνου μικρότεροι από 5000m², όπως τα πάρκα τσέπης, τα φυτεμένα δέντρα, τα φυτεμένα δώματα, τα δέντρα και τα λουλούδια μέσα στο αστικό τοπίο, μπορούν να προσφέρουν αναψυχή και άλλα βιωματικά οφέλη για τον άνθρωπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 | Τα Πάρκα Τσέπης και οι βασικές έννοιες

1.1. Πάρκα Τσέπης και αστικά δίκτυα πρασίνου

Πάρκα Τσέπης χαρακτηρίζονται μικρές εκτάσεις πρασίνου μέσα στον ιστό της πόλης. Συνήθως, είναι μικρότερα από ένα κοινό αστικό πάρκο, σπάνια ξεπερνούν τα 1000m² και απευθύνονται στο ευρύ κοινό είτε βρίσκονται σε δημόσιο είτε σε ιδιωτικό χώρο. Συνήθως δημιουργούνται ευκαιριακά, πάνω σε ακανόνιστα κομμάτια κενής ή «ξεχασμένης» αστικής γης, και η μορφή τους εξαρτάται από τη διάταξη των οικοδομικών τετραγώνων και του οδικού δικτύου της περιοχής. Τα Πάρκα Τσέπης δεν στοχεύουν καθαυτό στην εξυπηρέτηση μιας ολόκληρης πόλης, αλλά συνδέονται άμεσα με την γειτονιά που τα φιλοξενεί καλύπτοντας τις ανάγκες της ή συνδέονται σε ένα ευρύτερο λειτουργικό δίκτυο Πάρκων Τσέπης, μέσω πεζοδρόμων, «πράσινων» διαδρομών και ποδηλατοδρόμων, παρέχοντας εύκολη πρόσβαση και χρήση σε όλους τους ενδεχόμενους χρήστες. Εξαιτίας του ευκαιριακού σχηματισμού τους ενδέχεται να έχουν θεματικό χαρακτήρα εξυπηρετώντας καλύτερα συγκεκριμένες χρήσεις και τμήμα του κοινωνικού συνόλου. Για παράδειγμα μπορεί να λειτουργούν ως μέρη ξεκούρασης, παιχνιδιού, αθλητισμού ή πολιτιστικών δρώμενων. Τα πάρκα τσέπης προσφέρουν μια όαση πρασίνου και ξεκούρασης μέσα στο έντονο αστικό τοπίο και την καθημερινότητα των πολιτών. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορετικοί ορισμοί για αυτά. «Μικρά αστικά πάρκα οριοθετημένα μεταξύ των κτηρίων. Μπορεί να περιέχουν κάποιο σιντριβάνι ή άλλα στοιχεία νερού». ή «ένας αστικός ελεύθερος χώρος μικρής κλίμακας, συνήθως σε περιορισμένο αριθμό μέσα στην πόλη»

ΠΑΡΚΟ ΤΣΕΠΗΣ ΣΤΟ ΜΠΑΚΛΑΝΤΕΣ

Στις μέρες μας, το ενδιαφέρον για την αναγκαιότητα των πάρκων και της φύσης στην ποιότητα ζωής και υγείας των ανθρώπων επικεντρώνεται περισσότερο στα δάση και στα μεγάλα πάρκα. Όμως, είναι σημαντικό να αντιληφθούμε ότι μικρές εκτάσεις πρασίνου μέσα στο αστικό περιβάλλον μπορούν να προσφέρουν εξίσου σημαντική αλλαγή στον ανθρώπινο, αστικό τρόπο ζωής. Από την κοινωνικοποίησή του, την αίσθηση ασφάλειας και την επαφή του με την φύση, μέχρι την ψυχολογία και την γενικότερη βελτίωση της διάθεσής του. Ήδη στην Αμερική αλλά και σε αρκετές χώρες της Ευρώπης, τα πάρκα τσέπης θεωρούνται εργαλεία για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας, την καταπολέμηση της απομόνωσης των ανθρώπων που επικρατεί στις πυκνοκατοικημένες πόλεις αλλά και μέσω προστάσις του περιβάλλοντος και δημιουργίας περιβαλλοντικής συνείδησης. Τέλος, το πρόβλημα στα μεγάλα αστικά κέντρα δεν εντοπίζεται μόνο στην έλλειψη χώρων πρασίνου, αλλά και στην εγκατάλειψη πολλών υφιστάμενων χώρων. Από τη μία πλευρά είναι σημαντική η αναγέννηση της γειτονιάς και η ένταξη πρασίνου σε αυτή και από την άλλη είναι σημαντική η αξιοποίηση και η φροντίδα των εγκαταλελειμμένων, δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων της κάθε γειτονιάς. Έτσι, οι δύο αυτές ανάγκες, μαζί, μπορούν να καλυφθούν από τη δημιουργία πάρκων τσέπης.

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στην μελέτη και τον σχεδιασμό πάρκων τσέπης, ενός είδους πρασίνου στον αστικό ιστό που ενισχύει το συνολικό δίκτυο πρασίνου μίας πόλης.

«Για να αλλάξεις την Αθήνα, πρέπει πρώτα να θεραπεύσεις την κοινωνία»
Peter Walker

Σύμφωνα με τον Peter Walker, τα πάρκα τσέπης και γενικότερα τα πάρκα δεν είναι μόνο ζώνες μιας αθώας και ειδυλλιακής συλλογικότητας. Συνεχίζει, στηρίζοντας την άποψή του, αυτή, με το παράδειγμα της Ιαπωνίας, όπου τα σπίτια συνήθως είναι τόσο μικρά που τα πάρκα είναι σημεία συνάντησης για τα ζευγάρια. Τελικά, το πάρκο λειτουργεί ως ιδιωτικός χώρος και παίρνει τη θέση του σπιτιού. Όπως τα σπίτια έτσι και τα πάρκα έχουν, όπως φαίνεται, μια μυστική ζωή. Αποτελούν τόπους γνωριμιών, ερωτικών συνευρέσεων ή ακόμη και χρήσης ναρκωτικών. Εδώ δημιουργείται η ανάγκη να προβληματιστούμε και να αποφασίσουμε εάν κατά τον σχεδιασμό θα πρέπει να λάβουμε υπόψη αυτές τις διαφορετικές δυναμικές που μπορούν να εμφανιστούν σε ένα πάρκο τσέπης. Πολλά πάρκα τσέπης στις μέρες μας περιφράσσονται σκόπιμα ώστε να απομακρύνουν λανθάνουσες δραστηριότητες ή αμφιλεγόμενες χρήσεις στο εσωτερικό τους, κι έτσι περιορίζονται οι χρήστες τους και οι δραστηριότητές σε αυτά. Ωστόσο, αυτό δεν φαίνεται να είναι ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος, καθώς όπως και ο Peter Walker υποστηρίζει, «ένα πάρκο για να είναι δημοφιλές, πρέπει να υποστηρίζει την ελευθερία». Ένα πάρκο που είναι περιφραγμένο ώστε να καταστέλλονται οι αμφιλεγόμενες αυτές χρήσεις πιθανόν να αποτρέπει και την ατομική περισυλλογή, τη φιλοσοφία και τη χαλάρωση στον χώρο αυτόν. Σε κάθε σχεδιασμό πρέπει να ληφθούν πολλοί παράγοντες υπόψη. Από το αν οι χρήστες του θα αφήνουν πίσω τους σκουπίδια έως το αν θα το επισκέπτονται χρήστες ναρκωτικών και έτσι θα απέφευγαν την επίσκεψή τους σε αυτό οι υπόλοιποι κάτοικοι της γειτονιάς. Όμως, στο τέλος της ημέρας πρέπει να γνωρίζουμε ότι είναι θέμα παιδείας του κάθε ανθρώπου πως θα χρησιμοποιήσει τον κάθε χώρο. Συνεπώς, σε ένα πάρκο τσέπης είναι σημαντικό να εντάσσονται στον σχεδιασμό του στοιχεία τα οποία να λειτουργούν αποτρεπτικά αλλά όχι απαγορευτικά, σε αμφιλεγόμενες και λανθάνουσες χρήσεις.

Τέλος, φαίνεται πως ιδανικά τα πάρκα τσέπης να διαθέτουν ορισμένα μελετημένα χαρακτηριστικά, όμως όπως είπαμε παραπάνω αυτό δεν είναι πάντα εφικτό καθώς μπορεί να σχεδιάζονται σε ήδη εγκαταλειμμένα αστικά κενά. Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε τα χαρακτηριστικά αυτά.

Ακτίνα 4^{ων}οικ. Τετραγώνων για κάθε ομάδα χρηστών	Κάθε κάτοικος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να περπατήσει λιγότερα από 4 οικοδομικά τετράγωνα για να βρεθεί σε ένα πάρκο τσέπης. Ωστόσο τα πάρκα θα πρέπει να εξυπηρετούν τις ανάγκες της άμεσης γειτονιάς και του οικοδομικού τετραγώνου τα οποία βρίσκονται
Συχνότητα	Ιδανικά κάθε ένα οικοδομικό τετράγωνο είναι σημαντικό να υπάρχει ένα πάρκο τσέπης ώστε να μην συγχέεται η χρήση από πολλούς διαφορετικούς χρήστες
Μικροκλίμα	Τα πάρκα τσέπης θα πρέπει να είναι κατάλληλα τοποθετημένα και διαρρυθμισμένα ώστε να ανταποκρίνονται στο τοπικό μικροκλίμα και να ενθαρρύνουν τη χρήση.
Ανάγκες Χρηστών	Είναι σημαντικό τα πάρκα τσέπης να μπορούν να φιλοξενήσουν όσο το δυνατόν περισσότερους χρήστες με πιθανόν διαφορετικά ενδιαφέροντα, αναλόγως πάντα με τις ανάγκες της γειτονιάς. Χωρίς όμως να υπάρχουν πολλές διαφορετικές χρήσεις που έρχονται σε σύγκρουση σε ένα τόσο μικρό χώρο.
Ορατότητα	Τα πάρκα τσέπης είναι σημαντικό να είναι ορατά από τον δρόμο
Τοποθεσία	Τα πάρκα τσέπης είναι σημαντικό να τοποθετούνται σε δρόμους με έντονη κυκλοφορία πεζών ώστε να είναι βολικό να περάσει ή να τα εντοπίσει κανείς. Εάν η κυκλοφορία των πεζών δεν είναι έντονη τότε τα πάρκα μπορεί να δημιουργήσουν νέες διαδρομές και κυκλοφορίες πεζών.

Χρήσεις πάρκων και πάρκων τσέπης

Με βάση διαφορετικές έρευνες που έχουν γίνει σε διαφορετικές ευρωπαϊκές και μη χώρες, οι κάτοικοι των γειτονιών συνήθως επισκέπτονται μικρά αστικά πάρκα και χώρους πρασίνου για συγκεκριμένες χρήσεις.

Σε έρευνα που έγινε για το «πώς η πρόθεση επίσκεψης μικρών πάρκων τσέπης αστικού ιστού επηρεάζει τη χρήση» σε μικρά πάρκα πυκνοκατοικημένων γειτονιών στην Βοστώνη, παρατηρήθηκαν ορισμένες συμπεριφορές και χρήσεις των επισκεπτών. Οι χρήστες των πάρκων φαίνεται πως τα επισκεπτόντουσαν για κοινωνικοποίηση, σωματική άσκηση, πέρασμα προς κάποιο άλλο μέρος, ξεκούραση ή απλή παρατήρηση/ ατένιση / αγνάντεμα του χώρου. Οι περισσότεροι από τους χρήστες, απλώς περνούσαν από το πάρκο με τα πόδια, με ποδήλατο, με το αμάξι ή με κάποιο άλλο μέσο. Έπειτα, αρκετοί από τους χρήστες παρατηρήθηκε πως έκαναν μια μικρή στάση στους χώρους για να τους παρατηρήσουν και έπειτα ελάχιστοι τους επισκέπτονταν για να συναντήσουν γνωστούς και φίλους, για να βγάλουν βόλτα το κατοικίδιό τους ή για παιχνίδι. Από αυτή την έρευνα φαίνεται πως οι χώροι πρασίνου μελέτης δεν είναι πολυσύχναστα μέρη, πιθανότατα δεν έχουν σχεδιαστεί κατάλληλα ώστε να προσελκύουν κοινό και συνεπώς οι χρήσεις τους είναι τελικά περιορισμένες.

Σε αντίστοιχη μελέτη που αφορούσε τη «χρήση μικρών κοινόχρηστων αστικών χώρων πρασίνου» στην πιο πυκνοκατοικημένη γειτονιά της Κοπεγχάγης, μελετήθηκαν εννέα πάρκα τσέπης. Από το σύνολο των 686 χρηστών που παρατηρήθηκαν και απάντησαν σε ερωτηματολόγιο που τους δόθηκε προκύπτουν τα εξής. Περισσότεροι χρήστες των πάρκων ήταν γυναίκες, 53,2%, ένα 47,3% επισκέφτηκε τα πάρκα για ξεκούραση, 37,4% των χρηστών επισκέφτηκε τα πάρκα με σκοπό την επίσκεψη κάποιου καφέ σε αυτά, 7,9% επισκέφτηκε την παιδική χαρά που υπήρχε στα πάρκα, 5,7% έβγαζαν βόλτα τον σκύλο τους και ένα 1,6% των χρηστών για σωματική δραστηριότητα και παιχνίδι. Ακόμη, παρατηρήθηκε η σχέση των πάρκων αυτών με την απόσταση από το σημείο εκκίνησης των χρηστών και η σχέση της με τους λόγους επίσκεψης των χρηστών. Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε τα αποτελέσματα που προέκυψαν.

Συνεπώς, από την συγκεκριμένη έρευνα προκύπτει πως μεγάλο ποσοστό των χρηστών επισκέπτονται τα εννέα πάρκα μελέτης με σκοπό να βγάλουν βόλτα τον σκύλο τους, την κοινωνικοποίηση, το παιχνίδι ή την στάση για φαγητό, ενώ ταυτόχρονα μικρότερα ποσοστά τα επισκέπτονταν απλά για χαλάρωση ή σαν πέρασμα για να κινηθούν από ένα σημείο σε ένα άλλο.

Table 1
Behaviors coded during observation grouped into five types.

Category Name	Description	Type
Talking to others	# visitors talking to others	Communication
Talking on phone	# visitors talking on their cell phone	Communication
Dog Walking	# visitors walking their dog	Exercise
Exercise	# visitors exercising in site	Exercise
Playing games	# visitors playing a physical game in site	Exercise
On foot	# visitors on foot	Passage
Biking	# visitors biking	Passage
Skateboarding	# visitors skateboarding	Passage
Rollerblading	# visitors rollerblading	Passage
In car	# visitors in car parked nearby	Passage
Pass by	# visitors that passed by site	Passage
Pass Through	# visitors that went through site	Passage
Listen to Music	# visitors listening to music	Restoration
Gardening	# visitors gardening/doing maintenance	Restoration
Eating	# visitors eating/drinking	Restoration
Smoking	# visitors smoking	Restoration
Read/Write	# visitors reading/writing	Restoration
Sleeping	# visitors sleeping in site	Restoration
Stop	# visitors that slowed down/stopped	Viewing
Point	# visitors that turned head/pointed	Viewing
Sit and Look	# visitors sitting nearby/looking	Viewing

Table 4
Percentage of activities in each of five activity categories over all user groups.

	all sites	intentional	unintentional	Street Side	Lot
Passage	75%	68%	82%	76%	74%
Viewing	16%	20%	11%	17%	15%
Communication	2%	2%	1%	1%	3%
Restoration	2%	2%	1%	1%	2%
Exercise	3%	3%	3%	2%	3%

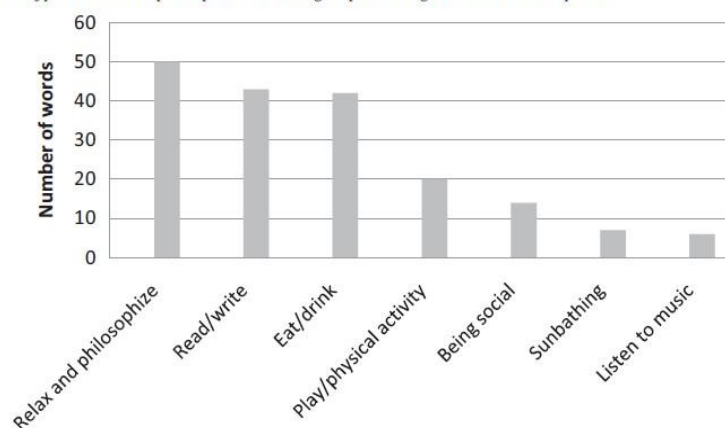
Table 5
Relation between purpose of visit, distance to SPUGS and context of visit.

	Coming from home and going home	Coming from A and going home	Coming from home and going to B	En route	Coming from A going to A (work, school)
<i>Why did you come here?</i>					
Socialising	25.40%	28.90%	17.80%	19.30%	8.60%
Passage	11.10%	14.80%	24.70%	35.80%	13.60%
Walk the dog	49.00%	26.50%	14.30%	6.10%	4.10%
Rest and restitution	19.70%	27.50%	16.30%	25.80%	10.70%
Play	24.50%	28.70%	22.40%	13.30%	11.20%
Food	25.50%	21.30%	12.80%	34.00%	6.40%
Other	14.50%	25.50%	20.00%	23.60%	16.40%
<i>How far have you travelled to get here?</i>					
0–300 m	30.50%	26.40%	16.10%	16.10%	10.90%
300–500 m	32.90%	26.00%	20.50%	15.10%	5.50%
500–1000 m	24.80%	27.50%	20.20%	14.70%	12.80%
1000–2000 m	13.60%	24.70%	19.80%	30.90%	11.10%
More	11.60%	26.00%	19.20%	32.20%	11.00%
Don't know	4.80%	28.60%	9.50%	33.30%	23.80%

Characteristics of visitation of UGS during the lockdown.

A) Motivation to visit UGS	Red zones	Non-red zones	Significance	All groups
Physical exercise	20%	32%	***	26%
Taking the dog out	28%	21%	ns	25%
Relaxing	24%	19%	*	21%
Taking the kids outdoor	9%	8%	ns	8%
Observing nature	10%	10%	ns	10%
Other	7%	9%	ns	8%
Meeting people	1%	1%		1%
Reading	1%	0%		0%

Table 3
The types of activities participants could imagine performing in the small urban parks.

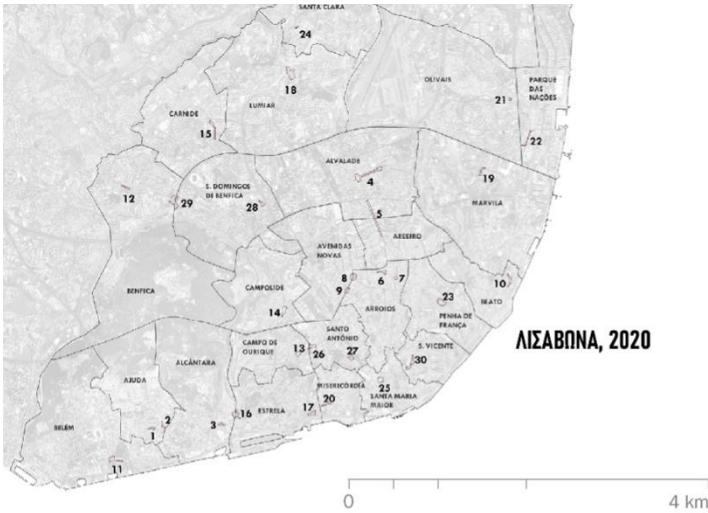

Δίκτυα Πρασίνου

Με κατάλληλη χωροθέτηση και κατανομή στον αστικό ιστό, τα Πάρκα Τσέπης, μπορούν να συνδυαστούν με τους μεγαλύτερους χώρους πρασίνου της πόλης και να δημιουργήσουν συνεχή, σωτήρια για τις πυκνοδομημένες πόλεις, «Δίκτυα Πρασίνου». Συνήθως, ένα δίκτυο πρασίνου μπορεί να αποτελείται από περιφερειακούς δακτυλίους και γραμμικές ζώνες βλάστησης, αστικά πάρκα και άλση, πολλαπλές διαδρομές χρηστών, δάση κα. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα δικτύων πρασίνου τα οποία έχουν ανακηρυχτεί ως European Green Capitals είναι το Αμβούργο (2011), η Κοπεγχάγη (2014), η Λιουμπλιάνα (2016), η Λισαβόνα (2020), το Ταλίν(2023) και η Βαλένθια (2024). Από τα δίκτυα πρασίνου προκύπτουν πολλαπλά περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη. Κύρια περιβαλλοντικά οφέλη μπορούν να χαρακτηριστούν η βελτιωμένη ποιότητα ατμοσφαιρικού αέρα, το βελτιωμένο αστικό μικροκλίμα, ο μειωμένος θόρυβος στο περιβάλλον και η μείωση ατμοσφαιρικών εκπομπών CO₂. Κύρια κοινωνικά οφέλη αποτελούν η ενθάρρυνση της σωματικής δραστηριότητας, η βελτίωση της παιδικής ανάπτυξης και της ψυχικής υγείας και η μείωση της εγκληματικότητας. Σε κάθε περίπτωση, "τα δίκτυα πρασίνου συνδέουν τα φυσικά οικοσυστήματα, διευκολύνοντας ταυτόχρονα την εξάπλωση της χλωρίδας και της πανίδας στην πόλη, με συνέπεια την συντήρηση και την αύξηση της βιοποικιλότητας σε φυτικά και ζωικά είδη.

ΧΑΡΤΗΣ ΑΝΑΚΗΡΥΓΜΕΝΩΝ EUROPEAN GREEN CAPITALS ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2024

ΛΙΣΑΒΩΝΑ, 2020

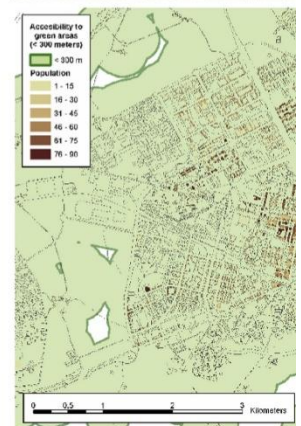

ΛΙΣΑΒΩΝΑ, 2020 | Διάγραμμα νέων πάρκων και πράσινων περιοχών

ΑΘΗΝΑ, 2023 | Χάρτης Βιοποικιλότητας πράσινων περιοχών

ΠΡΑΣΙΝΑ ΔΙΚΤΥΑ

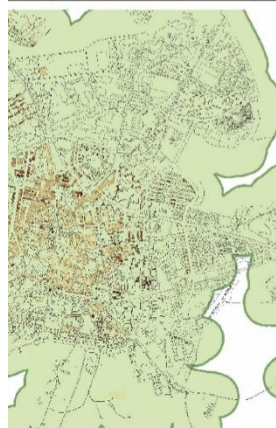
ΒΙΚΤΟΡΙΑ - ΓΚΡΑΣΤΕΙΣ, 2012 | Χάρη διαδρομών και χάρτης προσβασιμότητας απόσταση μικρότερη των 300μ

/ σε κάθε γειτονιά

ΛΙΣΑΒΩΝΑ, 2020 | Διάγραμμα αύξησης πράσινων περιοχών και ποδηλατοδρόμων

ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ | European Green Capitals

της πράσινων περιοχών και μότητας σε πράσινες περιοχές η.

ΚΟΠΕΝΧΑΓΗ, 2014

1.2. Είδη Πάρκων και εναλλακτικά Πάρκα Τσέπης

διαδραστικά πάρκα

Ένα πάρκο τσέπης συνήθως σχεδιάζεται ώστε να εξυπηρετεί κάποια συγκεκριμένη λειτουργία. Αναλόγως με τις ανάγκες κάθε γειτονιάς και τις επιθυμίες των κατοίκων, τα πάρκα τσέπης δρουν σαν χώροι αποσυμφόρησης από την καθημερινότητα και είναι σημαντικό να διαθέτουν διαφορετικές χρήσεις. Για παράδειγμα, μια γειτονιά στην οποία κατοικούν πολλές οικογένειες με παιδιά και βρίσκονται σε μικρή ακτίνα σχολεία, πιθανόν να χρειάζεται χώρους όπου μπορούν να παίξουν τα παιδιά. Ένα ασφαλές περιβάλλον που θα τους κινεί το ενδιαφέρον και θα μπορούν να καταφεύγουν σε αυτό όποτε το έχουν ανάγκη. Ένα τέτοιο πάρκο τσέπης θα μπορούσε να είναι μια απλή παιδική χαρά, ένα πάρκο με εναλλακτικά παιχνίδια τα οποία έχοντας μια πιο ευέλικτη χρήση καταφέρνουν να διεγείρουν την φαντασία των παιδιών κατά το παιχνίδι, ή ακόμη και ένας χώρος επιμόρφωσης με διαδραστικά παιχνίδια που θα κάνουν την εκμάθηση ενδιαφέρουσα και διασκεδαστική για τα παιδιά. Είναι σημαντικό οι χώροι αυτοί να προορίζονται για μεγάλο εύρος ηλικιών και συνεπώς να περιέχουν παιχνίδια που μπορούν να παίξουν τα παιδιά από μωρά έως και έφηβοι.

πολυαισθητηριακά πάρκα

Τα πολυαισθητηριακά πάρκα είναι ακόμη μια ενδιαφέρουσα προσέγγιση για τα πάρκα τσέπης σε γειτονιές με οικογένειες. Στους χώρους αυτούς μπορεί κανείς να συναντήσει διαφορετικά παιχνίδια που διεγείρουν και ξυπνούν τις αισθήσεις, την αφή, την ακοή, την όσφρηση, την όραση και σε προκαλούν να τις χρησιμοποιήσεις για να παίξεις και να μάθεις. Όργανα που παράγουν διαφορετικούς μουσικούς ήχους αναλόγως τον τρόπο που θα τα αγγίξουμε και την δύναμη που θα τους ασκήσουμε. Διαφορετικά υλικά και οι ήχοι που παράγουν. Διαφορετικά υλικά με διαφορετικές απτικές εμπειρίες. Παιχνίδια με την διάδοση του ήχου στον αέρα. Παιχνίδια που μας βοηθάνε να αντιληφθούμε τον χώρο και τον χρόνο με βάση την κίνηση του ήλιου, του αέρα ή την δική μας

κίνηση γύρω από αυτά. Ακόμη και απλά παιχνίδια εκμάθησης χρωμάτων, μεγεθών και αριθμών. Παιχνίδια σαν και αυτά βοηθάνε τα παιδιά να μάθουν και να ανακαλύψουν την δημιουργικότητα τους. Όλα αυτά μπορεί να είναι ορισμένες από τις διαφορετικές δραστηριότητες σε ένα πολυαισθητηριακό πάρκο, αλλά φυσικά δεν πρέπει

να ξεχνάμε την δύναμη των διαφορετικών φυτών και λουλουδιών που με τις μυρωδιές τους και τα χρώματά τους γεμίζουν τον χώρο και τους χρήστες με συναισθήματα. Αυτού του είδους τα πάρκα μπορούν να χαρακτηριστούν ταυτόχρονα και επιμορφωτικά.

ΠΑΡΚΟ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ, ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Άλλα είδη πάρκων

Άλλα είδη πάρκων τσέπης μπορεί να αποτελούνται από όργανα γυμναστικής, χώρους ανάπαυσης και αναψυχής ή ακόμη και να φιλοξενούν μικρές καλλιτεχνικές εγκαταστάσεις με χρηστικές και λειτουργικές χρήσεις. Τέτοιου είδους πάρκα μπορεί να βρίσκονται κοντά σε μεγαλύτερα πάρκα, σε κεντρικούς δρόμους ή σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Τέλος, τα πάρκα τσέπης μπορούν να σχεδιαστούν καταλλήλως ώστε να δημιουργούν ένα χώρο φιλόξενο προς μικρές εκδηλώσεις, παραστάσεις και γενικότερα συναντήσεις πολλών ανθρώπων για συγκεκριμένους σκοπούς. Από μια τάξη σχολείου που μαζεύονται στο πάρκο για ένα εναλλακτικό μάθημα, μέχρι μικρά θεατρικά με κοινό τους κατοίκους της γειτονιάς.

Σε κάθε περίπτωση, τα καθ' ένα από τα παραπάνω στοιχεία προσδίδουν στα πάρκα τσέπης μια δική τους προσωπική ταυτότητα που γίνεται αναγνωρίσιμη από το κοινό και τους χρήστες τους. Ειδικότερα όταν τα στοιχεία είναι λειτουργικά μέσα στο χώρο, η ταυτότητα του πάρκου τσέπης γίνεται πιο έντονα αναγνωρίσιμη.

ΤΥ

1.3. Η έννοια της τυπολογίας | Δεικτοδότηση στοιχείων

Η τυπολογία σχεδιασμού αναφέρεται στην ταξινόμηση ή δεικτοδότηση στοιχείων με βάση κοινά χαρακτηριστικά, στοιχεία ή μοτίβα. Είναι ένας τρόπος οργάνωσης και κατανόησης διαφορετικών σχεδιαστικών προσεγγίσεων, στυλ ή λύσεων σε ένα συγκεκριμένο πεδίο. Η τυπολογία σχεδίασης βοηθά τους σχεδιαστές να αναλύσουν και να επικοινωνήσουν την ποικιλομορφία των πρακτικών σχεδιασμού. Σε διάφορους κλάδους σχεδιασμού, όπως η αρχιτεκτονική, η γραφιστική, το βιομηχανικό σχέδιο και άλλα, η τυπολογία μπορεί να εφαρμοστεί για τον εντοπισμό επαναλαμβανόμενων θεμάτων, μορφών ή δομών. Πιο συγκεκριμένα, η τυπολογία σχεδιασμού για τα δίκτυα πάρκων τσέπης περιλαμβάνει την κατηγοριοποίηση και ταξινόμηση διαφορετικών τύπων πάρκων τσέπης και των χωρικών τους σχέσεων εντός ενός δικτύου. Ο σχεδιασμός ενός δικτύου πάρκων τσέπης απαιτεί προσεκτική εξέταση του περιβάλλοντος, των αναγκών της κοινότητας και της συνδεσιμότητας μεταξύ των πάρκων.

Στη περίπτωση της συγκεκριμένης εργασίας, θα μελετήσουμε την τυπολογία των προς σχεδιασμό πάρκων τσέπης, ως προς τον περιβάλλοντα αστικό ιστό, την επαναληψιμότητα συγκεκριμένων χαρακτηριστικών και πως αυτά διαμορφώνουν τελικά ένα σχεδιαστικό κατάλογο για τη δημιουργία του δικτύου των πάρκων τσέπης στη γειτονιά της Γούβας.

Στη συνέχεια, θα δούμε τις διαφορετικές τυπολογίες που τα πάρκα αυτά θα έχουν. Διαφοροποιήσεις ως προς την λειτουργία (άθληση, παιχνίδι, αναψυχή, χαλάρωση, διαλογισμό, κοινοτικοί κήποι, κα), με βάση το θέμα του πάρκου (πολιτιστικά, καλλιτεχνικά, οικολογικά, διαδραστικά, τέχνης & έκφρασης, κα), με βάση την κοινωνική φύση του πάρκου (εκδηλώσεις, κοινωνικοί κόμβοι, ηλικία, κα) ή με βάση την οικολογική τυπολογία (κόμβοι βιοποικιλότητας, βιώσιμη διαχείρισης υδάτων, οικολογική συνδεσιμότητα μεταξύ πάρκων ή γειτονιάς, κα).

Τέλος, αυτές οι τυπολογίες μπορούν να χρησιμεύσουν ως αφετηρία για το σχεδιασμό ενός ποικίλου και διασυνδεδεμένου δικτύου πάρκων τσέπης. Οι συγκεκριμένες τυπολογίες που θα επιλεγούν θα εξαρτηθούν από παράγοντες όπως οι ανάγκες της τοπικής κοινότητας, γειτονιάς, το δομημένο περιβάλλον και τους στόχους του δικτύου αλλά και του κάθε πάρκων τσέπης ξεχωριστά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 | Case Studies

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα δούμε χαρακτηριστικά παραδείγματα σχεδιασμένων πάρκων τσέπης, τις τυπολογίες τους και τα χαρακτηριστικά που αυτά εμπνέουν τον προτεινόμενο σχεδιασμό.

2.1. Paley Park- New York City | Zion Breen Richardson Associates

Το Paley Park, που βρίσκεται στο κέντρο του Μανχάταν, είναι μια διάσημη αστική οάση που σχεδιάστηκε από τους Zion & Breen Associates. Το Paley Park είναι γνωστό για το μικρό του μέγεθος, περίπου 400m². Παρά τις μέτριες διαστάσεις του, το πάρκο καταφέρνει να δημιουργήσει μια γαλήνια και φιλόξενη ατμόσφαιρα. Ένα από τα πιο εντυπωσιακά χαρακτηριστικά του Paley Park είναι ο καταρράκτης ύψους σχεδόν 2 μέτρων που πέφτει σε έναν τοίχο από γρανίτη. Ο καταρράκτης δεν χρησιμεύει μόνο ως οπτικό σημείο εστίασης, αλλά παρέχει επίσης έναν καταπραϋντικό περιβαλλοντικό ήχο που συμβάλλει στην κάλυψη του θορύβου των δρόμων της πόλης. Δέντρα, θάμνοι και αμπέλια, δημιουργούν ένα καταπράσινο στέγαστρο πάνω από το πάρκο. Οι προσεκτικά επιλεγμένες φυτεύσεις παρέχουν σκιά και συμβάλλουν στην ήρεμη ατμόσφαιρα του πάρκου. Ο προσεγμένος απαλός φωτισμός το βράδυ δημιουργεί μια μαγική ατμόσφαιρα καθώς ταυτόχρονα αναδεικνύει τον καταρράκτη και τα φυλλώματα, μετατρέποντας τον χώρο σε ένα γαλήνιο καταφύγιο μέσα στην πολύβουη πόλη. Τα φυσικά υλικά, όπως ο γρανίτης, ο ασβεστόλιθος και το ξύλο, επικρατούν, προσδίδοντας μια διαχρονική και οργανική αίσθηση στο χώρο.

Συνολικά, κάθε πτυχή του Paley Park έχει σχεδιαστεί σχολαστικά, από την τοποθέτηση των καθισμάτων μέχρι την επιλογή των φυτικών ειδών. Η προσοχή στη λεπτομέρεια είναι εμφανής στη διάταξη του πάρκου, δημιουργώντας ένα αρμονικό περιβάλλον που ενθαρρύνει τον στοχασμό και τη χαλάρωση. Τέλος αποτελεί απόδειξη ενός προσεγμένου αστικού σχεδιασμού, προσφέροντας μια ανάπαυλα από τη φασαρία της Νέας Υόρκης, ενώ ενσωματώνει άψογα τη φύση στο αστικό τοπίο.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ

Λειτουργική – χαλάρωση, γαλήνη

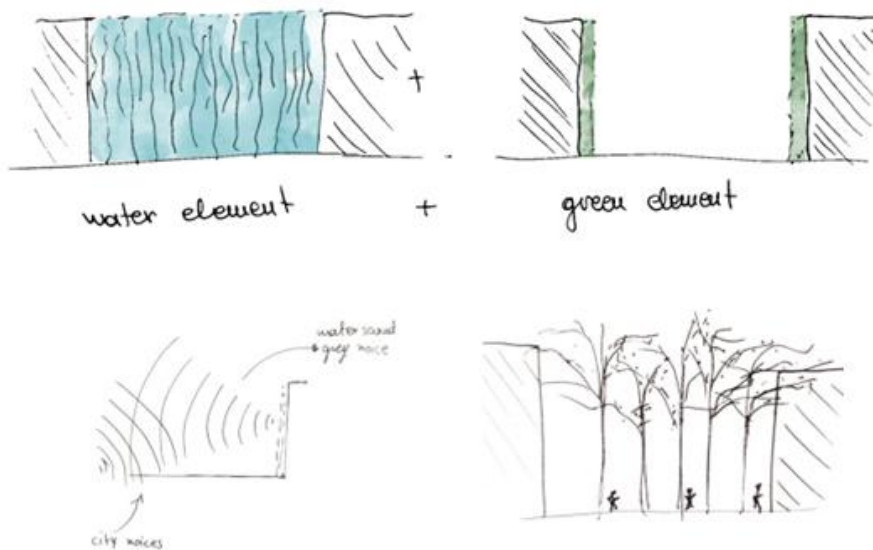
Κοινωνική αλληλεπίδραση – χώρος συγκέντρωσης, κοινωνικοποίησης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

στοιχείο νερού (grey noise – κάλυψη από τους ήχους της πόλης), στοιχείο πρασίνου, ελαφριά δέντρα, honey locust, δημιουργούν θόλο σκίασης και προσφέρουν ιδιωτικότητα, πολυαισθητηριακή εμπειρία

ΣΚΟΠΟΣ

αποσυμφόρηση κατοίκων, αναψυχή, χαλάρωση και συναθροίσεις

2.2. Gil Hodges Community Garden | New York Restoration Project

Το New York Restoration Project πιστεύει ότι η πρόσβαση στη φύση είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Σκοπός του είναι η διασφάλιση δίκαιης πρόσβασης σε χώρους πρασίνου για όλους τους κατοίκους της Νέας Υόρκης. Για περισσότερα από 25 χρόνια, το NYRP έχει επενδύσει και σχεδιάζει πάρκα και κήπους σε διαφορετικούς δήμους της πόλης για την ενίσχυση των κοινοτήτων, την προώθηση της διατροφικής κυριαρχίας* και την καταπολέμηση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής αδικίας.

* "Επισιτιστική κυριαρχία", ή αλλιώς "διατροφική κυριαρχία" είναι ένας όρος που επινοήθηκε από μέλη της VíaCampesina το 1996 και που υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι που παράγουν, διανέμουν και να καταναλώνουν τρόφιμα θα πρέπει να ελέγχουν τους μηχανισμούς και τις πολιτικές της παραγωγής τροφίμων και τη διανομή τους, αντί για τις επιχειρήσεις και τους φορείς της αγοράς που όπως φαίνεται έχουν φτάσει να κυριαρχήσουν το παγκόσμιο σύστημα τροφίμων.

Ο Κοινοτικός Κήπος Gil Hodges είναι ένας ζωντανός χώρος πρασίνου στην καρδιά του Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης. Χρησιμεύει ως μια πράσινη οάση μέσα στο αστικό τοπίο, παρέχοντας στους κατοίκους ένα μέρος για να συνδεθούν με τη φύση και μεταξύ τους. Αρχικά, διαθέτει ποικιλία χαρακτηριστικών, όπως υπερυψωμένα παρτέρια, ανθοφόρα φυτά, οπωροφόρα δέντρα και αυτοφυή βλάστηση. Προσφέρει στους κατοίκους την ευκαιρία να καλλιεργούν τα δικά τους φρούτα, λαχανικά και λουλούδια, καλλιεργώντας την αίσθηση της αυτάρκειας και της υπερηφάνειας για την κοινότητα. Ακόμα, λειτουργεί ως κόμβος για την εμπλοκή της κοινότητας και την κοινωνική αλληλεπίδραση. Οι κάτοικοι συναντιούνται για να ασχοληθούν με την κηπουρική, να συμμετάσχουν σε εργαστήρια και εκδηλώσεις και να μοιραστούν μεταξύ τους γνώσεις και πόρους. Ο κήπος προάγει την αίσθηση του ανήκειν και της ενότητας μεταξύ των γειτόνων, ενισχύοντας τους δεσμούς της κοινότητας. Σημαντικό στοιχείο της κοινωτικής του μορφής είναι ότι φιλοξενεί εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια για θέματα όπως τεχνικές κηπουρικής, κομποστοποίηση και βιώσιμη διαβίωση. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν στους κατοίκους πολύτιμες δεξιότητες και γνώσεις, ενώ παράλληλα προωθούν την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και τη διαχείριση του περιβάλλοντος. Τέλος, εκτός από τις δραστηριότητες κηπουρικής, ο κήπος περιλαμβάνει επίσης καλλιτεχνικές εγκαταστάσεις, παραστάσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις. Οι δραστηριότητες αυτές εμπλουτίζουν την εμπειρία του κοινοτικού κήπου, προωθώντας τη δημιουργικότητα, την έκφραση και την πολιτιστική ανταλλαγή μεταξύ των κατοίκων.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ

Θεματική - κηπευτική, βιβλιοθήκη

Λειτουργική - κοινοτική κηπευτική, εκπαίδευση

Κοινωνική - στάση για ενήλικες, κοινοί χώροι ανάπαυσης, αλληλεπίδραση, εκδηλώσεις, καλλιτεχνικά δρώμενα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

φυσικά υλικά, ξύλο, απλότητα σχεδιασμού, χρηστικότητα, αρωματικά φυτά, πολυαισθητηριακή εμπειρία, διάδρομος - αίθριο

ΣΚΟΠΟΣ

επιμόρφωση, κηπουρική, μικρή ελεύθερη βιβλιοθήκη (Little Free Library organization)

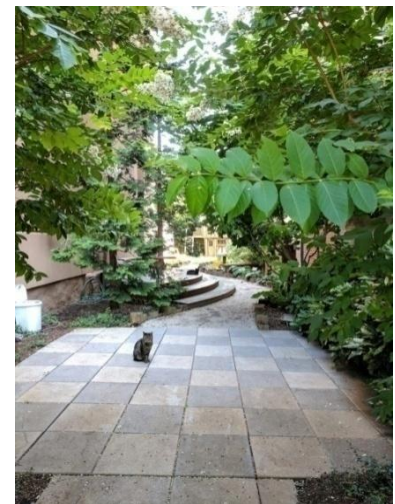

2.3. The Home Depot Children's Garden | New York Restoration Project

Για τον συγκεκριμένο σχεδιασμό, οι κάτοικοι της περιοχής του Μανχάταν, στη Νέα Υόρκη, ζήτησαν ο κήπος να παρέχει ένα χώρο για τα παιδιά που θα μαθαίνουν για τη φύση. Ως αποτέλεσμα, το NYRP δημιούργησε την πρώτη πιστοποιημένη αίθουσα διδασκαλίας για την εξερεύνηση της φύσης στη Νέα Υόρκη. Σχεδιάστηκε για να προσφέρει σε όλους όσους τον επισκέπτονται μια αισθητηριακή και μοναδικά διεγερτική εμπειρία.

Ακολουθώντας ένα στενό μονοπάτι που ελίσσεται φιλόξενα ανάμεσα στους πανύψηλους τοίχους δύο γειτονικών κτιρίων, οι επισκέπτες συναντούν πρώτα όμορφα φυτεμένα παρτέρια με λουλούδια, βότανα και μια ποικιλία δέντρων. Κατά μήκος της διαδρομής, συνεχίζουν να ξεδιπλώνονται πρόσθετες λεπτομέρειες, όπως μια παιδική σκηνή παραστάσεων, σπιτάκια πουλιών, χώροι παιχνιδιού και τραπέζια και παγκάκια για χειροτεχνίες, ανάγνωση ή περιστασιακά πικνίκ. Τέλος, στο πίσω μέρος του χώρου και πέρα από ένα χορταριασμένο γκαζόν, ο κήπος αποκαλύπτει το πιο μοναδικό χαρακτηριστικό του - ένα φανταστικό διώροφο παιδικό σπίτι σε στιλ Tudor, κρυμμένο κάτω από τα προστατευτικά κλαδιά ενός μεγάλου και προσεκτικά διατηρημένου σκιερού δέντρου.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ

Βιοποικιλότητα - βιότοπος για τις άγριες μέλισσες

Λειτουργική - παιχνίδι για τα παιδιά

Κοινωνική - στάση για ενήλικες, κοινόι χώροι ανάπαυσης, αλληλεπίδραση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

αισθητηριακή εμπειρία, χρήση ξύλου, ποικιλία φύτευσης, διαχωρισμός περιοχών χρήσεων

ΣΚΟΠΟΣ

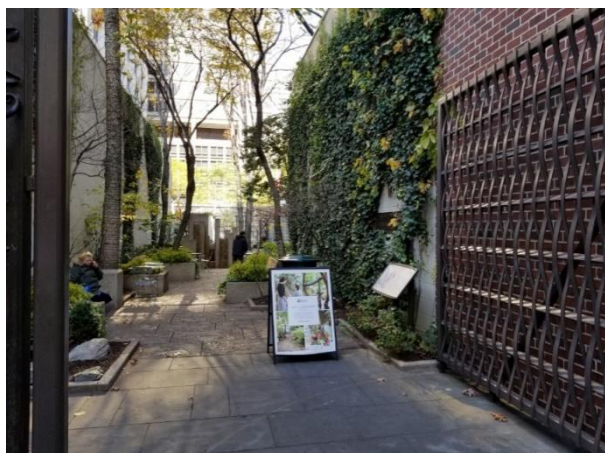
παιχνίδι, εκμάθηση για τη φύση (Certified Nature Explore Classroom)

2.4. John F. Collins Park – Philadelphia, PA, US | John Francis Collins

Το John F. Collins Park, που βρίσκεται στη Φιλαδέλφεια της Πενσυλβάνια, είναι μια αγαπημένη αστική οάση που σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα τοπίου John Francis Collins. Το John F. Collins Park θεωρείται συχνά ένα κρυφό στολίδι στη Φιλαδέλφεια, που βρίσκεται μέσα στην πολυσύχναστη περιοχή Center City. Παρά την κεντρική του θέση, το πάρκο προσφέρει μια γαλήνια και ειρηνική απόδραση από το γύρω αστικό περιβάλλον. Ένα από τα καθοριστικά χαρακτηριστικά του πάρκου είναι τα υδάτινα στοιχεία του, συμπεριλαμβανομένου ενός κεντρικού σιντριβανιού και ενός καταρράκτη. Ο καταπραϊντικός ήχος του νερού προσθέτει στην ατμόσφαιρα του πάρκου και παρέχει ένα χαλαρωτικό σκηνικό για τους επισκέπτες. Το πάρκο είναι διακοσμημένο με πλούσιο πράσινο, συμπεριλαμβανομένων δέντρων, θάμνων και εποχιακών λουλουδιών. Η προσεκτικά διαμορφωμένη βλάστηση δημιουργεί ένα γραφικό σκηνικό και συμβάλλει στην ήρεμη ατμόσφαιρα του πάρκου. Ακόμα, το πάρκο John F. Collins προσφέρει διάφορες περιοχές καθιστικού όπου οι επισκέπτες μπορούν να χαλαρώσουν και να ξεκουραστούν. Οι υλικότητες των στοιχείων του πάρκου φαίνεται να είναι από τσιμέντο και πέτρα, δίνοντας μια αίσθηση οικειότητας και διαχρονικότητας στο πάρκο.

Ενδιαφέρον χαρακτηριστικό του πάρκου, αποτελεί ότι διαθέτει συχνά εγκαταστάσεις τέχνης και γλυπτά, προσθέτοντας ένα στοιχείο δημιουργικότητας και πολιτιστικού εμπλουτισμού στο χώρο. Οι εγκαταστάσεις αυτές μπορεί να αλλάζουν περιοδικά, προσφέροντας στους επισκέπτες νέες εμπειρίες σε κάθε επίσκεψη. Τέλος, το Collins Park φιλοξενεί διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες, όπως ζωντανές μουσικές παραστάσεις, υπαίθρια μαθήματα γιόγκα και συγκεντρώσεις της κοινότητας. Οι εκδηλώσεις αυτές συμβάλλουν στην ενίσχυση της αίσθησης της κοινότητας και της δέσμευσης μεταξύ των επισκεπτών του πάρκου. Συνολικά, το Πάρκο John F. Collins προσφέρει ένα γαλήνιο καταφύγιο στην καρδιά της Φιλαδέλφειας, όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν τη φύση, την τέχνη και την κοινότητα σε ένα αρμονικό περιβάλλον που σχεδίασε ο John Francis Collins.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ

Λειτουργική – χαλάρωση, γαλήνη

Κοινωνική– στάση, κοινοί χώροι ανάπαυσης, αλληλεπίδραση, χώρος συγκέντρωσης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

αισθητηριακή εμπειρία, στοιχείο νερού (grey noise – κάλυψη από τους ήχους της πόλης), στοιχείο πρασίνου, ελαφριά δέντρα, honey locust, δημιουργούν θόλο σκίασης και προσφέρουν ιδιωτικότητα, πολυαισθητηριακή εμπειρία

ΣΚΟΠΟΣ

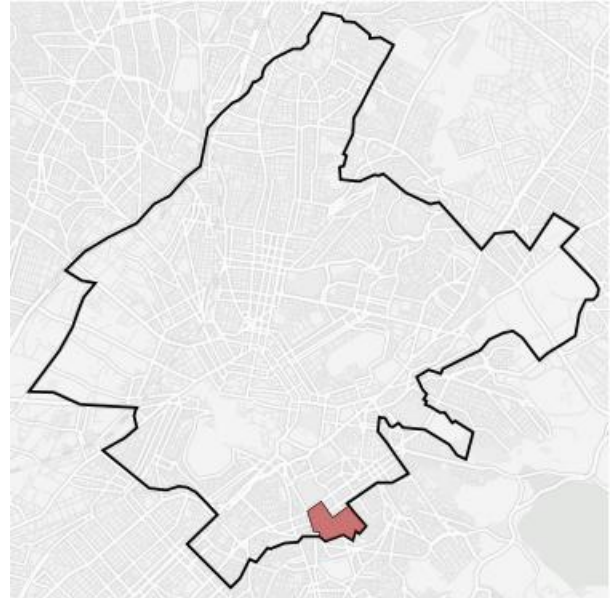
αποσυμφόρηση κατοίκων, αναψυχή, χαλάρωση και συναθροίσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 | Ανάλυση Περιοχής Μελέτης

3.1. Η Γούβα

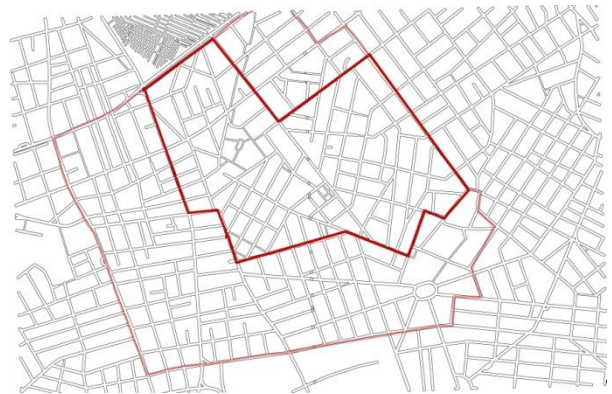
Τοποθεσία

Νοτιοανατολικά της Αθήνας, πίσω ακριβώς από το Α' Νεκροταφείο Αθηνών, στα πρώτα χρόνια του 20ού αιώνα, με πρωτοβουλία μιας χούφτας ανθρώπων ξεκίνησε να γεννιέται η συνοικία της Γούβας. Οι πρώτοι κάτοικοι, άποροι Αθηναίοι, αργότερα εγκαταστάθηκαν στην περιοχή πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και εργάτες από την Ελληνική ύπαιθρο. Η Γούβα ανήκει στο Β' δημοτικό διαμέρισμα του δήμου Αθηναίων και διαιρείται σε τέσσερις γειτονιές, οι οποίες τυπικά ονομάζονται Κάτω Γούβα, Άνω Γούβα, Άγιος Αρτέμιος και Άγιος Ιωάννης. Παλαιότερα η περιοχή Κάτω Γούβας θεωρούνταν η περιοχή γύρω από τον Άγιο Αρτέμιο και Άνω Γούβας η περιοχή γύρω από την λεωφόρο Εμπεδοκλέους. Στα νότια συνορεύει με τον Νέο Κόσμο και τη Δάφνη, στα βόρεια με το Παγκράτι και τον Βύρωνα, στα ανατολικά με τον Ύμηττό και στα δυτικά με την περιοχή του Μετς. Σήμερα θεωρείται το άκρο των ορίων του δήμου Αθηναίων προς τους δήμους Ύμηττου και Βύρωνος. Η συνοικία εκτείνεται σε 717,88 στρέμματα και έχει πληθυσμό, συμφώνως προς την τελευταία απογραφή 28.237 κατοίκους.

Γούρνα - το έλος

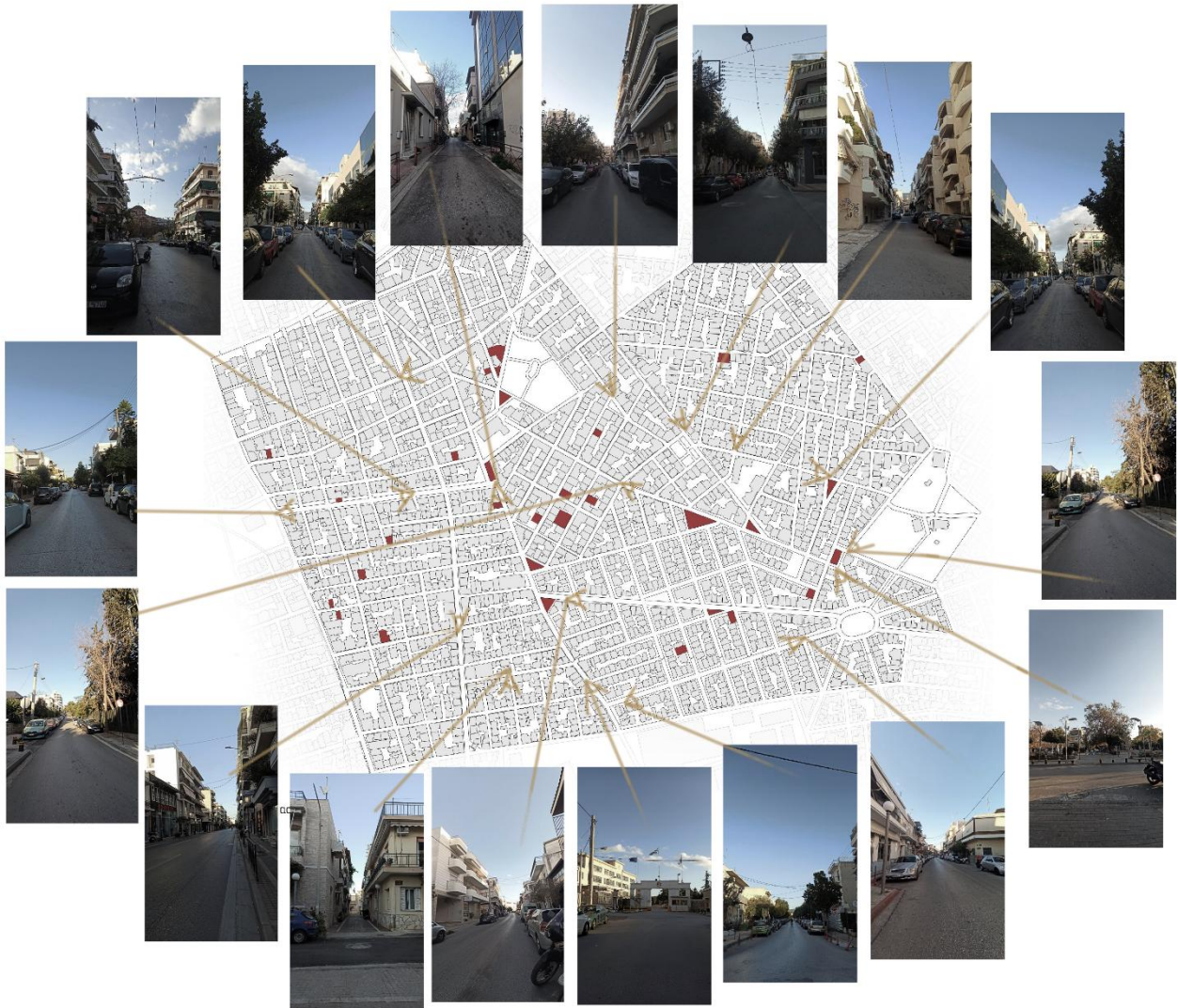
Κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, κατά τον 18ο και 19ο αιώνα, η περιοχή πιθανόν να χρησιμοποιούνταν για γεωργικούς και κτηνοτροφικούς σκοπούς. Η ονομασία "Γούβα" που συνδέεται με έλος μπορεί να αναφέρεται σε χαμηλότερα σημεία του εδάφους όπου συσσωρευόταν νερό, όπως περιγράφετε. Κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα, η περιοχή αναπτύχθηκε περαιτέρω καθώς η πόλη της Αθήνας επεκτεινόταν. Η περιοχή Γούβας μπορεί να έχει υποστεί αστική ανάπτυξη και να έγινε μέρος της αστικής υποδομής της πρωτεύουσας. Συνολικά, η περιοχή της Γούβας έχει δεχθεί επιρροές από διάφορες περιόδους και έχει εξελιχθεί μαζί με την ιστορία της Αθήνας. Η συνεχής αστική ανάπτυξη και οι αλλαγές στον τρόπο ζωής έχουν συμβάλει στο να δοθεί στην περιοχή μια νέα ταυτότητα και χρήση, εκτός από την ιστορική της ρίζα ως έλος ή γεωργική περιοχή.

Ονομασίες που σχετίζονται με αρχαία ιστορία και τοπικά χαρακτηριστικά συχνά έχουν ενδιαφέρουσες ιστορίες πίσω από την καταγωγή τους. Σύμφωνα με τον αρχιτέκτονα Κώστα Μπίρη ονομασία "Γούβα" μπορεί να συνδέεται με τη λέξη "Γούρνα", η τελευταία μάλιστα χρησιμοποιούνταν σαν ονομασία της γειτονιάς και σε επίσημα συμβόλαια από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Επιπλέον, υποστηρίζεται ότι μπορεί να υπήρχε κάποια αρχαία λάρνακα (γούρνα)

στο βόρειο τμήμα της περιοχής ή κάποιο είδος έλος, και γι' αυτό, με τον πάροδο του χρόνου η λέξη πήρε τον λαϊκό τύπο "Γούβα". Ακόμη, η μορφολογία του εδάφους και η κοντινή θέση στους πρόποδες του Υμηττού πιθανόν να επηρέασαν την επιλογή της ονομασίας. Άλλοι μελετητές υποστηρίζουν ότι το όνομα μπορεί να οφείλεται σε πρόχειρη δεξαμενή που σχηματιζόταν στο χαμηλότερο σημείο του εδάφους, όπου κατέληγαν τα υπόγεια ύδατα μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα, πριν εξαφανιστούν μετά το άνοιγμα πολλών πηγαδιών. Οι διάφορες θεωρίες και οι πληροφορίες για την ιστορία της ονομασίας προσθέτουν πλούσιο πλαίσιο στην κατανόηση του χώρου και της γειτονιάς.

Φωτογραφίες Γειτονιάς – Περιβάλλοντας χώρος

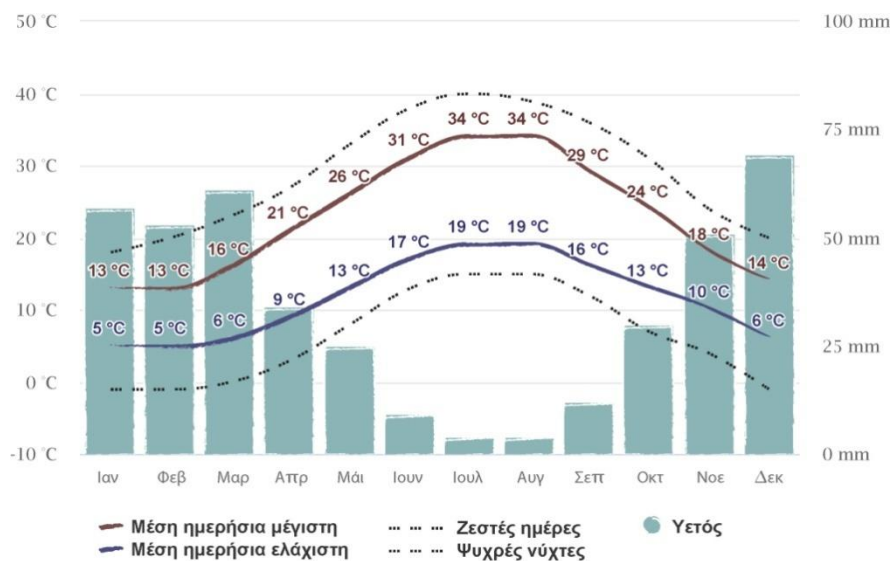
3.2. Το κλίμα της περιοχής

Ηλιασμός

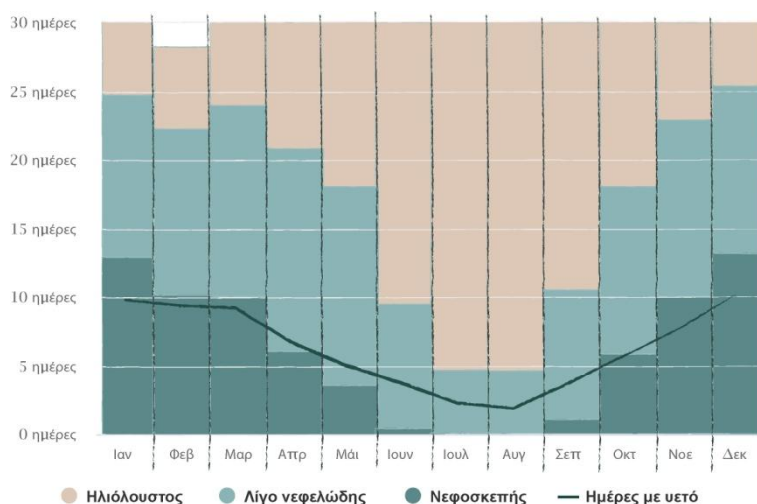
Ο ηλιασμός μιας περιοχής εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η γεωγραφική της θέση, η εποχή του χρόνου, και οι τοπικές καιρικές συνθήκες. Η Γούβα είναι μια περιοχή στην κεντρική Αθήνα. Λόγω της γεωγραφικής της θέσης, κοντά στο κέντρο της πόλης, η περιοχή αυτή έχει καλό ηλιασμό το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου. Η ηλιοφάνεια στην Αθήνα είναι γενικά υψηλή, καθώς ο καιρός είναι συνήθως ξηρός και η θερμοκρασία αρκετά υψηλή, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες.

Σε επόμενο κεφάλαιο θα δούμε πιο αναλυτικά την μελέτη ηλιασμού στα τρία επιλεγμένα αστικά κενά, σε διαφορετικές ώρες και διαφορετικούς μήνες τον χρόνο.

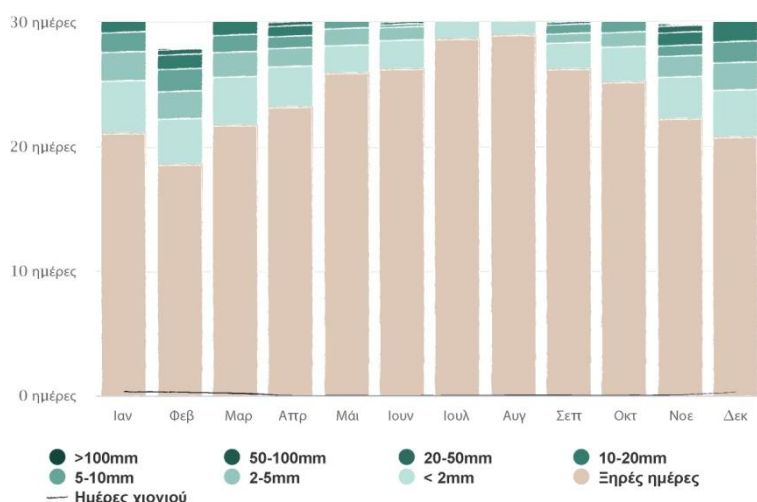
Κλιματικά δεδομένα

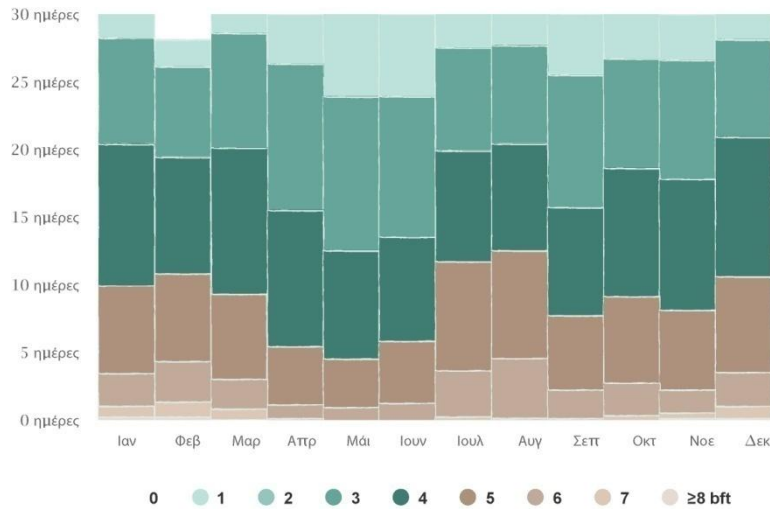
Η συμπαγής κόκκινη γραμμή δείχνει τη μέγιστη θερμοκρασία μιας μέσης ημέρας, για κάθε μήνα στη Γούβα. Ομοίως, η συμπαγής μπλε γραμμή δείχνει τη μέση ελάχιστη θερμοκρασία. Οι ζεστές ημέρες και κρύες νύχτες δείχνουν τον μέσο όρο της πιο ζεστής μέρας και πιο κρύας νύχτας του κάθε μήνα για τα τελευταία 30 χρόνια. Παρατηρείται ότι τους πιο ψυχρούς μήνες, Οκτώβριος - Απρίλιο, εμφανίζονται ήπια χαμηλές θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια της ημέρας και μέτριος προς υψηλός υετός. Τους πιο θερμούς μήνες, Μάιο - Σεπτέμβριο, οι θερμοκρασίες είναι μέτριες έως υψηλές, με τις βραδινές ώρες να αισθητά συγκριτικά με τους χειμερινούς μήνες και σχεδόν μηδενικός υετός. Συνοπτικά, φαίνεται πως η διακύμανση των θερμοκρασιών είναι ομαλή καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και η διακύμανση του υετού μειώνεται αισθητά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

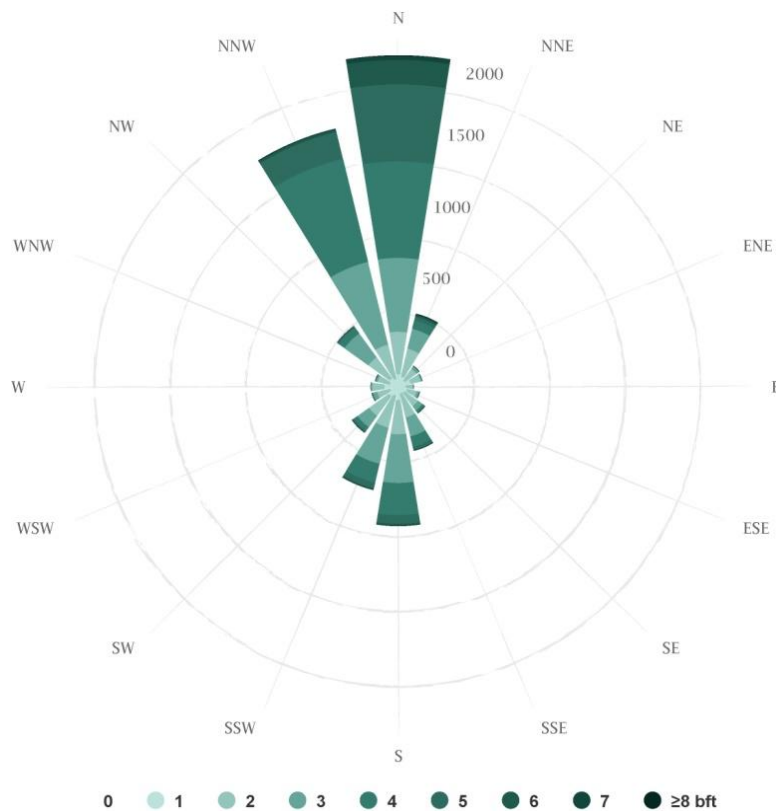
Στο γράφημα απεικονίζεται ο μηνιαίος αριθμός ημερών με καιρό αίθριο, λίγο νεφελώδη, νεφοσκεπή και τις ημέρες με βροχή. Οι ημέρες με λιγότερο από 20% νεφοκάλυψη θεωρούνται ως αίθριες, με 20-80% νεφοκάλυψη ως νεφελώδεις και με περισσότερα από 80%, ως νεφοσκεπείς. Προκύπτει ότι τους καλοκαιρινούς μήνες, Ιούνιο – Σεπτέμβριο, επικρατεί κυρίως ηλιοφάνεια με λιγοστές ημέρες νεφώσεων. Τους υπόλοιπους μήνες του χρόνου ο καιρός είναι κυρίως ήπια νεφελώδης, με τους χειμερινούς μήνες τα φαινόμενα να αυξάνονται. Καθ’ όλη τη διάρκεια του χρόνου εμφανίζονται μέρες με ηλιοφάνεια.

Το διάγραμμα υετού για Γούβα δείχνει πόσες ημέρες ανά μήνα, επιτυγχάνονται ορισμένα ποσά υετού. Παρατηρείται ότι οι περισσότερες μέρες του χρόνου είναι Ξηρές, χωρίς βροχές ή χιονοπτώσεις, ενώ ορισμένες μέρες μεταξύ Νοεμβρίου και Απριλίου, παρατηρούνται μικρά ποσοστά βροχοπτώσεων. Οι χιονοπτώσεις είναι ελάχιστες έως μηδενικές καθ’ όλη τη διάρκεια του χρόνου ή παρατηρούνται μονάχα τους χειμερινούς μήνες, Δεκέμβριο με Φεβρουάριο.

Το διάγραμμα για Γούβα δείχνει τις ημέρες ανά μήνα, κατά τις οποίες ο άνεμος φθάνει μια ορισμένη ταχύτητα. Παρατηρείται μια ομαλή κατανομή της ταχύτητας του ανέμου, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, με τις ταχύτητες να βρίσκονται κάτω από 5 μποφόρ τις περισσότερες ημέρες κάθε μήνα. Μικρή αύξηση, πάνω από 5 μποφόρ, παρατηρείται τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.

Το ροδόγραμμα για Γούβα δείχνει πόσες ώρες ετησίως ο άνεμος φυσάει από την υποδεικνυόμενη διεύθυνση. Παρατηρείται ότι οι Βόρειοι και Βορειοδυτικοί άνεμοι είναι ταυτόχρονα οι πιο δυνατοί και επικρατέστεροι. Ελάχιστοι καταγράφονται οι Νότιοι άνεμοι, ενώ σχεδόν μηδενικοί οι Ανατολικοί και Δυτικοί.

3.3. Χαρτογράφηση περιοχής μελέτης

Τοπόσημα ευρύτερης περιοχής και περιοχής μελέτης

Ξεκινώντας από την ευρύτερη περιοχή που εντάσσεται η Γούβα, εντοπίστηκαν τα πιο σημαντικά τοπόσημα. Αυτά είναι, εκκλησίες, από δυτικά η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη, όπου βρίσκεται και ο σταθμός του μετρό «Άγιος Ιωάννης», από βόρεια η εκκλησία του Αγίου Αρτεμίου και από ανατολικά η εκκλησία των Πέτρου & Παύλου. Ακόμη στο βορειότερο σημείο που εμπίπτει η περιοχή μελέτης, βρίσκεται το Α' Νεκροταφείο Αθηνών. Στη συνέχεια σημαντικές στάσεις της περιοχής αποτελούν η Πλατεία Πλυτά, η Πλατεία Υμηττού και τα τέσσερα σχολεία, 123^ο και 90^ο δημοτικά σχολεία Αθηνών και 13^ο Γενικό Γυμνάσιο και 13^ο Λύκειο Αθηνών. Τέλος, από τα σημαντικότερα και μεγαλύτερα τοπόσημα της περιοχής αποτελεί η ΠΥΡΚΑΛ, το πρώην καλυκοποιείο.

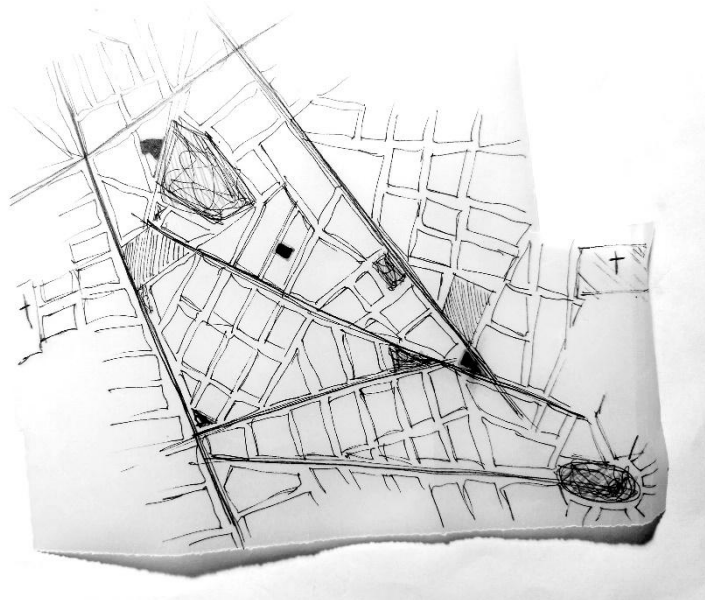
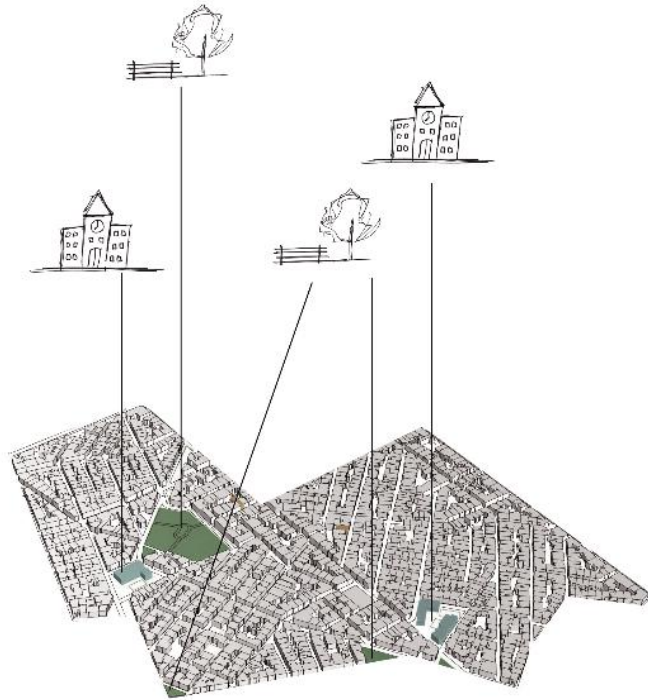
1. Εκκλησία Αγίου Ιωάννη
2. Α' Νεκροταφείο Αθηνών
3. 123 & 90 Δημοτικά Σχολεία Αθηνών
4. Πλατεία Πλυτά
5. Εκκλησία Αγίου Αρτεμίου
6. 13ο ΓΕΛ Αθηνών
7. ΠΥΡΚΑΛ
8. Πλατεία Υμηττού
9. Εκκλησία Πέτρου και Παύλου

Μικροτοπόσημα και πάρκα / πλατείες περιοχής μελέτης

Από τα παραπάνω τοπόσημα, καταγράφηκαν παρακάτω εκείνα που βρίσκονται στην περιοχή μελέτης, τη Γούβα.

Σε αυτά περιλαμβάνονται, τα τέσσερα σχολεία και η πλατεία Πλυτά. Συμπληρωματικά αυτών, μικροτοπόσημα αποτελούν δύο μικρές πλατείες που μπορεί κανείς στη γειτονιά να κάνει στάση.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΠΟΣΗΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Οπτικές φυγές / οπτικές σχέσεις τοπόσημων γειτονιάς

Στη συνέχεια, θεωρήθηκε σημαντικό να παρατηρηθούν οι σχέσεις των οπτικών φυγών μεταξύ των παραπάνω τοποσήμων. Καθώς η συγκεκριμένη περιοχή είναι αρκετά πυκνοκατοικημένη, είναι δύσκολο να βρεθεί σε σημεία με οπτικές φυγές. Ωστόσο, η περιοχή καθώς βρίσκεται σε ανυψωτικό σημείο, έχει αρκετές εδαφικές διαφορές από τη μια άκρη της στην άλλη και έτσι παρατηρήθηκαν οπτικές φυγές στα βασικά τοπόσημα. Από τις εκκλήσεις, οι οπτικές φυγές είναι μεγαλύτερες καθώς έχουν μεγάλους ανοιχτούς πραύλιους χώρους. Παρόμοια κατάσταση παρατηρείται και στις πλατείες και τα σχολεία.

Η συγκεκριμένη παρατήρηση διευκολύνει στην επιλογή κατάλληλων σχεδιαστικών στοιχείων αναλόγως το σημείο της γειτονιάς που βρίσκεται το κάθε πάρκο

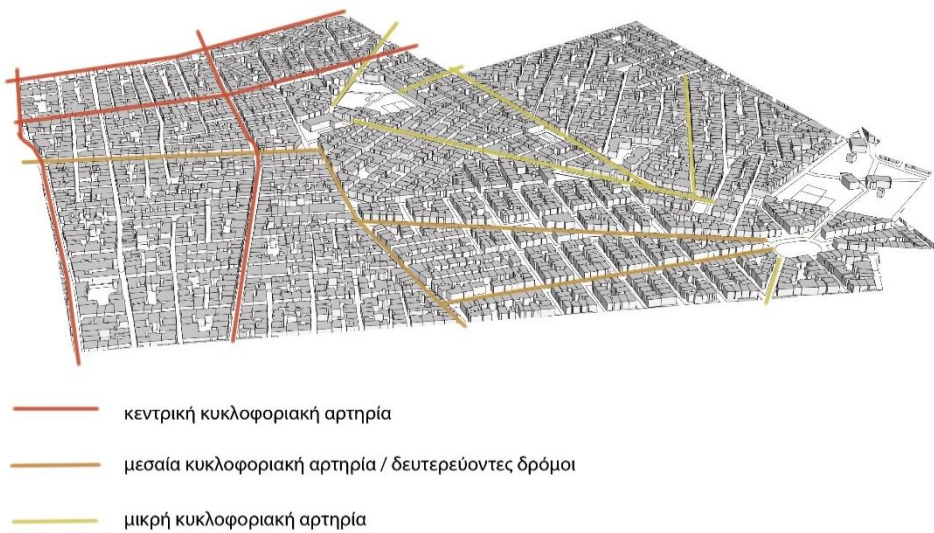

Διαγράμματα ανάλυσης περιοχής μελέτης

διάγραμμα δημόσιων/ιδιωτικών χώρων

διάγραμμα κυκλοφοριακών αρτηριών

διάγραμμα πηλούς/κενού | density

3.4. Αστικά κενά και υπάρχουσες χρήσεις

Περιοχή μελέτης αποτέλεσε η ευρύτερη περιοχή της Γούβας, καθώς στην καθ' αυτό περιοχή της Γούβας τα αστικά κενά ήταν περιορισμένα για μελέτη και χαρτογράφηση. Οι 27 χώροι που εντοπίστηκαν για μελέτη αποτελούν χώρους στάθμευσης, μικρά πάρκα, εγκαταλειμμένα οικόπεδα, ή κενούς χώρους από πρώην κτήρια. Κατά την διάρκεια της μελέτης ορισμένα από τα αστικά αυτά κενά αξιοποιήθηκαν προς ανέγερση σύγχρονων πολυκατοικιών και γι' αυτό δεν εντάχθηκαν στην τελική μελέτη και παρουσίαση. Στον παρακάτω χάρτη παρατηρούμε με κόκκινο χρώμα τα αστικά κενά που μελετήθηκαν και την σχετική θέση μεταξύ τους.

Έπειτα από πολλαπλές επισκέψεις των παραπάνω οικοπέδων, καταγράφηκαν χαρακτηριστικά στοιχεία του καθενός όπως η προσβασιμότητα τους, η σχέση τους με τα γειτονικά κτήρια και χώρους (γειτνίαση), οι οπτικές τους φυγές και οι ήχοι που παρατηρήθηκαν κατά την επίσκεψή τους και έγινε η κατηγοριοποίησή τους ως προς την τυπολογία τους. Έτσι δημιουργήθηκε ο παρακάτω τυπολογικός πίνακας που συγκεντρώνει όλα αυτά τα στοιχεία, συνοδευόμενα με φωτογραφίες του κάθε αστικού κενού για καλύτερη κατανόηση του χώρου και των χαρακτηριστικών του. Σε επόμενο βήμα, τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό τριών επικρατών αστικών κενών, που θα αποτελέσουν και τις περιοχές σχεδιασμού.

χάρτης αστικών κενών

ΥΠΟΜΗΜΑ

<p>ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ</p> <p>κλίση - 2 σκάλες, κλίση - 2 σκάλες, κλίση - 2 σκάλες, κλίση - 2 σκάλες</p>	<p>ΓΕΙΤΝΙΑΙΗ</p> <p>αυτός ορόφος, άλλος ορόφος, άλλος ορόφος</p>	<p>ΚΛΙΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ</p> <p>κλίση αυχάνου επί 30% = 16.72 κλίση αυχάνου επί 30% = 16.72</p>
<p>ΟΠΤΙΚΗ ΦΥΓΗ</p> <p>πλάγια όψη, άρα, άρα</p>	<p>ΗΧΟΣ</p> <p>πλή πλάτος, μέση πλάτος (κατά την επιθυμητή)</p>	<p>ΗΧΟΣ</p> <p>ένταση ήχου</p>

<p>1. ΑΓΙΩΒΟΥ 10 - ΛΕΩΡΟΥ 32</p>	<p>2. ΑΜΕΝΙΟΥ 27</p>	<p>3. ΑΜΕΝΙΟΥ 36</p>
<p>4. ΛΕΩΡΟΥ 39</p>	<p>5. ΛΕΩΡΟΥ 7</p>	<p>6. ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ / ΑΜΕΝΙΟΥ 50 / ΗΡΕΙΟΥ 10</p>
<p>7. ΗΡΕΙΟΥ 7 / ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ</p>	<p>8. ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ / ΑΤΤΑΛΕΙΑΣ / ΜΑΡΚΕΝΤΙΟΥ</p>	<p>9. ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ / ΑΤΤΑΛΕΙΑΣ</p>
<p>10. ΑΣΡΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 26</p>	<p>11. ΑΝΑΣΤΡΑΧΟΥ 53 / ΑΛΕΞΟΥ 2</p>	<p>12. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ 188 / ΔΡΟΥ 12</p>
<p>13. ΑΝΑΣΤΡΑΧΟΥ / ΒΑΘΙΚΛΕΩΣ</p>	<p>14. ΠΕΡΓΑΜΟΥ 9 / ΑΓΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ</p>	<p>15. ΕΡΑΣΙΝΙΟΥ / ΑΦΡΑΙΩΝΙΑΣ 33</p>
<p>16. ΑΜΦΙΚΡΑΤΟΥΣ / ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ / ΔΑΜΑΓΗΤΟΥ</p>	<p>17. ΑΜΦΙΚΡΑΤΟΥΣ 38 / ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΗΣ</p>	<p>18. ΜΙΘΡΑΔΙΤΟΥ 29 / ΑΝΑΤΟΛΟΥ</p>
<p>19. ΠΕΡΓΑΜΟΥ 3 / ΜΑΙΝΕΜΕΝΗΣ</p>	<p>20. ΑΙΝΟΥ 41</p>	<p>21. ΑΙΝΟΥ 16 / ΚΑΒΑΝΤΑΡΗ</p>
<p>22. ΑΝΔΡΟΚΛΕΟΥΣ 23 - ΚΑΒΑΝΤΑΡΗ</p>	<p>23. ΑΝΔΡΟΚΛΕΟΥΣ 30</p>	<p>24. ΑΝΔΡΟΚΛΕΟΥΣ 25 / ΚΑΒΑΝΤΑΡΗ</p>
<p>25. ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ 118 / ΧΡΥΣΙΠΠΟΥ</p>	<p>26. ΛΗΜΝΟΥ 6</p>	<p>27. ΛΗΜΝΟΥ 3</p>

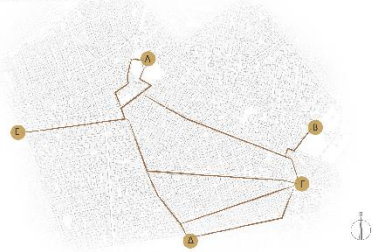
<p>1. Αγίωβου 10 / Λεώρου 32</p>	<p>2. Αμηνίου 27</p>	<p>3. Αμηνίου 36</p>
<p>4. Λεώρου 39</p>	<p>5. Λεώρου 7</p>	<p>6. Χρυσ. Σμυρνης / Αμηνίου 50 / Ηρείου 10</p>
<p>7. Ηρείου 7 / Χρυσ. Σμυρνης</p>	<p>8. Χρ. Σμυρνης / Ατταλειας / Μαρκεντιου</p>	<p>9. Χρυσ. Σμυρνης / Ατταλειας</p>
<p>10. Ανδρανοπολεως 26</p>	<p>11. Αναστραχου 53 / Αλεξου 2</p>	<p>12. Δικαιοχου 188 / Δρου 12</p>
<p>13. Αναστραχου / Βαθικλεως</p>	<p>14. Περγαμου 9 / Αγγυρουπολεως</p>	<p>15. Ερασινου / Αφραιωνιας 33</p>
<p>16. Αμφικρατους / Διοκλεους / Δαμαγητου</p>	<p>17. Αμφικρατους 38 / Ευαγγελικης Σχοης</p>	<p>18. Μιθραδιτου 29 / Ανατολου</p>
<p>19. Περγαμου 3 / Μαινεμενης</p>	<p>20. Αινου 41</p>	<p>21. Αινου 16 / Καβανταρη</p>
<p>22. Ανδροκλεους 23 / Καβανταρη</p>	<p>23. Ανδροκλεους 30</p>	<p>24. Ανδροκλεους 25 / Καβανταρη</p>
<p>25. Μενεκρατους 118 / Χρυσιππου</p>	<p>26. Λημνου 6</p>	<p>27. Λημνου 3</p>

3.5. Κυκλοφορία - Διαδρομές

Τα πάρκα τσέπης, όπως αναφέρθηκε στο πρώτο κεφάλαιο, κατέχουν σημαντικό ρόλο σε μία κοινωνία, παρέχοντας πρόσβαση στη φύση για άτομα που ζουν σε αστικές περιοχές, βελτιώνοντας την ψυχική τους υγεία, αλλά ταυτόχρονα και το αστικό περιβάλλον των μεγαλουπόλεων, όπως η Αθήνα. Ωστόσο, ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των πάρκων τσέπης το εντοπίζουμε στις γειτονιές όπου αυτά βρίσκονται. Ένα πάρκο τσέπης μπορεί να προσφέρει βελτίωση κυκλοφορίας σε μία γειτονιά, μείωση κίνησης σε πολυσύχναστα σημεία της, ομοιόμορφη κατανομή κυκλοφορίας και παραμονής των κατοίκων σε πολυσύχναστους χώρους της γειτονιάς, όπως μεγάλες πλατείες και πάρκα. Ειδικότερα όταν οι χώροι αυτοί είναι περιορισμένοι, όπως στην περίπτωση της Γούβας, το πρόβλημα συμφόρησης γίνεται ακόμη μεγαλύτερο.

Έτσι λοιπόν, έπειτα από παρατήρηση και καταγραφή δεδομένων κίνησης από κατοίκους της γειτονιάς, δημιουργήθηκαν τα παρακάτω διαγράμματα με τις πιο πιθανές διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει κάποιος για να κινηθεί από ένα σημείο Α σε ένα σημείο Β στη περιοχή μελέτης. Στη συνέχεια, καταγράφηκαν τα πιο συχνά περάσματα, τα λιγότερα συχνά και τα σπάνια, καθώς και τα καινούρια περάσματα που πιθανόν να δημιουργηθούν σε περίπτωση που τα αστικά κενά της μελέτης μετατραπούν σε πάρκα τσέπης. Γιατί, όμως, να δημιουργηθούν καινούρια περάσματα εάν υπάρξουν περισσότερα πάρκα τσέπης; Η απάντηση είναι απλή. Συνήθως, κάθε άνθρωπος για να πάει από ένα σημείο Α σε ένα σημείο Β, είναι λογικό, να επιλέξει τη συντομότερη διαδρομή για τον τελικό προορισμό του. Ωστόσο, εάν υπάρχουν εναλλακτικές διαδρομές οι οποίες του είναι πιο ευχάριστες, του προσφέρουν ασυνείδητα μια ευεξία, δίνοντάς του ένα καταφύγιο από τους αποπνικτικούς ρυθμούς της καθημερινότητας, παρ' όλο που ίσως να διαρκούν λίγο περισσότερο, είναι πολύ πιθανόν να επιλέξει αυτές αντί της συντομότερης.

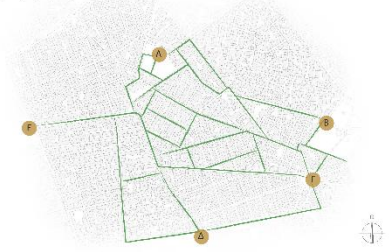
εξάρθρωση κίνησης, κλασικιστικά

περάσματα με μέγιστη συχνότητα

περάσματα ήπιας κινήσεως

απεικόνιση

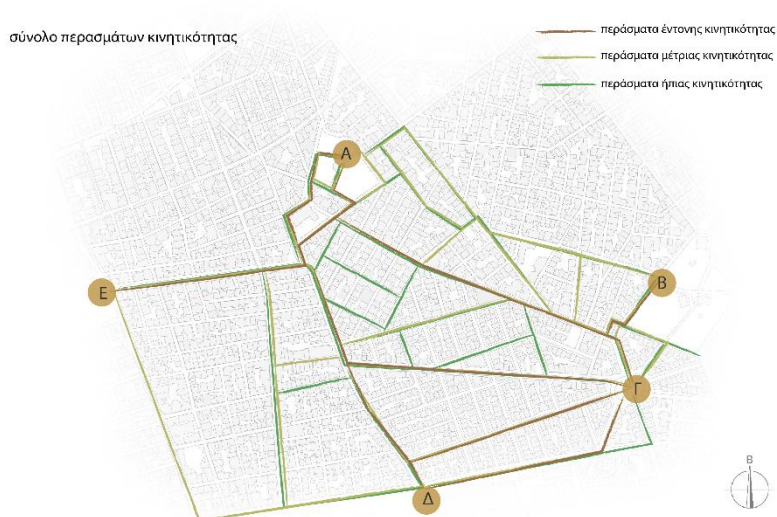

πρόσβαση ήπιας κινήσεως λόγω νέων περασμάτων

σύνολο περασμάτων με τις νέες διαδρομές

Παρατηρείται ότι οι συχνές διαδρομές αυξάνονται σημαντικά, στο σύνολο της περιοχής μελέτης, όταν μπαίνουν στην εξίσωση τα πάρκα τσέπης. Έτσι η γειτονιά αποκτάει μεγαλύτερη κινητικότητα σε σημεία της που ήταν νεκρά. Μακροπρόθεσμα αυτό μπορεί να δημιουργήσει ένα πιο ασφαλές περιβάλλον, μια πιο ζωντανή γειτονιά και να αυξήσει τις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των κατοίκων.

Μία αντίστροφη διαδικασία θα ήταν να επιλεγούν οι τοποθεσίες των πάρκων τσέπης με βάση την κινητικότητα των κατοίκων. Ωστόσο, αν αυτή η δυνατότητα δεν υπάρχει, είναι σημαντικό να καταφέρουμε να ανοίξουμε περισσότερες πιθανές διαδρομές μέσα στη γειτονιά ώστε να αξιοποιηθεί κάθε σημείο της και να αναπτυχθούν όσο δυνατόν περισσότερες δυνατότητές της.

3.6. Επιλεγμένα Αστικά Κενά προς δημιουργία πάρκων τσέπης

Έχοντας πλέον μελετήσει το σύνολο των αστικών κενών και της περιοχής μελέτης, καταλήγουμε στην επιλογή τριών αστικών κενών προς πρόταση σχεδιασμού τριών διαφορετικών πάρκων τσέπης που θα λειτουργούν σαν δίκτυο πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή της Γούβας. Οι τρεις αυτοί χώροι αποτελούνται από διαφορετικά χαρακτηριστικά στοιχεία και επιλέχθηκαν ως αντιπροσωπευτικοί χώροι ώστε κάθε άλλο αστικό κενό με παρόμοια χαρακτηριστικά να σχεδιαστεί με παρόμοιο τρόπο.

Πάρκο 1 - Λεάγρου 7

Το αστικό κενό στην οδό Λεάγρου 7, αποτελεί έναν ανεκμετάλλευτο χώρο, πρώην κτηρίου, μεταξύ πολυκατοικιών. Δεν συνορεύει άμεσα με κάποιο μικροτοπόσημο, όπως κάποιο σχολείο ή μεγάλο πάρκο, ούτε με κάποιον κεντρικό δρόμο και γι' αυτό το λόγο επιλέγεται η χρήση του προς σχεδιασμού πάρκου τσέπης στο χώρο αυτό, να είναι σχετική με περισυλλογή, παιχνίδι και κοινωνικοποίηση των κατοίκων εντός της συγκεκριμένης γειτονιάς. Απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες αλλά κυρίως στα παιδιά, όπου θα μπορούν να έχουν έναν χώρο απόδρασης και παιχνιδιού σε πολύ μικρή απόσταση από το σπίτι τους, σε ένα ασφαλές σχεδιασμένο πάρκο.

Ο χώρος έχει μία μοναδική πρόσβαση από το δρόμο και έχει έμμεση επαφή με τα γειτονικά κτήρια, καθώς η ανατολική πλευρά του είναι εκτεθειμένη στους ακάλυπτους χώρους των γειτονικών πολυκατοικιών αλλά ταυτόχρονα η βόρεια και νότια πλευρές του συμπίπτουν με τις μεσοτοιχίες των διπλανών πολυκατοικιών. Στο χώρο οι οπτικές φυγές είναι περιορισμένες λόγω του ύψους των κτηρίων και οι ήχοι που εντοπίστηκαν είναι μικτοί, από οικιακές εργασίες και από ήχους της πόλης, χωρίς όμως να είναι έντονη η παρουσία τους.

ΜΕΛΕΤΗ ΗΛΙΑΣΜΟΥ

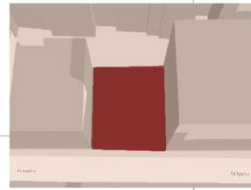
15 / 1 / 2023

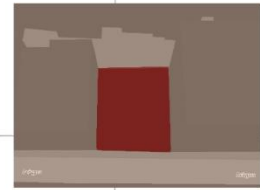
8:00

12:30

17:00

20:30

15 / 4 / 2023

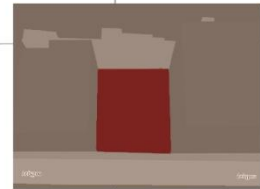
8:00

12:30

17:00

20:30

15 / 7 / 2023

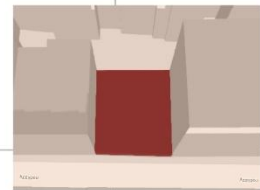
8:00

12:30

17:00

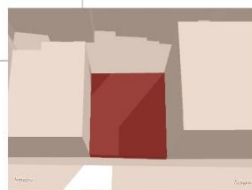

20:30

15 / 10 / 2023

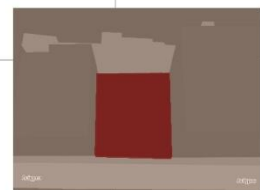
8:00

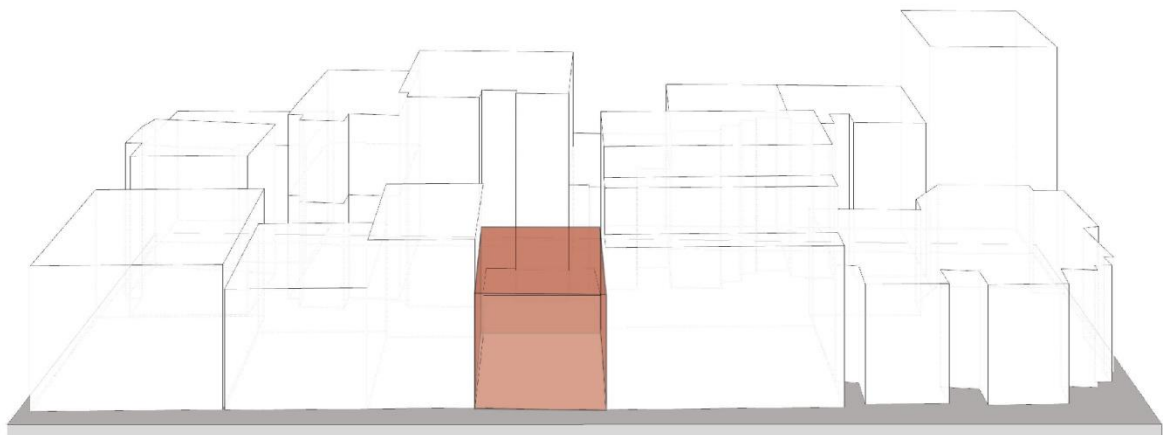
12:30

17:00

20:30

Πάρκο 2 - Ανδροκλέους 23 / Καφαντάρη

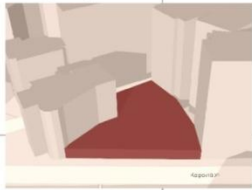
Το αστικό κενό μεταξύ των οδών Ανδροκλέους και Καφαντάρης αποτελεί ένα χώρο στάθμευσης οχημάτων μεταξύ πολυκατοικιών. Βρίσκεται δίπλα σε μεγάλο πάρκο και μόλις ένα οικοδομικό τετράγωνο μακριά από την οδό Φιλολάου, τον πιο κεντρικό δρόμο της γειτονιάς της Γούβας. Για τον λόγο αυτό η χρήση του προς σχεδιασμού πάρκου τσέπης επιλέχθηκε να έχει να κάνει με μεγαλύτερες κοινωνικές συναθροίσεις, απ' ό,τι τα άλλα πάρκα, μικρά πολιτιστικά και κοινωνικά δρώμενα. Ο χώρος είναι αρκετός για την συγκεκριμένη χρήση και η τοποθεσία του ιδανική καθώς αποτελεί πέρασμα και στάση για τους ανθρώπους, δεν ενοχλεί άμεσα την ιδιωτικότητα των γειτονικών πολυκατοικιών και ταυτόχρονα είναι άμεσα προσβάσιμος από κεντρικά σημεία της γειτονιάς.

Ο συγκεκριμένος χώρος έχει δύο προσβάσεις, αντικριστά η μία στην άλλη, που μπορούν να λειτουργήσουν ως είσοδος / έξοδος στον χώρο και για τον λόγο ο χώρος μπορεί να φιλοξενήσει περισσότερους χρήστες απ' ό,τι ένας χώρος με μία είσοδο/έξοδο, καθώς η κίνηση και η κυκλοφορία διευκολύνονται. Ακόμη, ο χώρος έχει έμμεση επαφή με τα γειτονικά κτήρια, καθώς από την βόρεια πλευρά επικοινωνεί με ορισμένα μπαλκόνια πολυκατοικιών και με μεσοτοιχίες και από την νότια πλευρά μονάχα με μεσοτοιχίες. Τέλος, ο χώρος έχει μερικές οπτικές φυγές λόγω του πάρκου δίπλα σε αυτόν και υπάρχει έντονη παρουσία ήχων της πόλης από τον αυτοκινητόδρομο και το πάρκο.

ΜΕΛΕΤΗ ΗΛΙΑΣΜΟΥ

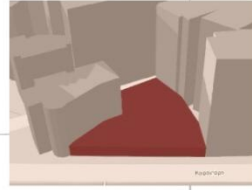
15 / 1 / 2023

8:00

12:30

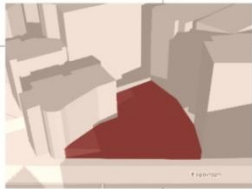

17:00

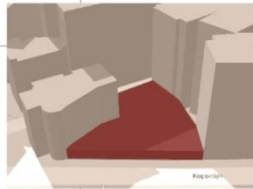

20:30

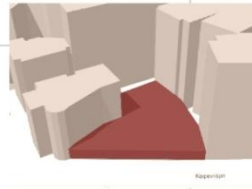
15 / 4 / 2023

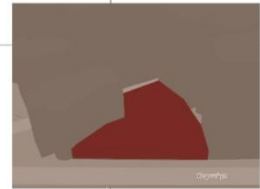
8:00

12:30

17:00

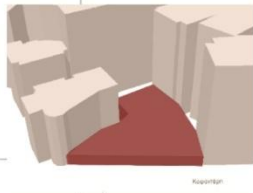

20:30

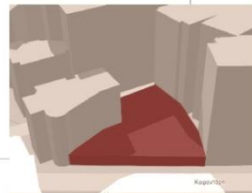
15 / 7 / 2023

8:00

12:30

17:00

20:30

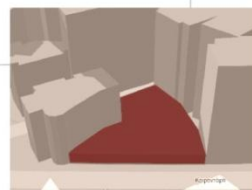
15 / 10 / 2023

8:00

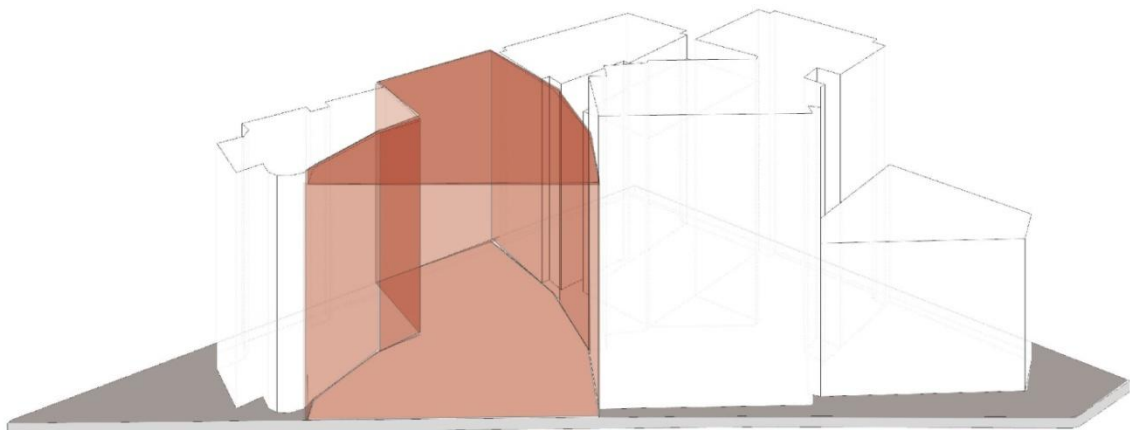
12:30

17:00

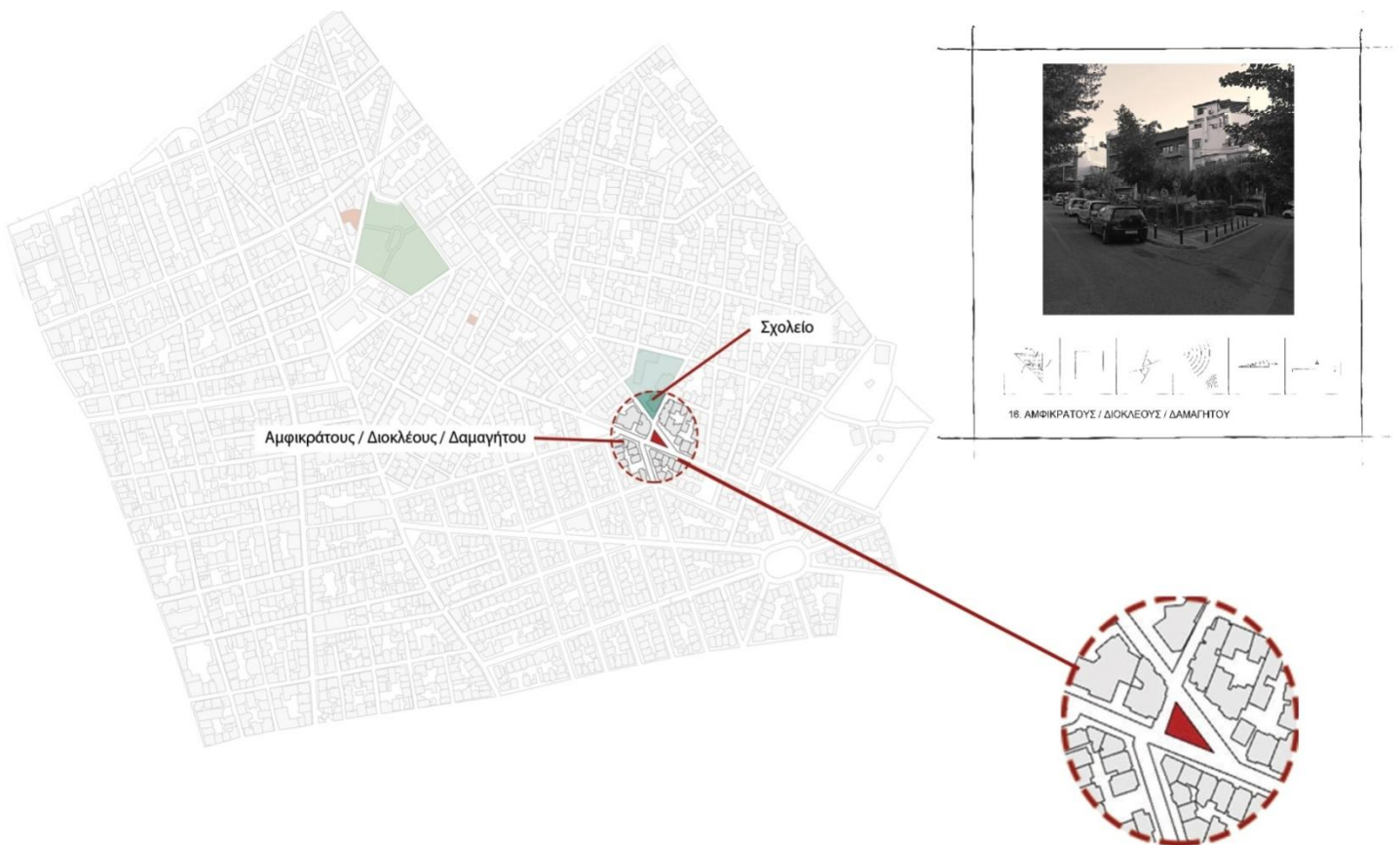
20:30

Πάρκο 3 - Αμφικράτους / Διοκλέους / Δαμαγήτου

Το αστικό κενό μεταξύ των οδών Αμφικράτους, Διοκλέους και Δαμαγήτου είναι μια μικρή τριγωνική νησίδα και αποτελεί ήδη ένα μικρό χώρο πρασίνου. Ωστόσο, δεν λειτουργεί σαν πάρκο καθώς η πρόσβαση σε αυτό είναι περιορισμένη λόγω της φύτευσης που έχει και λόγω των αυτοκινήτων που παρκάρουν περιμετρικά του. Ο συγκεκριμένος χώρος βρίσκεται δίπλα στο 13^ο Γυμνάσιο και Λύκειο Αθηνών και για τον λόγο αυτό επιλέχθηκε η χρήση του να είναι σχετική με πέρασμα και μικρή στάση. Τα παιδιά από το σχολείο μπορούν να συγκεντρώνονται, για μικρό χρονικό διάστημα, στο χώρο σε μικρές παρέες πριν ή μετά τη σχολική τους ημέρα. Κάθε άλλη χρήση, μεγαλύτερης διάρκειας, πιθανόν να ήταν λιγότερο λειτουργική λόγω του περιορισμένου χώρου και της επικινδυνότητας της τοποθεσίας του.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο χώρος αυτός λειτουργεί ως νησίδα μεταξύ δρόμων. Έχει τριγωνικό σχήμα, μικρή ανηφορική κλίση του εδάφους και περιβάλλεται από πολυκατοικίες και χαμηλά κτήρια. Ο χώρος περιβάλλεται από πεζοδρόμιο και έχει τρεις πιθανές εισόδους / εξόδους, γεγονός που διευκολύνει την άμεση πρόσβασή στο προς σχεδιασμό πάρκο. Οι οπτικές φυγές στο χώρο είναι αρκετές, λόγω του χαμηλού ύψους του συνόλου των κτηρίων της γειτονιάς και λόγω της τοποθεσίας του μεταξύ των δρόμων. Οι ήχοι είναι μεικτοί αλλά περιορισμένοι, ήχοι της πόλης, ήχοι από το σχολείο και περιορισμένοι ανθρωπογενής ήχοι.

ΜΕΛΕΤΗ ΗΛΙΑΣΜΟΥ

15 / 1 / 2023

8:00

12:30

17:00

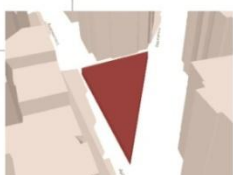

20:30

15 / 4 / 2023

8:00

12:30

17:00

20:30

15 / 7 / 2023

8:00

12:30

17:00

20:30

15 / 10 / 2023

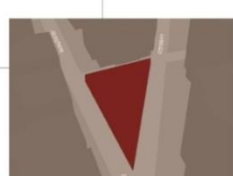
8:00

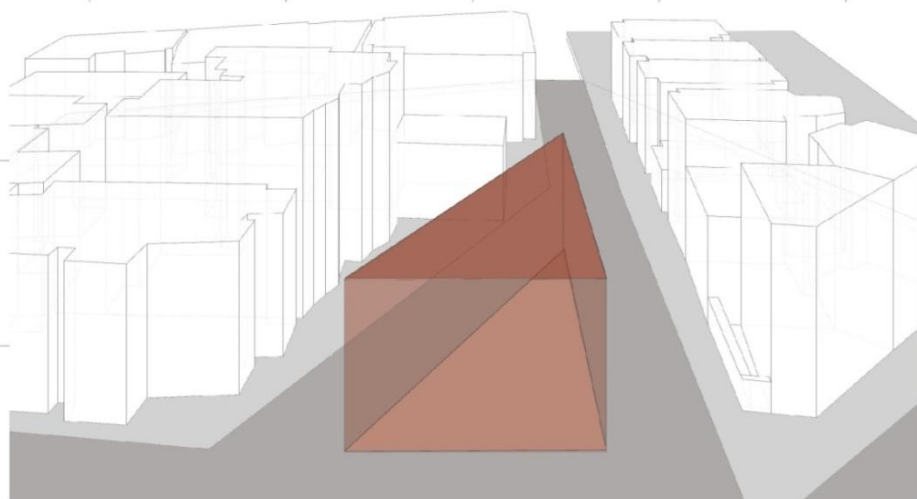
12:30

17:00

20:30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 | εγχειρίδιο σχεδιασμού

4.1. Χρήστες και ανάγκες χρηστών | Ερωτηματολόγιο

Με βάση έρευνα ερωτηματολογίου που πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά σε 160 άτομα που κατοικούν στην Αθήνα συλλέχθηκαν συγκεκριμένα στοιχεία, λειτουργικά και αισθητικά, που θα ενδιέφεραν τους ερωτηθέντες να υπάρχουν σε ένα πάρκο τσέπης, το κατά πόσο οι ίδιοι γνωρίζουν τον όρο «πάρκα τσέπης» και αν έχουν βρεθεί σε αυτά, καθώς και τους λόγους για τους οποίους επισκέπτονται ή θα επισκέπτονταν ένα τέτοιο πάρκο. Σημαντικά στοιχεία της έρευνας αποτέλεσαν οι λόγοι που κάποιος θα φοβόταν να επισκεφτεί ένα πάρκο τσέπης της γειτονιάς του καθώς και το τι στοιχεία θα ήθελε να βρει σε αυτό ώστε να νιώθει πιο άνετα.

Οι απαντήσεις συγκεντρώθηκαν, μελετήθηκαν και από αυτές προέκυψαν τα παρακάτω συμπεράσματα που βοήθησαν στον σχεδιασμό. Το σύνολο των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου βρίσκεται στο παράρτημα της εργασίας.

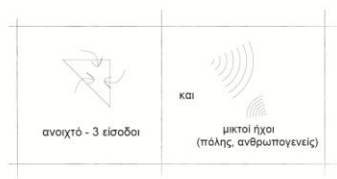
Προτιμήσεις, από χρηστική και αισθητική άποψη, σε πάρκα τσέπης αποτελούν οι θάμνοι και τα δέντρα, το στοιχείο νερού, τα γρασίδι με τα μονοπάτια, η ψηλή βλάστηση, και κάποιο είδος μικρής δραστηριότητας. Συμπληρωματικά, τα διαφορετικά ήδη στάσης, η πλακόστρωση, οι καλλιτεχνικές δημιουργίες και εκθέσεις καθώς και ο φωτισμός.

Σε θέματα ασφάλειας: οι στάσεις να έχουν άμεση επαφή με την είσοδο στο πάρκο και όχι κρυφή. Το πάρκο να προσελκύει κόσμο και να μην ενισχύει την απομόνωση, καθώς οι ερωτηθέντες νιώθουν περισσότερη ασφάλεια με λίγο ή πολύ κόσμο, παρά μόνοι. Έτσι θα δοθεί έμφαση στο να τοποθετηθούν οι στάσεις σε εμφανή σημεία και να είναι επαρκείς ο αριθμός τους ώστε να δέχεται αρκετούς χρήστες.

Λόγοι που οι χρήστες επισκέπτονται πάρκα είναι συχνότερα για αναψυχή/ξεκούραση, κοινωνικοποίηση, σύνδεση με τη φύση και στάση. Ωστόσο λιγότερο συχνά επισκέπτονται πάρκα για απομόνωση/περισυλλογή, βόλτα κατοικιδίου ή παιδιού, γυμναστική, διάβασμα και ψήσιμο. Συνεπώς, το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στη δημιουργία πάρκων που να μπορούν να φιλοξενούν τέτοιου είδους δραστηριότητες.

4.2. Εγχειρίδιο σχεδιασμού

ΑΝ...

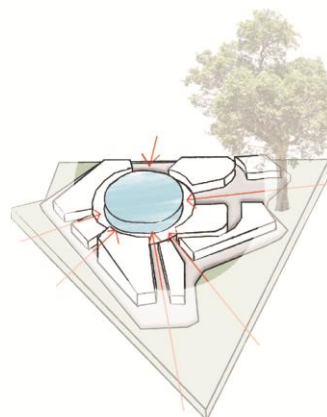

... ΤΟΤΕ

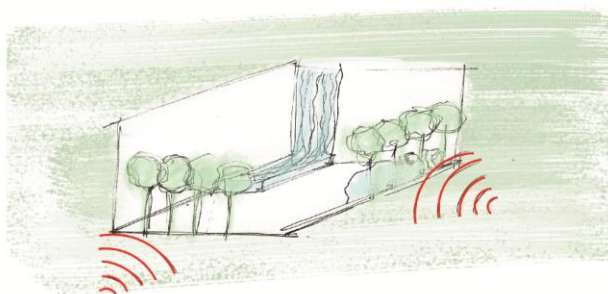
α) το πάρκο μπορεί να σχεδιαστεί με διαδρομές στο εσωτερικό του, κατά μήκος των πλευρών του προς τον δρόμο, με σκοπό να λειτουργεί σαν πέρασμα από τον ένα δρόμο στον άλλον, αλλά και να επιτρέπει στον χρήστη να περιηγηθεί ευκολότερα στο πάρκο.

β) ακόμη μπορούν να τοποθετηθούν καθίσματα, χώροι ανάπαυσης και στάσεις στις σχεδιασμένες διαδρομές ή στις εκτάσεις πρασίνου

γ) σε περιπτώσεις που το πάρκο με τρεις ή παραπάνω εισόδους έχει επαρκή χώρο, μπορούν οι χρήσεις του να συγκεντρώνονται στο κέντρο του και να δημιουργούνται διαδρομές και στάσεις στους γύρω χώρους.

ΑΝ...

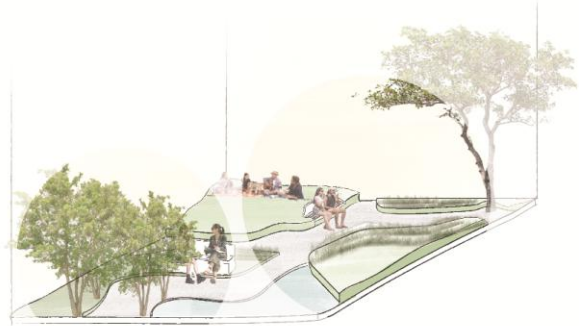
... ΤΟΤΕ

α) στο πάρκο μπορούν να τοποθετηθούν φυτά στην είσοδο και τους τοίχους των γύρων κτηρίων προς την κατεύθυνση προέλευσης των ήχων που εμποδίζουν την ήρεμη και ξεκούραστη στάση στο πάρκο.

β) ακόμη μπορούν να τοποθετηθούν υδάτινα στοιχεία σε κινούμενη μορφή, όπως μικροί καταράχτες ή συντριβάνια, με σκοπό την δημιουργία ενός σταθερού ήχου που παραπέμπει σε ήχους φύσης και τελικά αποσπά την προσοχή των χρηστών από τους ήχους της πόλης. Σε συνδυασμό με ηχομονωτική φύτευση δημιουργείται ένα περιβάλλον πιο κοντά στη φύση και απομονωμένο από τον αστικό περίγυρο.

ΑΝ...

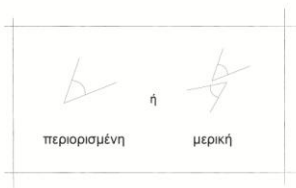
... ΤΟΤΕ

α) Το πάρκο μπορεί να έχει μια μερικώς κρυφή είσοδο ή ένα καλυμμένο πέρασμα που να κινεί την περιέργεια του χρήστη και να τον παρακινεί να ανακαλύψει το εσωτερικό του πάρκου ή τί κρύβεται πίσω από την είσοδό του. Ταυτόχρονα ο συγκεκριμένος χώρος θα πρέπει να παραμένει ασφαλής και να μην δημιουργεί στους χρήστες του αισθήματα φόβου και ανασφάλειας.

β) Στο εσωτερικό του πάρκου μπορούν να δημιουργούνται διαδρομές/ή που να οδηγούν/εί σε ένα κεντρικό σημείο ένωσης. Το κέντρο του δικτύου. Στάσεις μπορούν να βρίσκονται κατά μήκος αυτής της διαδρομής.

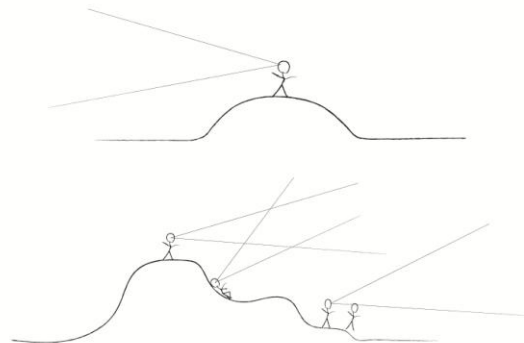
ΑΝ...

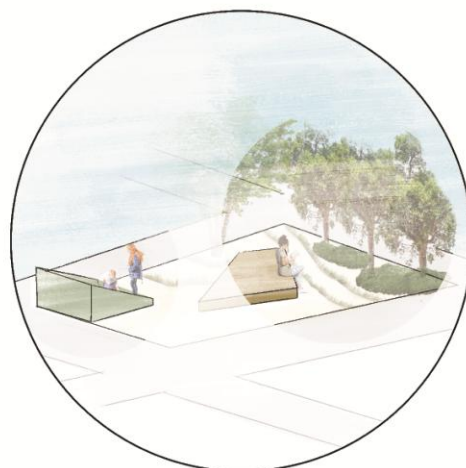
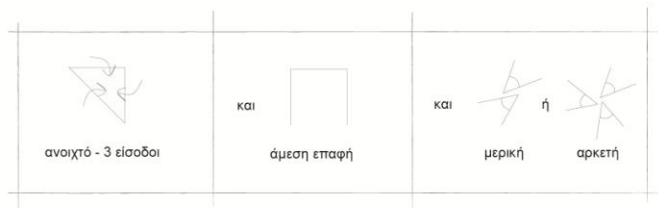
... ΤΟΤΕ

α) ανύψωση ενός μέρος του πάρκου, με εδαφική διαφορά ή με εγκατάσταση, ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες πιθανές οπτικές φυγές και να δημιουργείται στον χρήστη μεγαλύτερο αίσθημα ελευθερίας.

β) δυνατότητα τοποθέτησης στοιχείων που μπορεί να επιτρέπουν στον χρήστη μια πιο ευέλικτη χρήση για γυμναστική, παιχνίδι κλπ. Σκοπός είναι, οι εγκαταστάσεις αυτές να έχουν κάποια υψομετρική διαφορά ώστε να δημιουργούν οπτικές φυγές.

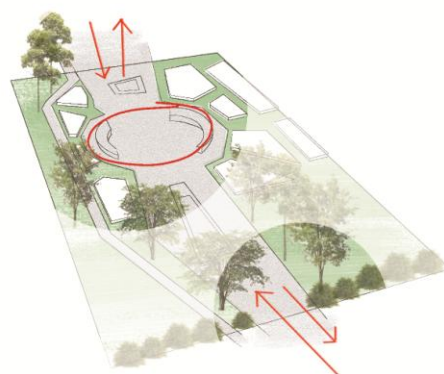
ΑΝ...

... ΤΟΤΕ

α) δημιουργία νοητών εμποδίων / τοίχων με φύτευση, υπερύψωση εδάφους ή τοποθέτηση αντικειμένων με σκοπό τον προσανατολισμό του χρήστη σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις και αίσθηση ανάγκης ανακάλυψης του πάρκου.

ΑΝ...

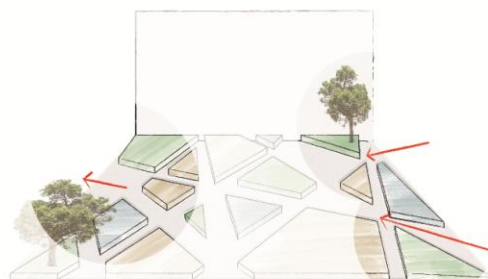

... ΤΟΤΕ

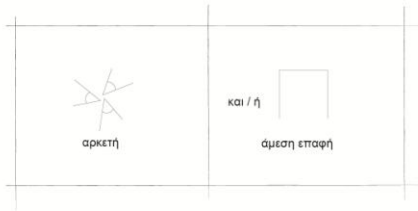
α) ο σχεδιασμός του πάρκου μπορεί να επικεντρωθεί στην εκμετάλλευση δύο εισόδων και μιας εξόδου, δίνοντας έτσι μεγαλύτερη ευελιξία στην είσοδο χρηστών στο χώρο και την κίνησή τους σε αυτόν, χωρίς απαραίτητα να κατευθύνονται προς την έξοδο

β) συνδυαστικά ή αυτόνομα, οι χρήσεις μπορούν να επικεντρώνονται στο κέντρο του πάρκου, με διαδρομές να οδηγούν σε αυτό ή

γ) οι χρήσεις μπορούν να βρίσκονται καταμερισμένες σε όλο το πάρκο και οι χρήστες να μπορούν να έχουν πρόσβαση από τις πολλαπλές διαδρομές σε αυτό.

AN...

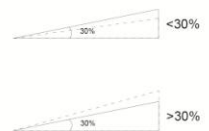
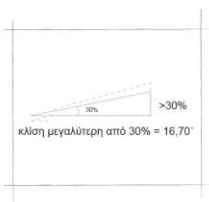
... ΤΟΤΕ

α) Τοποθέτηση στεγάστρου (πιθανόν μεταβλητού) με σκοπό την προστασία από τον ήλιο ή άλλα καιρικά φαινόμενα.

Στις περιπτώσεις που το πάρκο έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά προτείνεται η προεραϊτική τοποθέτηση στεγάστρου κατά βούληση του σχεδιαστή.

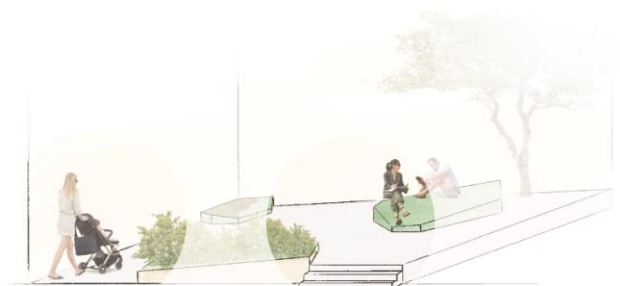

AN...

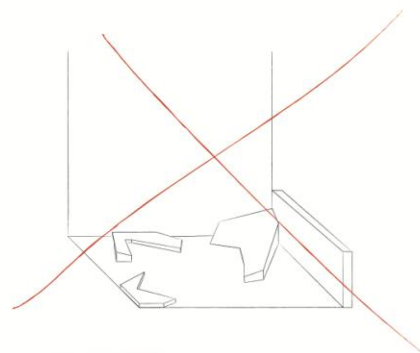

... ΤΟΤΕ

α) τοποθέτηση σκαλοπατιών και ράμπας στην κοινή ή στην διαφορετική είσοδο / έξοδο. Ισοπέδωση του εδάφους με σκοπό την λειτουργικότητα του πάρκου.

ΑΝ...

... ΤΟΤΕ

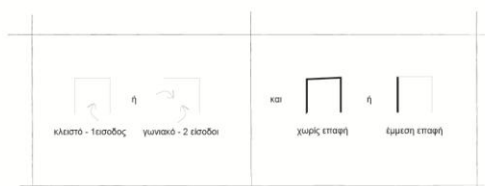
α) Επικέντρωση του ενδιαφέροντος του χρήστη προς την αντίθετη κατεύθυνση από αυτή του χαμηλού τοιχίου που πιθανόν να οδηγεί σε γειτονικό ακάλυπτο. Τοποθέτηση καθισμάτων και χρήσεων με οπτική προς την αντίθετη κατεύθυνση και κεντρικά.

β) Τοποθέτηση ψηλής φύτευσης, δέντρων, για μπλοκάρισμα της θέασης προς τον ακάλυπτο.

γ) Προτείνεται να μην γίνεται υπερύψωση εδάφους ή τοποθέτηση υπερυψωμένου αντικειμένου καθώς με αυτόν τον τρόπο η θέαση γίνεται μεγαλύτερη προς την πλευρά του τοιχίου.

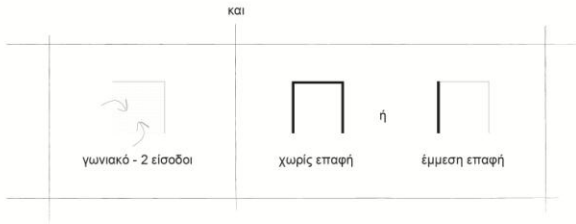
ΑΝ...

... ΤΟΤΕ

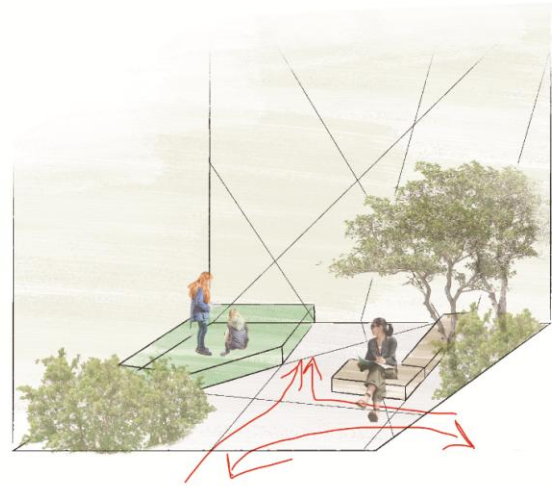
α) Προβολή χαράξεων κάθετα στους τοίχους και αξιοποίηση / εκμετάλευσή τους με φύτευση, υδάτινα στοιχεία, παιχνίδι ή επιμορφωτικό σκοπό.

ΑΝ...

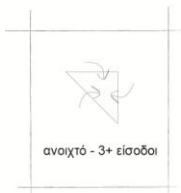

... ΤΟΤΕ

α) τοποθέτηση των χρήσεων στις δυο εσωτερικές πλευρές του πάρκου και προς το κέντρο, αφήνοντας έτσι τις άλλες δύο πλευρές ελεύθερες προς δημιουργία μιας κοινής γωνιακής εισόδου.

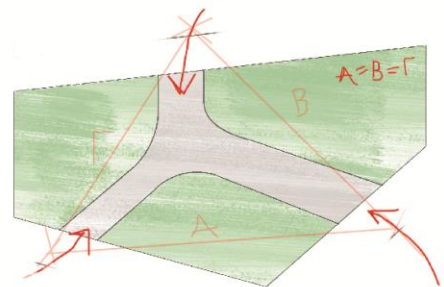
ΑΝ...

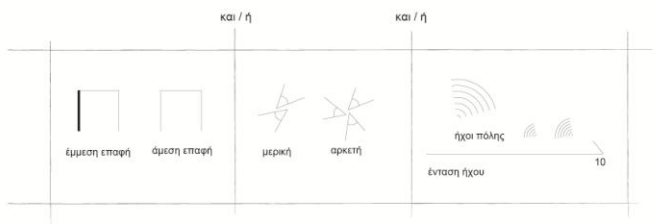
... ΤΟΤΕ

α) επιλέγεται αν χρειάζονται εισοδοί / έξοδοι από κάθε πλευρά του πάρκου, αναλόγως το μέγεθος και το σχήμα του πάρκου αλλά και την κίνηση γύρω από αυτό.

β) Αν τελικά το πάρκο έχει πάνω από δύο εισόδους / εξόδους, αυτοί προτείνεται να εισαπέχουν σχετικά η μία από την άλλη με σκοπό την διευκόλυνση της εισόδου στο πάρκο από κάθε πλευρά.

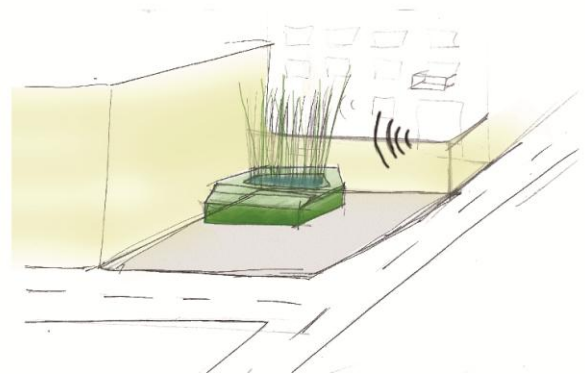

AN...

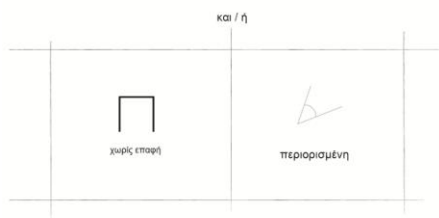

... ΤΟΤΕ

α) κατακόρυφα υδροχαρή/υδρόβια φυτά και στοιχεία με LED φωτισμό μπορούν να τοποθετηθούν σε ανάλογο έδαφος με νερό άμμο ή γρασίδι.

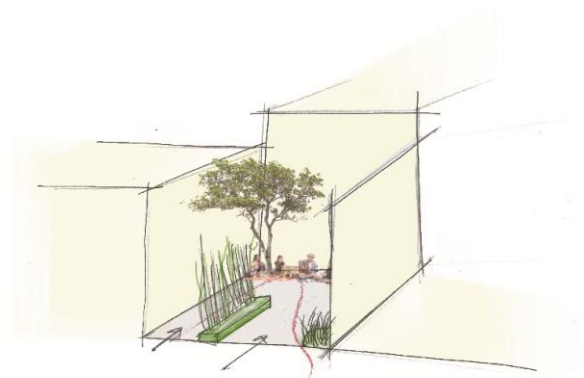
AN...

... ΤΟΤΕ

α) τοποθέτηση υδροχαρή/υδροβίων φυτών χαμηλών ώστε να μην εμποδίζουν την θέαση και να μην ενισχύουν το αίσθημα ανασφάλειας στα πάρκα.

β) τοποθέτηση ψηλών υδροχαρή/υδρόβίων φυτών μονάχα ως διαχωριστικά χώρου, διαδρομών ή και χρήσεων.

Με το παραπάνω εγχειρίδιο σχεδιασμού ο σχεδιαστής μπορεί να καθοδηγηθεί και να σχεδιάσει ένα πάρκο τσέπης που να ανήκει στο ίδιο δίκτυο πάρκων τσέπης της παρούσας εργασίας.

Σε περιπτώσεις όπου το εγχειρίδιο δεν διευκολύνει στη λήψη αποφάσεων προς σχεδιασμό ή δεν περιλαμβάνει κάποια περίπτωση πάρκου, προτείνεται ο συνδυασμός διαφορετικών στοιχείων του εγχειριδίου μεταξύ τους, πάντα με την προσωπική εκτίμηση του σχεδιαστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 | Μεθοδολογία Σχεδιασμού

5.1. Μεθοδολογία Σχεδιασμού | Δίκτυο

Ξεκινώντας από την ανάγκη δημιουργίας πάρκων τσέπης στον πυκνοκατοικημένο αστικό ιστό της Γούβας, και προχωρώντας στην δημιουργία ενός συμπλέγματος πάρκων τσέπης που συμβάλουν στην συνολική εμπειρία της γειτονιάς, προέκυψαν οι όροι του συνόλου, της ένωσης και των δεσμών που συνδέουν αυτά τα πάρκα. Έτσι έννοια του «δικτύου» έπαιξε ρόλο σε διαφορετικά σημεία του σχεδιασμού. Στην μεθοδολογία σχεδιασμού της κάτοψης, των χρήσεων αλλά και των στοιχείων και των υλικοτήτων των προς σχεδιασμό πάρκων.

Μεθοδολογία Σχεδιασμού Κάτοψης

Δίκτυο -> Γραμμικότητα, Κατεύθυνση, Σύνδεση, Ένωση

Αρχικά, ο όρος του δικτύου, με τις έννοιες της γραμμικότητας, της κατεύθυνσης, την σύνδεσης, καθοδήγησαν τις σχεδιαστικές χαράξεις των προς σχεδιασμό πάρκων τσέπης, οι οποίες συνεισέφεραν στην επιλογή των τελικών κατόψεων των πάρκων τσέπης. Όπως θα δούμε παρακάτω, με την τυχαία ένωση σημείων με συγκεκριμένη σημασία, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο γραμμών που μετά την περαιτέρω επεξεργασία τους, βοήθησαν στη δημιουργία των τελικών κατόψεων των πάρκων τσέπης.

Μεθοδολογία Σχεδιασμού Χρήσεων

Ένα «δίκτυο» δημιουργείται από την «ένωση» διαφορετικών ή παρόμοιων στοιχείων μεταξύ τους με σκοπό την δημιουργία «σχέσεων» και «δεσμών». Έτσι ένα δίκτυο πάρκων τσέπης, αποτελεί σημείο ένωσης / συνάντησης διαφορετικών ομάδων, ηλικιακών, κοινωνικών και φυλετικών, διαφορετικών απόψεων και ιδεών, χρήσεων και λειτουργιών, αισθήσεων και συναισθημάτων. Σημείο συνάντησης με τη φύση και με τον άνθρωπο. Έτσι, κάθε πάρκο τσέπης, ατομικά αλλά και στο σύνολο του δικτύου του, αποτελεί ένα κομβικό σημείο για την συγκεκριμένη γειτονιά.

Δίκτυο → ενώσεις → σχέσεις → δεσμοί

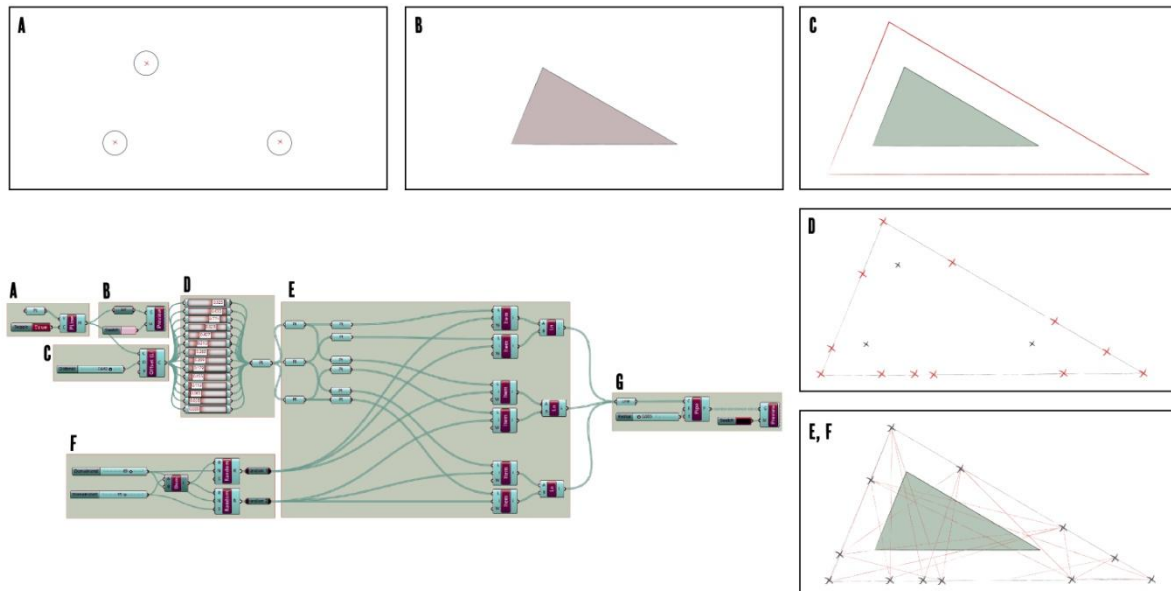
Στο οπτικό επίπεδο του σχεδιασμού του κάθε πάρκου υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία, elements που προσδίδουν μια συγκεκριμένη ταυτότητα στον χώρο και δημιουργούν έτσι την έννοια του δικτύου πάρκων τσέπης.

Μεθοδολογία Σχεδιασμού Υλικών

Τέλος, στο λειτουργικό σχεδιασμό η έννοια του δικτύου μεταφράζεται με γραμμικά στοιχεία που προκύπτουν από την ένωση σημείων μεταξύ τους. Ο σχεδιασμός μπορεί να είναι οπτικός ή νοητικός μέσω μικρών διαδρομών, φύτευσης, διαφορετικών υλικοτήτων, χρηστικών ή λειτουργικών αντικειμένων. Σε συνέπεια της ένωσης αυτής δημιουργούνται πυκνώσεις και αραιώσεις που εκμεταλλεύονται αναλόγως στο κάθε πάρκο τσέπης.

5.2. Χαράξεις χώρων | Παραμετρική Τυχειότητα

Για την διευκόλυνση του σχεδιασμού δημιουργήθηκε τυχαίος κανάβος πάνω από κάθε ένα από τα τρία αστικά κενά, κατευθυνόμενος από το περίγραμμα της κάθε πλατείας, που πηγάζει από την έννοια του δικτύου και τη σχέση μεταξύ των σημείων/αστικών κενών. Οι γραμμές του κανάβου δημιουργήθηκαν με παραμετρική τυχειότητα με την βοήθεια του προγράμματος grasshopper του rhino, όπου δημιουργήθηκε ο παρακάτω αλγόριθμος. Για κάθε ένα σημείο που τοποθετήθηκε στα περιγράμματα των χώρων, περνάνε γραμμές με τυχαία συσχέτιση μεταξύ τους.

A. Με την εντολή **point** οριοθετήθηκαν τα όρια του κάθε χώρου. Τοποθετήθηκαν σημεία στις άκρες των χώρων.

B. Με την εντολή **polyline** δημιουργήθηκε καμπύλη γραμμή που συνδέει τα σημεία μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η περίμετρος του κάθε χώρου. Έπειτα με την εντολή **surface**, δημιουργείται μια επιφάνεια, στην οποία δίνουμε χρώμα, ώστε να είναι εμφανής ο χώρος προς σχεδιασμό.

C. Με την εντολή **offset** εφαρμοσμένη στη καμπύλη γραμμή του περιγράμματος του χώρου, δημιουργείται νέα καμπύλη γραμμή η οποία απομακρύνεται κατά χαπόσταση από την αρχική καμπύλη. Όσο πιο μακριά βρίσκεται η απομακρυσμένη γραμμή από την αρχική τόσο πιο αραιές δημιουργούνται οι χαράξεις στο εσωτερικό του χώρου σχεδιασμού και δεν δημιουργούνται νεκρές χαράξεις στα όρια του χώρου.

D. Με την εντολή **point on curve** δημιουργούνται σημεία πάνω στην νέα καμπύλη, τα οποία μπορούν να επεξεργαστούν και να τοποθετηθούν κατά επιλογή πάνω σε αυτή. Τα σημεία αυτά προκύπτουν από συγκεκριμένα χαρακτηριστικά σημεία που περιβάλλουν τον κάθε χώρο. Βλ. τον παρακάτω πίνακα * Με την εντολή **point** όλα τα σημεία μεταφέρονται σε ένα σημείο για διευκόλυνση στην επεξεργασία τους.

E. Χρησιμοποιώντας τις εντολές **point**, **item** και **line** δημιουργούνται σχέσεις μεταξύ των σημείων και των πιθανών γραμμών που θα τα ενώνει. Στις πρώτες εντολές **point** επιλέγονται όλα τα σημεία πάνω στην καμπύλη και στις επόμενες εντολές **point** δημιουργούνται οι σχέσεις μεταξύ των σημείων αυτών.

F. Με τις εντολές *construct domain* και *random* δημιουργείται ο αλγόριθμος που ρυθμίζει την κάθε πιθανή σχέση των σημείων που του προσθέτουμε για επεξεργασία. Οι σχέσεις των σημείων εμφανίζονται με γραμμές. Έπειτα με *number sliders* μπορούν να ελεγχθούν όλες οι πιθανές, τυχαίες σχέσεις των σημείων αυτών μεταξύ τους.

G. Τέλος, με την εντολή *pipe* δίνεται σχήμα κυλίνδρου σε όλες τις τυχαίες γραμμές που δημιουργούνται.

5.3. Μεθοδολογία επιλογής και τοποθέτησης σημείων

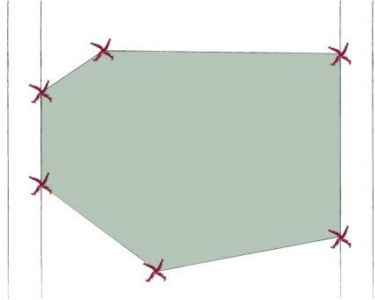
1. Εντοπισμός σημείων
2. Προβολή τους πάνω στην προεκταμένη περίμετρο του οικοπέδου
3. Εφαρμογή αλγόριθμου τυχαιότητας για την δημιουργία γραμμών

Παρατηρήσεις:

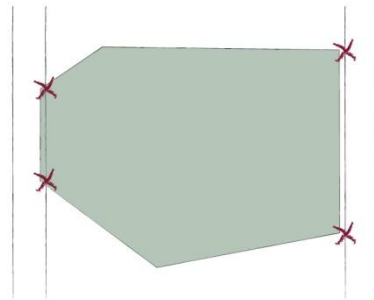
- Ο λόγος όπου επιλέγεται να γίνει προβολή των σημείων πάνω σε συγκεκριμένη καμπύλη προεκταμένη από την περίμετρο του οικοπέδου, είναι καθώς όταν τα σημεία είναι πολύ απομακρυσμένα από το πάρκο, τότε οι γραμμές που βρίσκονται εντός των ορίων του πάρκου είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, τελικά πολύ περιορισμένες και δεν εξυπηρετούν στην λειτουργική δημιουργία κάτοψης του πάρκου. Προϋποθέσεις, όλα τα σημεία πρέπει να βρίσκονται τελικά εκτός της περιμέτρου του πάρκου.
- Στην περίπτωση που το πάρκο έχει πολλές γωνιές, τότε αν τα υπόλοιπα σημεία επαρκούν για τον αλγόριθμο, τοποθετούνται μόνο οι εισοδοί του πάρκου, εάν τα υπόλοιπα σημεία δεν επαρκούν τότε τοποθετούνται όλες τις γωνιές. Η ίδια προϋπόθεση ισχύει και για τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά σημεία, επιλέγονται τα πιο χρήσιμα σημεία που ταυτόχρονα δεν επικαλύπτονται από άλλα. Παρακάτω βλέπουμε πως τοποθετούνται τα σημεία στα επιλεγμένα προς σχεδιασμό αστικά κενά. Έτσι εξασφαλίζεται ένας ελάχιστος αριθμός σημείων για κάθε πιθανό χώρο μελλοντικού σχεδιασμού.

Αφού ορίστηκαν συγκεκριμένοι περιορισμοί από τα χαρακτηριστικά του κάθε χώρου, επιλέχθηκαν συγκεκριμένες ομάδες χαράξεων, από τον αλγόριθμο, που, με μια πρώτη ματιά, φαίνεται να εξυπηρετούν αυτούς τους περιορισμούς. Οι περιορισμοί προκύπτουν από το εγχειρίδιο σχεδιασμού, το ερωτηματολόγιο για τις ανάγκες των χρηστών και τα χαρακτηριστικά των χώρων. Στη συνέχεια, μελετήθηκαν πιο εντατικά οι χαράξεις και οι πιθανοί σχεδιασμοί με βάση τους περιορισμούς και έτσι επιλέχθηκαν οι τελικοί κánaβοι/χαράξεις των χώρων.

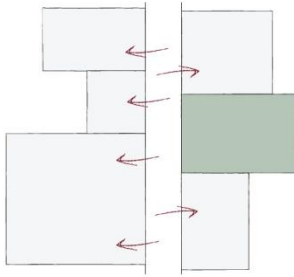
γωνίες περιμέτρου πάρκου

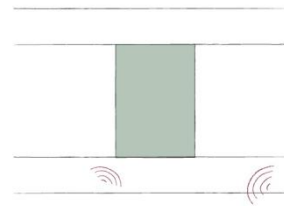
γωνίες μόνο της εισόδου

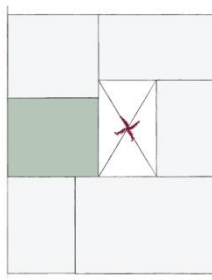
είσοδοι γειτονικών πολυκατοικιών

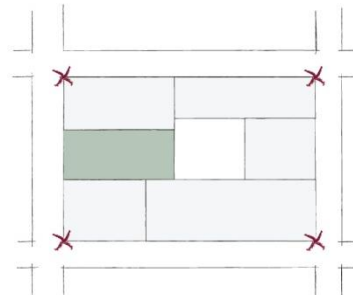
πηγές \ προέλευση ήχων

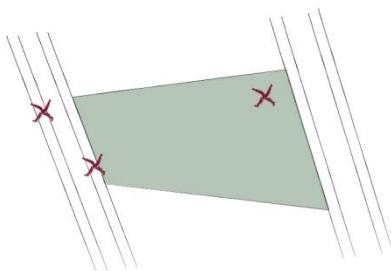
κέντρο γειτονικού ακαλύπτου

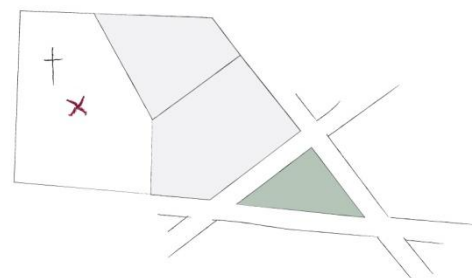
γωνίες οικοδομικού τετραγώνου πάρκου

υπάρχοντα «μεγάλα» δέντρα (εντός ή εκτός του χώρου)

τοπόσημο κοντά στο πάρκο

αστικό κενό

χαρακτηριστικά σημεία

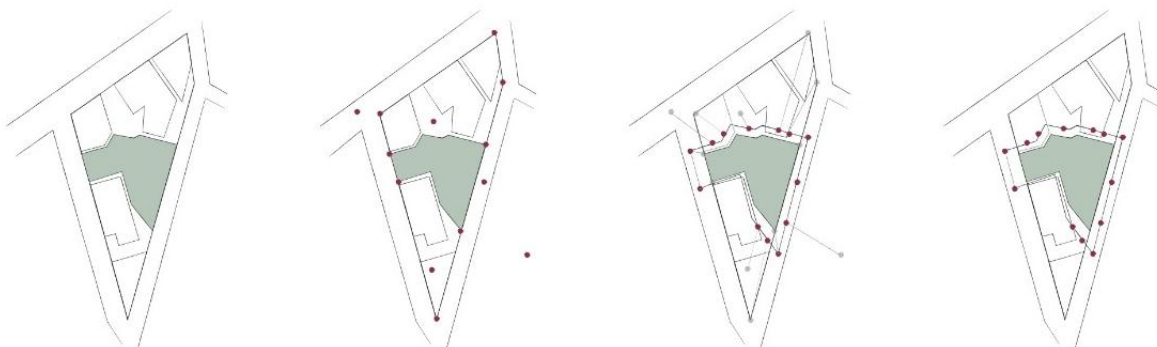
προβολή σημείων

τελικά σημεία

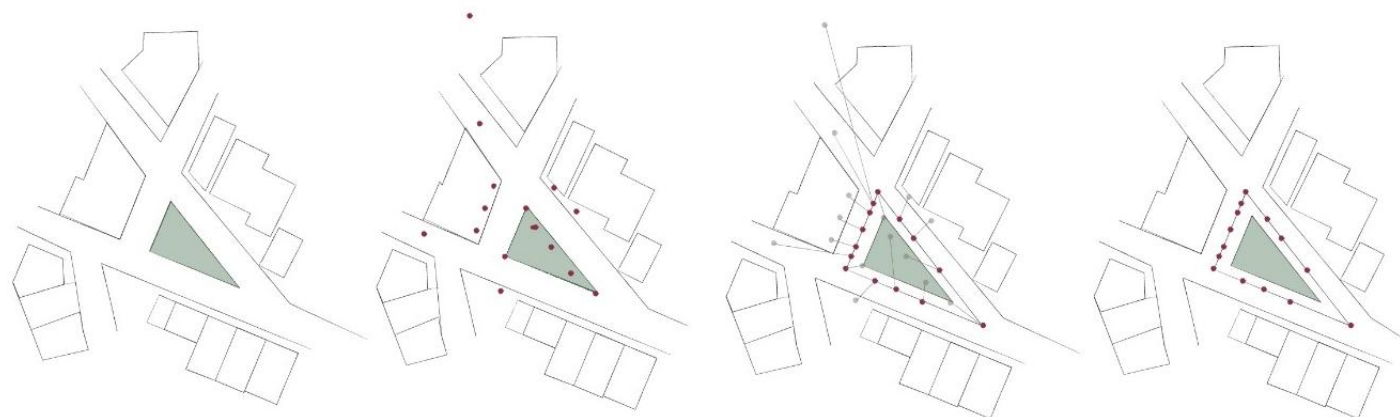
ΠΑΡΚΟ
1

ΠΑΡΚΟ
2

ΠΑΡΚΟ
3

5.4. Μεταφορά μεθοδολογίας σχεδιασμού στα αστικά κενά

5.4.1. Πάρκο τσέπης 1 (παιχνίδι, εκμάθηση και ανάπαυση)

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει μία μοναδική πρόσβαση από τον δρόμο, προτείνονται οι παρακάτω γενικές χρήσεις που εξυπηρετούν τις προϋποθέσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης.

ΤΟΤΕ προτείνεται μια κοινή είσοδος / έξοδος στο πάρκο με μερικώς κρυφή είσοδο & διαδρομές που οδηγούν σε κεντρικό σημείο, κέντρο δικτύου, με στάσεις κατά μήκος αυτών.

ΑΦΟΥ οι οπτικές φυγές είναι περιορισμένες και με έμμεση γειτνίαση

ΤΟΤΕ προτείνεται να μην γίνεται υπερύψωση εδαφικά ή με εγκαταστάσεις

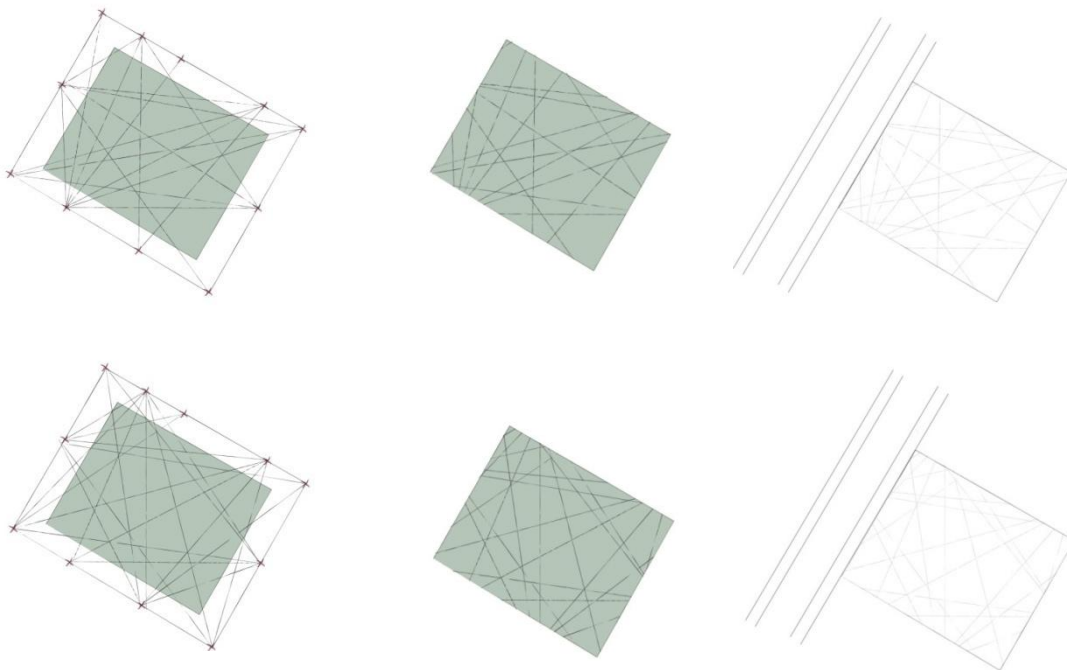
ΑΦΟΥ οι ηχητικές πηγές είναι περιορισμένες αλλά προέρχονται από ανθρώπινες οικιακές εργασίες

ΤΟΤΕ προτείνεται φύτευση σε είσοδο και τοίχους προέλευσης των ήχων & υδάτινα στοιχεία σε κινούμενη μορφή για απόσπαση προσοχής.

ΑΦΟΥ κοινή είσοδος και έμμεση γειτνίαση

ΤΟΤΕ επικέντρωση ενδιαφέροντος προς αντίθεση κατεύθυνση από τους ακάλυπτους & ψηλή φύτευση για αποφυγή θέασης προς ακάλυπτους & προβολή χαράξεων κάθετα στους τοίχους

ΧΑΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟ ΠΟΥ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ | 2 ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΧΑΡΑΞΕΙΣ

5.4.2. Πάρκο τσέπης 2 (πάρκο για κοινωνικές συναθροίσεις, καλλιτεχνικά δρώμενα, παραστάσεις, εκθέσεις)

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει δύο εισόδους/εξόδους που δημιουργούν περάσματα,
ΤΟΤΕ προτείνεται ο σχεδιασμός του πάρκου να μπορεί να επικεντρωθεί στην εκμετάλλευση δύο εισόδων και μίας εξόδου, δίνοντας έτσι μεγαλύτερη ευελιξία στην είσοδο των χρηστών στο χώρο και την κίνησή τους σε αυτόν, χωρίς απαραίτητα να κατευθύνονται προς την έξοδο.

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει δύο εισόδους/εξόδους που δημιουργούν περάσματα,
ΤΟΤΕ οι χρήσεις μπορούν να βρίσκονται καταμερισμένες σε όλο το πάρκο και οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση από τις πολλαπλές διαδρομές σε αυτό.

ΑΦΟΥ οι ήχοι της πόλης ή οι μικροί ανθρωπογενείς ήχοι είναι έντονοι
ΤΟΤΕ προτείνεται στο πάρκο να τοποθετούνται φυτά στην είσοδο και τους τοίχους των γύρω κτηρίων προς την κατεύθυνση προέλευσης των ήχων και να τοποθετηθούν υδάτινα στοιχεία σε κινούμενη μορφή, με σκοπό τη δημιουργία σταθερού ήχου που παραπέμπει στους ήχους της φύσης και αποσπά την προσοχή των χρηστών από τους ήχους της πόλης.

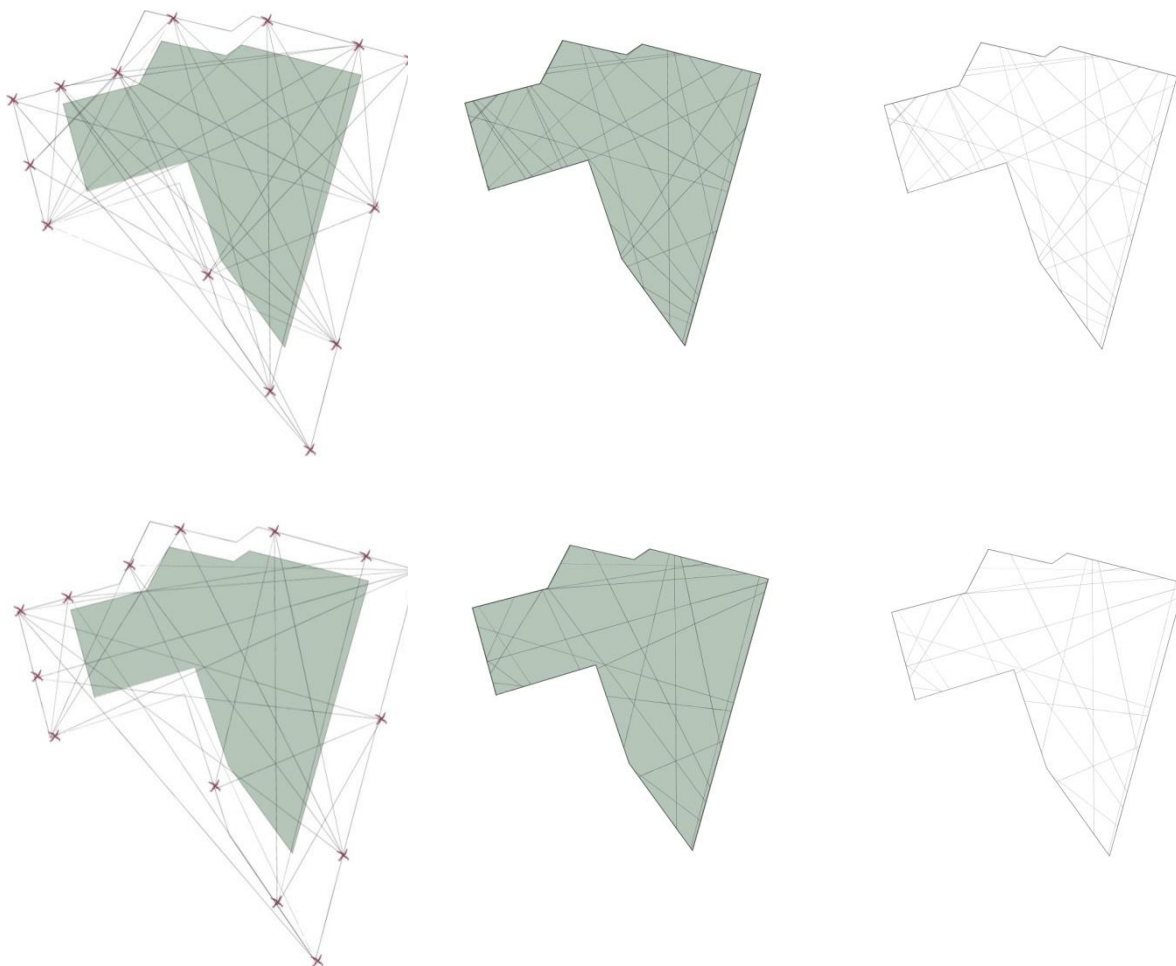
ΑΦΟΥ το πάρκο έχει 2+ εισόδους
ΤΟΤΕ προτείνεται δημιουργία νοητών εμποδίων με φύτευση ή εγκαταστάσεις, με σκοπό τον προσανατολισμό του χρήστη σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις και αίσθηση ανάγκης ανακάλυψης του πάρκου.

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει 2+ εισόδους και έμμεση επαφή με γειτονικά κτίσματα
ΤΟΤΕ προτείνεται επικέντρωση του ενδιαφέροντος του χρήστη προς την αντίθετη κατεύθυνση και τοποθέτηση υψηλής φύτευσης για μπλοκάρισμα της θέασης προς πιθανούς ακάλυπτους .

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει 2+ εισόδους και με χωρίς ή έμμεση επαφή με γειτονικά κτίσματα
ΤΟΤΕ προτείνεται προβολή χαράξεων κάθετα στους τοίχους και αξιοποίησή τους με φύτευση, υδάτινα στοιχεία ή παιχνίδια.

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει αρκετή ορατότητα και έχει μερική επαφή με τα γύρω κτήρια
ΤΟΤΕ προτείνεται η τοποθέτηση σκίαστρου / στεγάστρου σε μέρος αυτού με σκοπό την προστασία των χρηστών από τον έντονο ήλιο τους καλοκαιρινούς μήνες.

ΧΑΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟ ΠΟΥ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ | 2 ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΧΑΡΑΞΕΙΣ

5.4.3. Πάρκο τσέπης 3 (πάρκο μικρής στάσης, περάσματος, ανάπαυσης, κοινωνικής συνάθροισης)

ΑΦΟΥ το πάρκο έχει τρεις εισόδους/εξόδους

ΤΟΤΕ- προτείνεται το πάρκο να σχεδιαστεί με διαδρομές στο εσωτερικό του κατά μήκος των πλευρών του προς τον δρόμο με σκοπό να λειτουργεί σαν πέρασμα από τον ένα δρόμο στον άλλον και να τοποθετούνται χώροι αναπαύσεως στις διαδρομές αυτές.

- Ταυτόχρονα, προτείνεται η επιλογή διατήρησης τριών εισόδων/εξόδων, μία από κάθε πλευρά του πάρκου λόγω του μεγέθους και των κινήσεων γύρω από αυτό. Οι εισόδου/έξοδοι αυτοί θα εις' απέχουν, με σκοπό την διευκόλυνση κίνησης στο πάρκο από κάθε πλευρά.

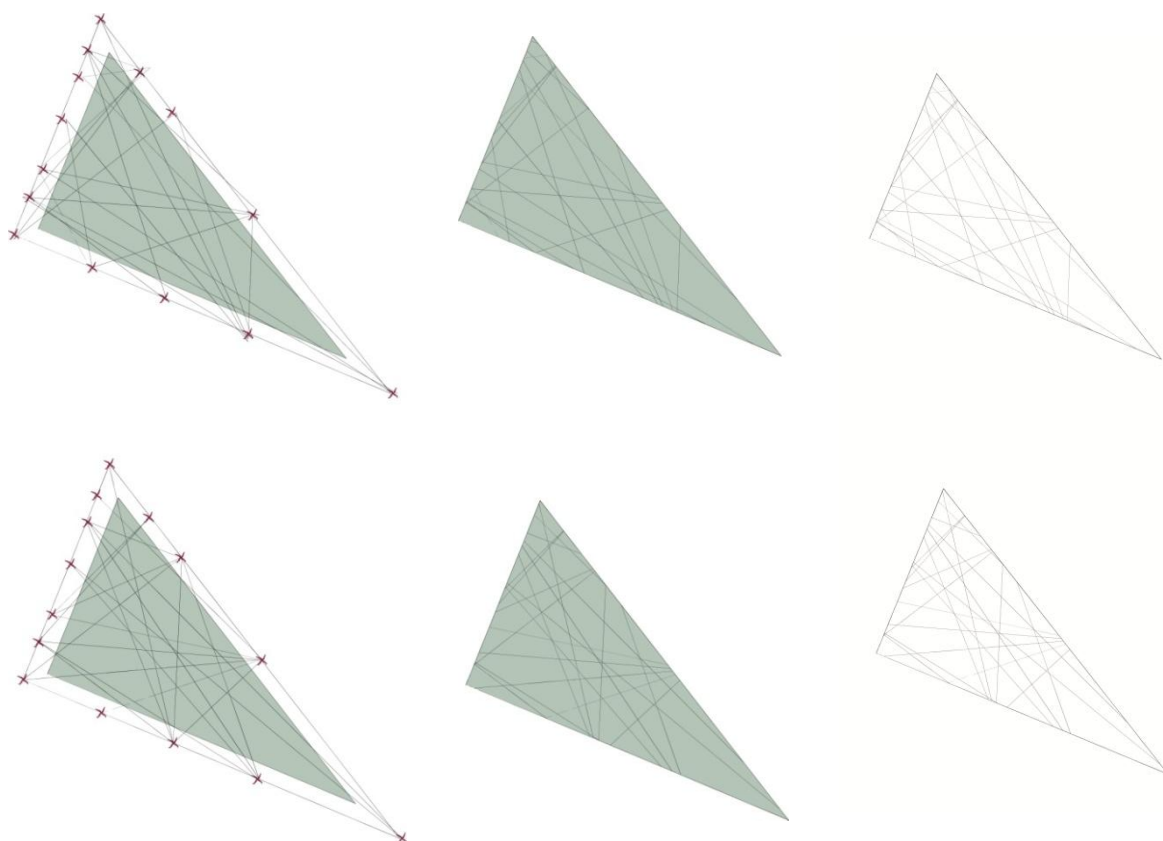
ΑΦΟΥ άμεση επαφή με γειτονικά κτίσματα, μερική θέαση και παρατηρούνται μέτριοι μικτοί ήχοι, κυρίων από τα σχολεία που συνορεύει ο χώρος.

ΤΟΤΕ προτείνεται δημιουργία νοητών εμποδίων με φύτευση με σκοπό την ηχοαπορρόφηση των ήχων. Ταυτόχρονα προτείνεται η τοποθέτηση υδροχαρή φυτών με φωτισμό και στοιχείο νερού στην μια μεριά του πάρκου, με σκοπό την ανάδειξη της ταυτότητας του δικτύου χωρίς αυτό να εμποδίζει την λειτουργικότητα του πάρκου.

ΑΦΟΥ η θέαση είναι μερική

ΤΟΤΕ προτείνεται ανύψωση μέρους του πάρκου με εδαφική διαφορά, με σκοπό τον προσανατολισμό της κίνησης και της στάσης των χρηστών

ΧΑΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟ ΠΟΥ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ | 2 ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΧΑΡΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 | Σύνθεση Ιδέας

6.1. Κεντρική Ιδέα | Έλος

Γούβα → Γούρνα → συγκέντρωση νερού → Έλος → Κατακορυφότητα, αιώρηση, ένωση, αντανάκλαση

Όπως προαναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, στη γειτονιά της Γούβας θεωρείται πως παλαιότερα υπήρχε κάποιο έλος, το οποίο με τα χρόνια αλλοιώθηκε καλύφθηκε ή και εξαφανίστηκε. Βασιζόμενοι σε αυτό το στοιχείο προέκυψε και η κεντρική ιδέα σχεδιασμού της παρούσας εργασίας. Σκοπός είναι η αναπαράσταση, με έμμεσο τρόπο, αυτής της παλαιάς εικόνας της Γούβας καθώς και η δημιουργία θεματικών πάρκων αναψυχής με οικολογική - πολιτιστική διάσταση. Για να καταλήξουμε στο τρόπο που χρησιμοποιείται στην εργασία η έννοια του έλους χρειάστηκε να γίνει η παρακάτω έρευνα και καταγραφή της σημασίας του έλους και μετάφρασή της σε σχεδιαστικά χαρακτηριστικά και στοιχεία στο χώρο.

Τι είναι το έλος και ποια η χλωρίδα και η πανίδα του?

Το πρώτο πράγμα από όλα είναι να γνωρίσουμε τι είναι τα έλη. Οι βάλτοι είναι εκείνα τα μικτά οικοσυστήματα που έχουν πολλά μοναδικά χαρακτηριστικά. Οι υδροβιότοποι. Το πρώτο κύριο χαρακτηριστικό είναι αυτό έχουν υψηλά επίπεδα υγρασίας και αποτελείται από ποώδη φυτά που μεγαλώνουν πάνω και κάτω από την επιφάνεια του νερού. Υπάρχουν διάφοροι τύποι ελών ανάλογα με τον τύπο του νερού όπου βρίσκεται. Μπορούμε να βρούμε έλη γλυκού νερού και έλη αλμυρού νερού. Αυτά τα οικοσυστήματα μπορούν να σχηματιστούν σε μέρη κοντά στη θαλάσσια ακτή ή κοντά στις εκβολές του ποταμού. Έτσι, δέχονται νερό από δύο πηγές όπου και τελικά αναμιγνύονται μεταξύ τους. Σε οικολογικό επίπεδο έχουν μεγάλη σημασία καθώς φιλοξενούν μεγάλη ποσότητα χλωρίδας και πανίδας.

Η χλωρίδα: Σύμφωνα με πηγές σχετικά με υπάρχοντα έλη σε διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας, στοιχεία χλωρίδας παρατηρούνται συνήθως σποραδικά μονοετή ή διετή αμμόφιλα φυτά, χαρακτηριστικά των παραλιών, όπως οι συστάδες δέντρων, για παράδειγμα το αλμυρίκι. Στο υγρό μέρος των ελών αναπτύσσεται ο καλαμιώνας, ο οποίος καλύπτεται βασικά από αγριοκάλαμο, κατέχοντας συνήθως μεγάλο ποσοστό της συνολικής έκτασης του υδροβιότοπου, έλους. Επίσης, στην περιοχή αυτή υπάρχουν διάφορα είδη φυτών, όπως το ψαθί (ή τύφη).

Η πανίδα: Μία από τις σημαντικότερες ομάδες πανίδας είναι τα πουλιά. Κατά τις μεταναστευτικές περιόδους της άνοιξης και του φθινοπώρου, ο καλαμιώνας είναι καταφύγιο ανάπαυσης και διατροφής για διάφορα είδη ερωδιών, αλλά και ορισμένων άλλων υδροβίων πουλιών. Επίσης, παρατηρούνται και εντομοφάγα είδη, που συνηθίζουν να αναζητούν την τροφή τους. Τέλος, ο καλαμιώνας έχει μεγάλη οικολογική αξία, λόγω του απρόσιτου της περιοχής, και για άλλες ζωικές ομάδες, όπως τα αμφίβια και είδη νεροχελώνας.

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά ενός έλους?

Υψηλά επίπεδα υγρασίας, ποώδη φυτά, καλαμιώνας, έντονη χλωρίδα και πανίδα, ακανόνιστα εδάφη με στάσιμο νερό και υποδοχή νερού από διαφορετικές πηγές, ακτής και εκβολής ποταμού, όπου τελικά αναμιγνύονται μεταξύ τους, είναι ορισμένα από τα κύρια χαρακτηριστικά ενός έλους που φάνηκαν χρήσιμα στα πρώτα στάδια της σχεδιαστικής διαδικασίας.

Πως τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να γίνουν σχεδιαστικά στοιχεία?

Υψηλά επίπεδα υγρασίας -> χρήση υδάτινου στοιχείου

Πλώδη φυτά -> Καλαμιές, αγριοκάλαμο -> Κατακορυφότητα
Καθαυτό χρήση καλαμιών ή χρήση κατακόρυφου στοιχείου.
Ελαστικότητα, ευλυγισία, κίνηση (με τον αέρα πχ), ευκαμψία

Υδρόφιλα φυτά-> κύπειρος ο μακρός, το ψαθί (ή τύφη), το σπαργάνιο, η λαπάτσα, το λύθρο, η βερούλη η όρθια και η τσουκνίδα -> υγρό στοιχείο, χρήση φυτών, απομίμηση και λειτουργική χρήση σχημάτων φυτών (πχ. τύφη)

Έντονη χλωρίδα πανίδα-> χρήση των φυτών στον σχεδιασμό, περιβάλλον κατάλληλο προς προσέλκυση πανίδας, κυρίως πουλιών, που πιθανόν να υπήρχαν στο παρελθόν και πλέον απειλούνται προς εξαφάνιση.

Στάσιμο νερό -> καθαυτού χρήση στάσιμου νερού, στάσιμο υδάτινο στοιχείο

Ακανόνιστα εδάφη-> διαφορετικές υφές και μικρές εδαφικές διαβαθμίσεις

Ανάμιξη νερών -> υδάτινο στοιχείο από διαφορετικές πηγές

Λέξεις κλειδιά για τον σχεδιασμό

Κατακορυφότητα
Αιώρηση, Πλωτότητα
Κίνηση / Ακινήσια
Ανάπτυξη
Αντανάκλαση
Πύκνωση αραίωση
Ανάμιξη
Διαφάνεια
Υφές

Συνειρμοί

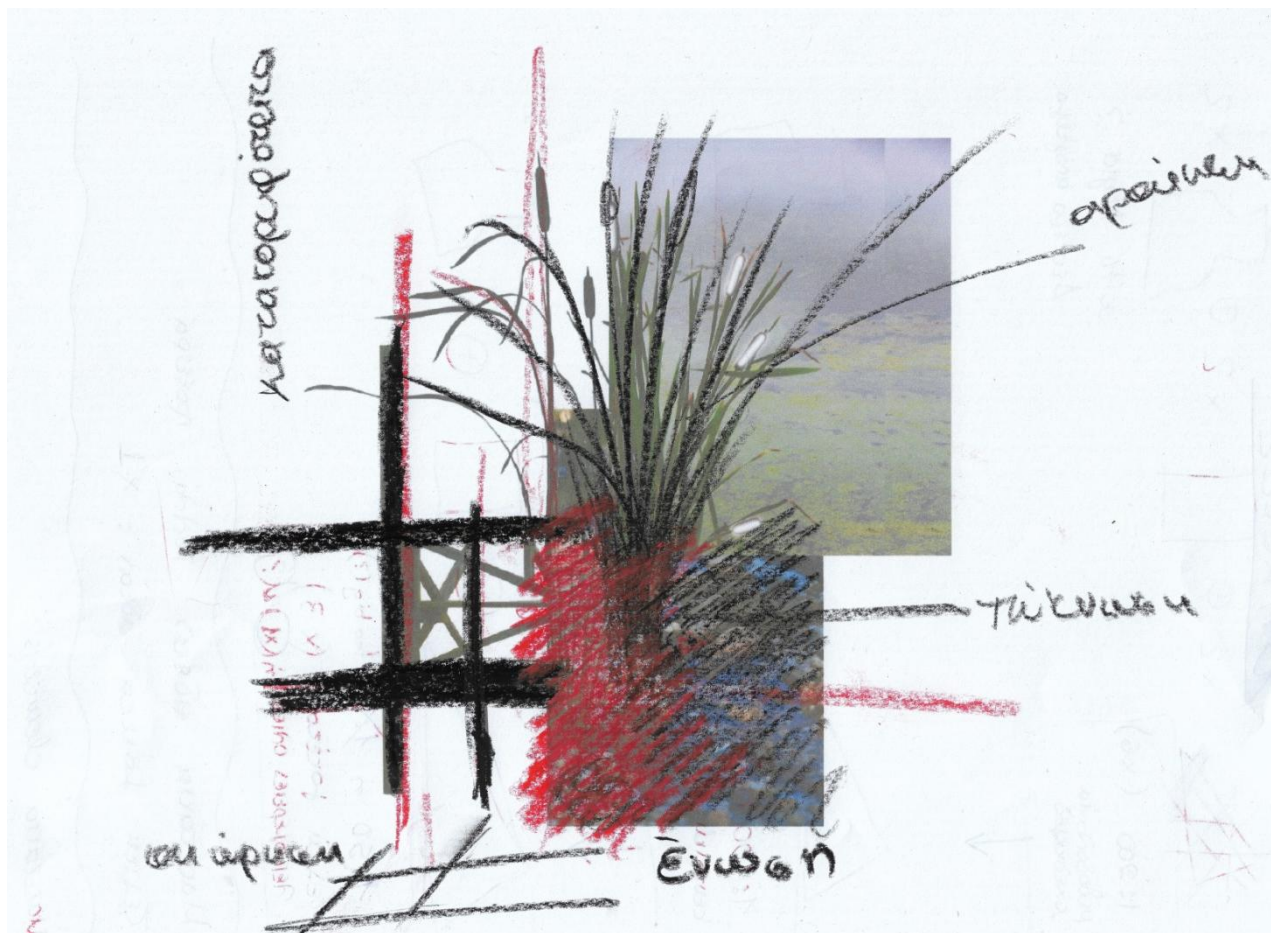
Έλος -> αιωρούμενες κατασκευές από ξύλο -> αιώρηση
-> καλαμιώννας -> κατακορυφότητα, ευλυγισία
-> χλωρίδα -> τύφη -> απομίμηση οπτικών στοιχείων
-> έδαφος -> υφές, υλικότητες, ανάμιξη

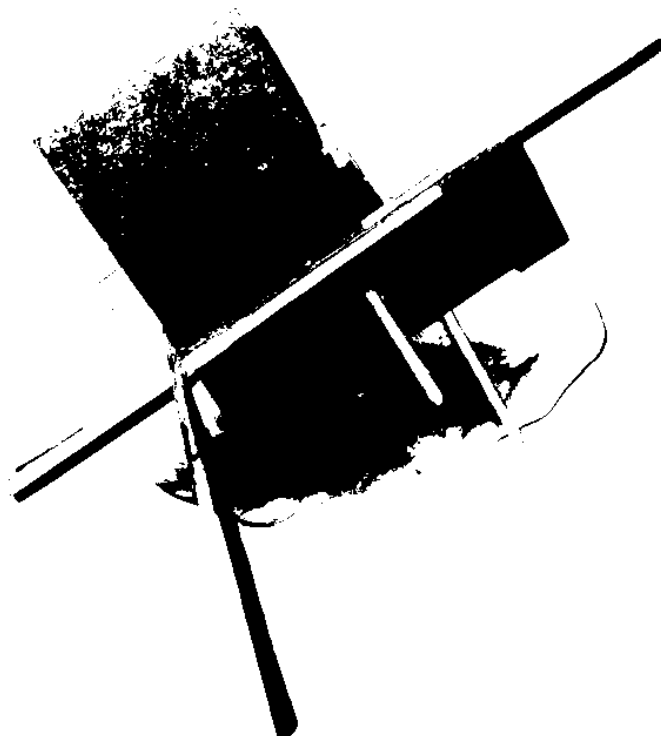
6.2. Moodboards & Μακέτες Κεντρικής Ιδέας

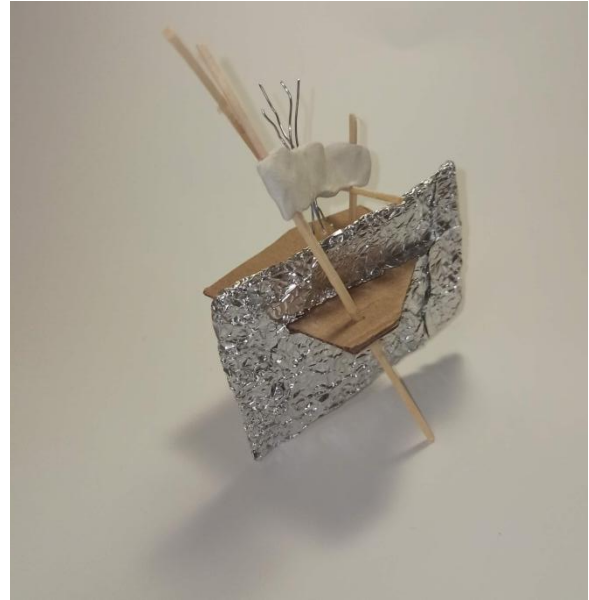
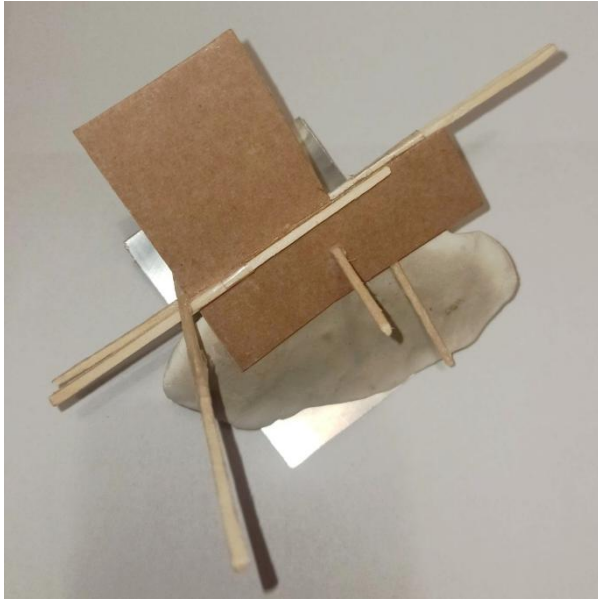
MOODBOARD ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ

ΔΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΣΚΙΤΣΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ

ΑΦΗΡΗΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ

ΜΑΚΕΤΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ

6.3. Η ταυτότητα των πάρκων τσέπης – Στοιχεία | Elements

Έχοντας καταλήξει στην κεντρική ιδέα του «έλους», και τις ποιότητες που αυτό το στοιχείο προσφέρει στην παρούσα μελέτη σχεδιασμού, δημιουργήθηκε η ανάγκη για πιο λειτουργική, πρακτική αποτύπωση των χρήσεων στα προς σχεδιασμό πάρκα τσέπης. Με την χρήση χαρακτηριστικών στοιχείων, που τραβούν την προσοχή και δημιουργούν ένα εστιακό σημείο στον κάθε σχεδιασμό, σε συνδυασμό πάντα με τα στοιχεία της ιδέας του «έλους» και την μεθοδολογία σχεδιασμού, επιτυγχάνεται η ανάδειξη μίας αναγνωριστικής ταυτότητας των πάρκων. Με τα στοιχεία αυτά, ο περαστικός ή χρήστης, μπορεί να αντιληφθεί άμεσα ότι πρόκειται για ένα σύνολο, δίκτυο πάρκων με κοινό σχεδιασμό, κι έτσι επιτυγχάνεται και ο βασικός στόχος της δημιουργίας ενός δικτύου πάρκων.

Η ταυτότητα των στοιχείων προκύπτει από τις έννοιες της αιώρησης, της κατακορυφότητας και της αντανάκλασης που είδαμε παραπάνω στην έννοια του «έλους», καθώς και με τις ενώσεις διαφορετικών υλικοτήτων μεταξύ τους.

Τα στοιχεία που αναδεικνύονται στην παρούσα μελέτη είναι τα εξής:

Υδάτινο στοιχείο: Το νερό σε στάσιμη ή κινητή μορφή δημιουργεί άμεσα μια απόδραση για τον χρήστη του πάρκου από την βουή της πόλης. Στοιχεία όπως μικρές λίμνες, ρυάκια και άλλες πηγές υδάτινου στοιχείου, μπορούν να συνδυαστούν με διαφορετικά υλικά και να προσφέρουν μια χαλαρωτική, μυστηριακή ατμόσφαιρα και ταυτόχρονα να παρέχουν αίσθημα δροσιάς κατά τους θερινούς μήνες. Διακοσμητικά υδάτινα στοιχεία και διαδρομές νερού που διασχίζουν το πάρκο δημιουργούν ένα αίσθημα φυσικής ροής και κίνησης. Μπορούν ακόμα να αποτελούν κέντρο έλξης των πάρκων.

στοιχείο ξύλου: Η ενσωμάτωση του ξύλου στο τοπίο μπορεί να λάβει τη μορφή κατασκευών όπως πέργκολες, κληματαριές, παγκάκια και επεξεργασμένα υπερυψωμένα παρτέρια, αλλά μπορεί επίσης να λάβει πιο φυσικές μορφές, όπως κορμοί σε αποσύνθεση (οι οποίοι παρέχουν καταφύγιο σε πλάσματα όπως οι μοναχικές μέλισσες), διακοσμητικό εδαφοβελτιωτικό υλικό από τσιπς ή τόνους από παρασυρόμενα ξύλα.

Τα κατασκευασμένα ξύλινα στοιχεία βοηθούν στην αποτελεσματική αξιοποίηση του κάθετου χώρου, ο οποίος κανονικά ανήκει στα δέντρα και τους ψηλούς θάμνους. Πέργκολες, πέργκολες και κληματαριές παρέχουν σκιά και αίσθηση κατεύθυνσης μέσα σε ένα τοπίο.

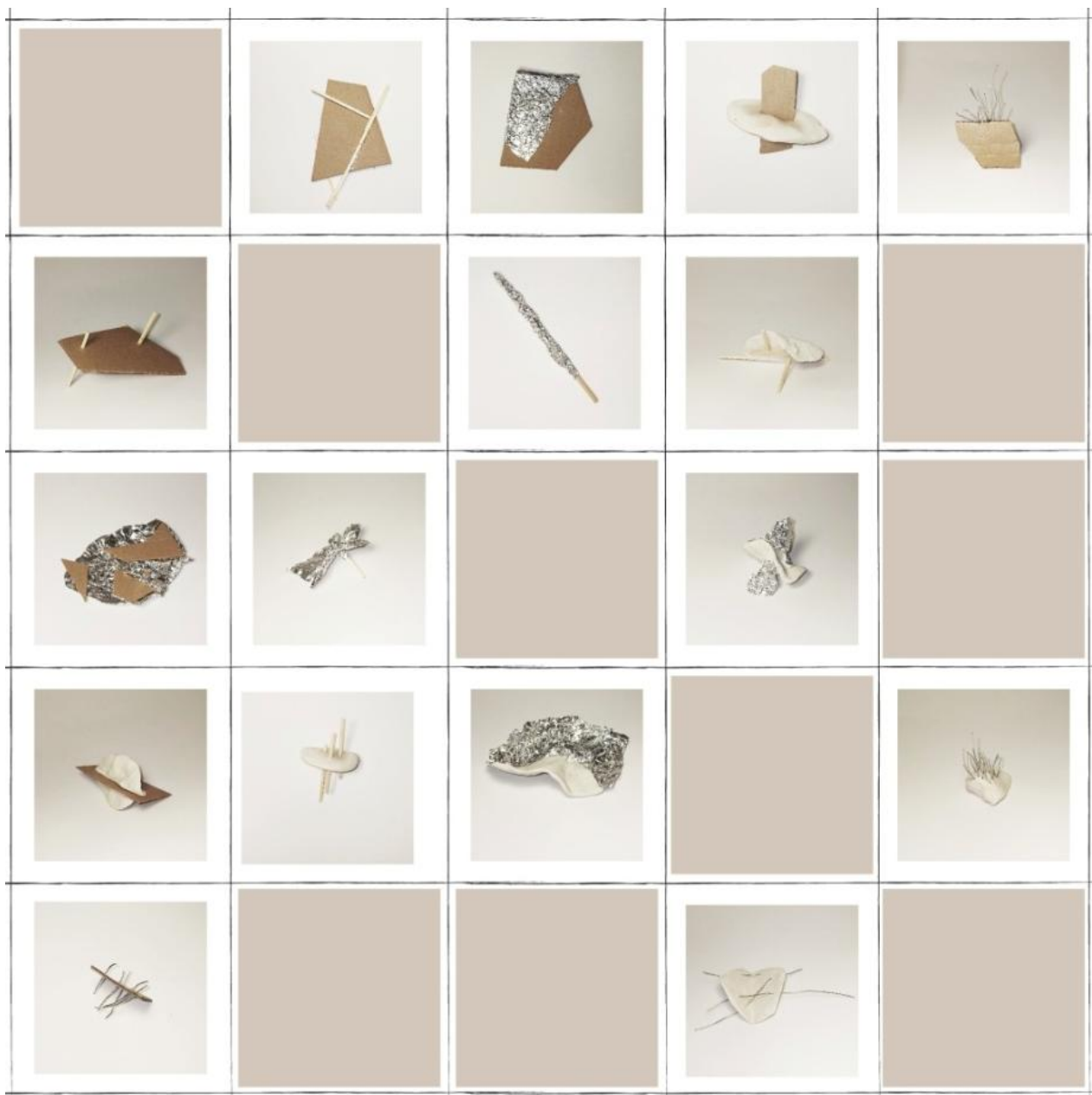
Τα φυσικά ξύλινα στοιχεία δίνουν μια αίσθηση wabi-sabi σε ένα σχέδιο: πρόκειται για μια ιαπωνική αισθητική έννοια που σημαίνει ένα είδος τελειότητας στην ατέλεια, αναδεικνύοντας την ομορφιά που είναι ατελής, παροδική και ατελής.

στοιχείο πέτρας: Η χρήση φυσικής πέτρας μπορεί να δώσει μια αίσθηση φυσικής ομορφιάς και αυθεντικότητας στα πάρκα τσέπης. Ο συνδυασμός της με άλλα υλικά, όπως το ξύλο, προσφέρει αντίθεση και ενδιαφέρον στον σχεδιασμό. Ακόμη, μπορεί να ενταχθεί σαν φυσική και ακατέργαστη πέτρα, σε συνδυασμό με φύτευση ή και με το υγρό στοιχείο, καθώς και σαν επεξεργασμένη, για την δημιουργία δομημένων χώρων, όπως τα πλακόστρωτα μονοπάτια.

στοιχείο φωτισμού: Ο φωτισμός σε ένα πάρκο μπορεί να δημιουργήσει μια μοναδική ατμόσφαιρα και να ενισχύσει την αισθητική του χώρου. Ο φωτισμός μπορεί να είναι κύριος ή δευτερεύον/διακοσμητικός. Η εγκατάσταση μικρών φωτιστικών σωμάτων στις διαδρομές ενός πάρκου, δημιουργεί μια ασφαλή αλλά και ευχάριστη διαδρομή κατά τις νυχτερινές ώρες. Η χρήση μικρών φωτιστικών σωμάτων μεταξύ της βλάστησης και των υδάτινων στοιχείων των πάρκων, δίνει την αίσθηση θεατρικότητας και ζεστασιάς σε αυτά. Ακόμη διακοσμητικός φωτισμός μπορεί να ενσωματώνεται στα έπιπλα του πάρκου, όπως οι στάσεις/παγκάκια ή τα τραπέζια. Σε κάθε περίπτωση η χρήση φωτισμού σε ένα πάρκο ενισχύει το παιχνίδι του φωτός και της σκιάς.

στοιχεία ένωσης: Σε συνδυασμό όλων των παραπάνω στοιχείων, η ένωσή τους με διαφορετικούς τρόπους δίνει αντίθεση και ενδιαφέρον στον σχεδιασμό. Το παιχνίδι ένωσης διαφορετικών υλικών, ενισχύει επίσης την φαντασία και τις αισθήσεις του χρήστη και τον προσελκύει, ασυναίσθητα, να παραμείνει στα πάρκα, να τα αφουγκραστεί και να επεξεργαστεί τις διαφορετικές υλικότητές τους.

Σε συνέχεια των παραπάνω συμπερασμάτων, έγιναν πειραματικές προσπάθειες ένωσης διαφορετικών υλικών της καθημερινότητας μεταξύ τους, με σκοπό την κατανόηση του τρόπου αλληλεπίδρασης αυτών. Σημαντικός λόγος του πειραματισμού ήταν η όξυνση της φαντασίας για τον σχεδιασμό που ακολούθησε.

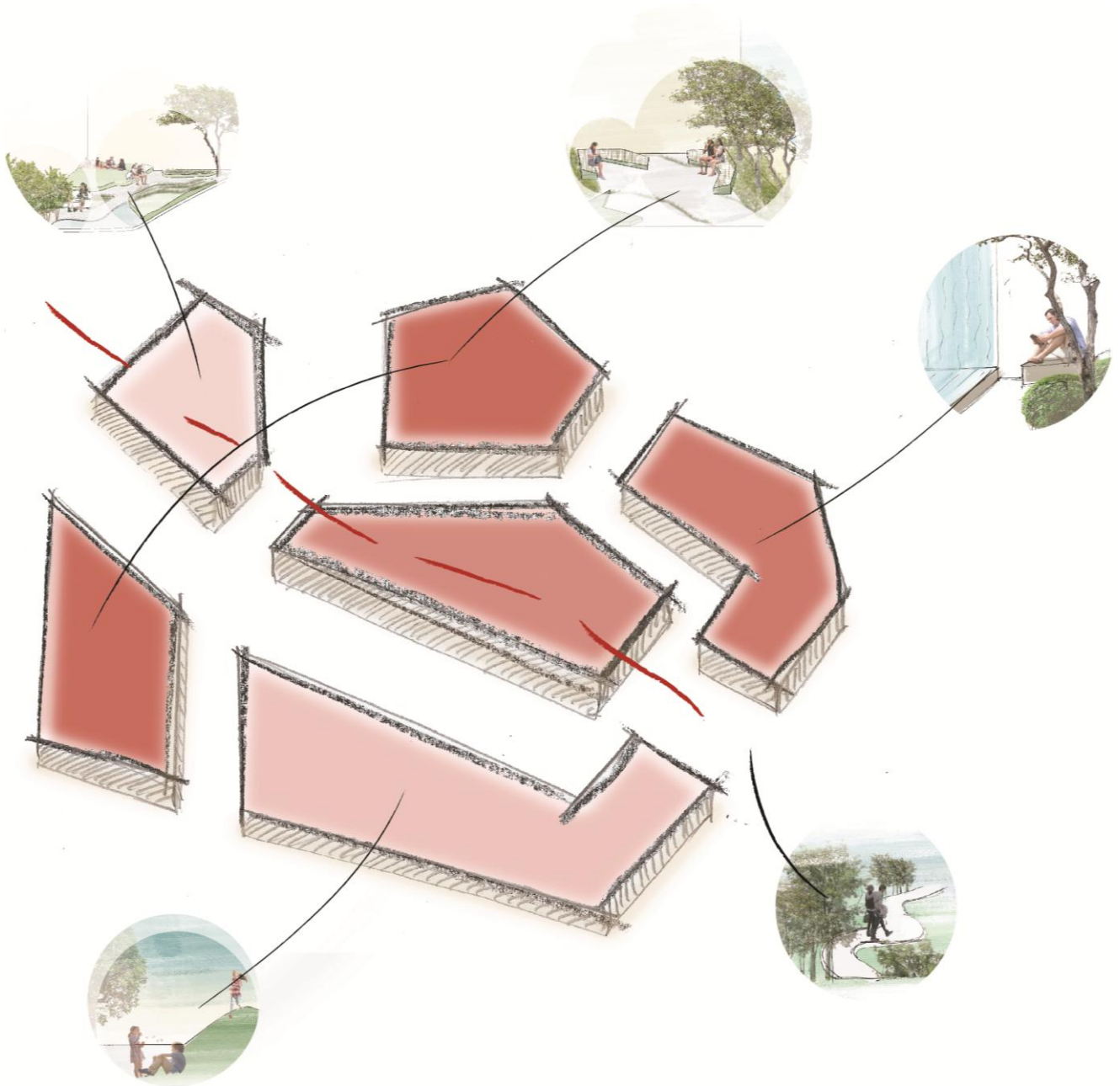

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΥΛΙΚΩΝ - ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

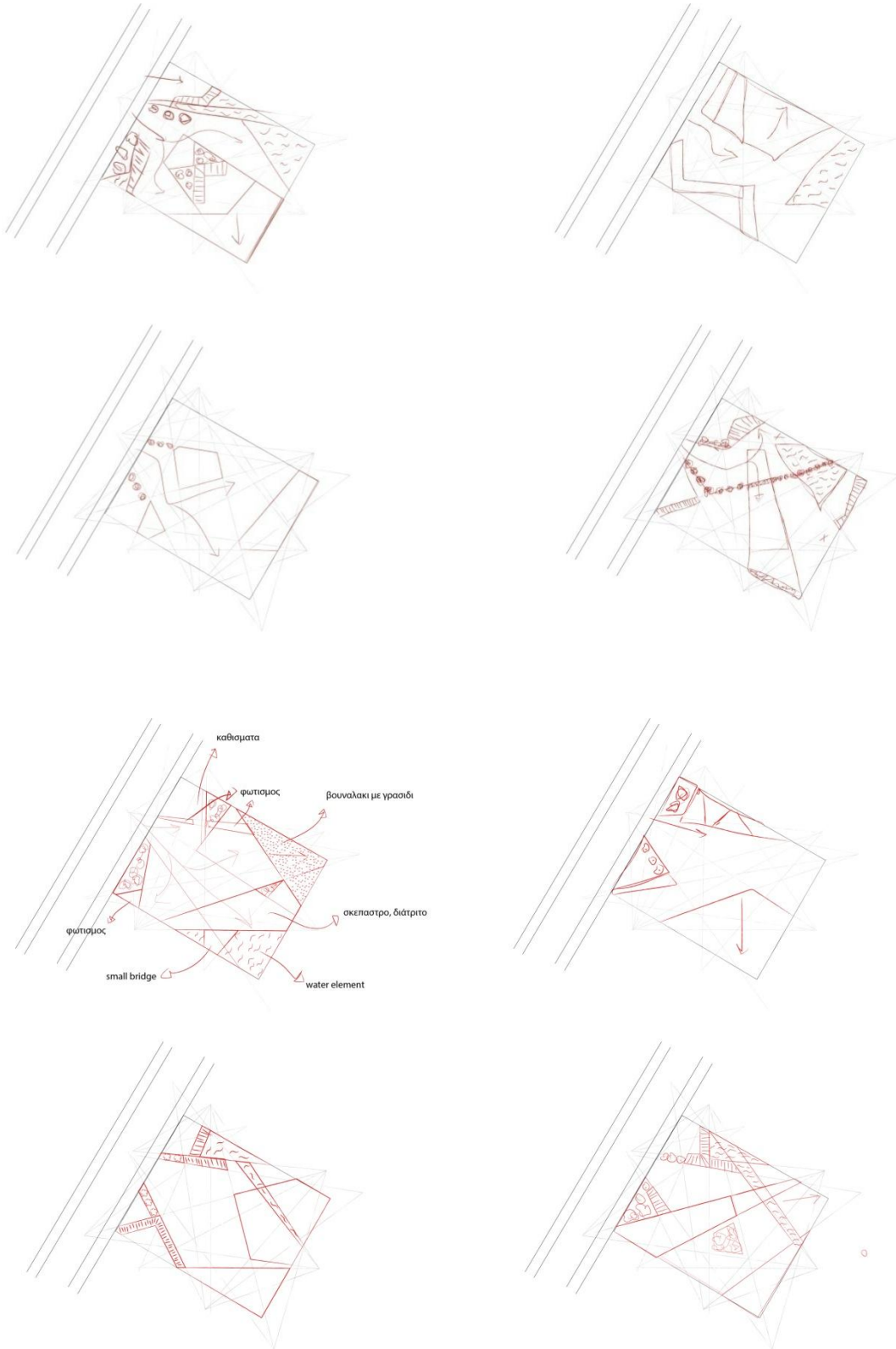
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 | Σχεδιαστικές Προτάσεις πάρκων τσέπης

7.1. Πάρκο τσέπης 1

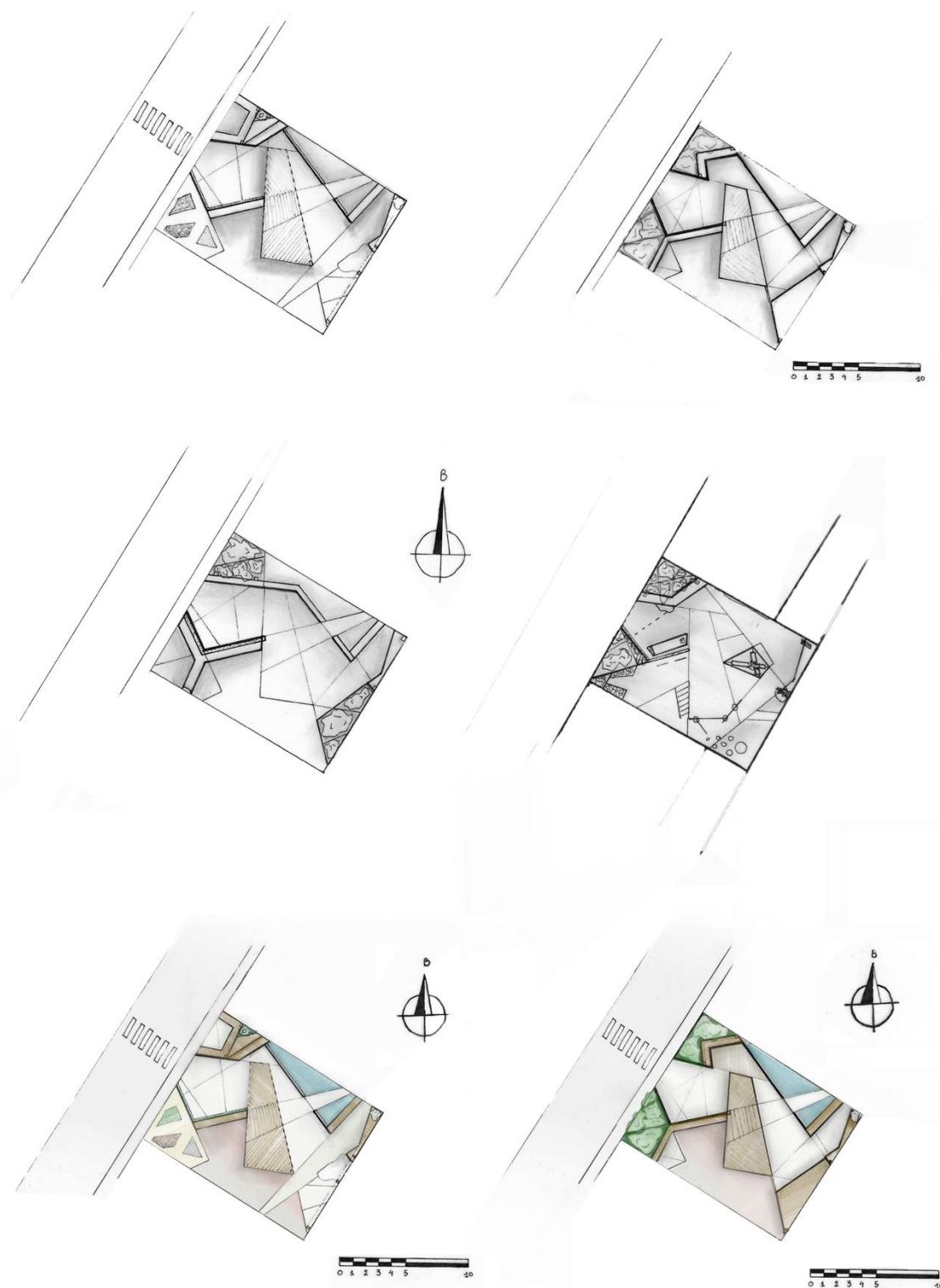
i. Οργανόγραμμα | οργάνωση χρήσεων

ii. Αρχικά σκίτσα χρήσεων | διαχωρισμός χώρων

iv. Αρχικά σχέδια κατόψεις

ν. Το πάρκο στον αστικό ιστό | κλίμακα 1:500

vi. Μακέτες 1:200

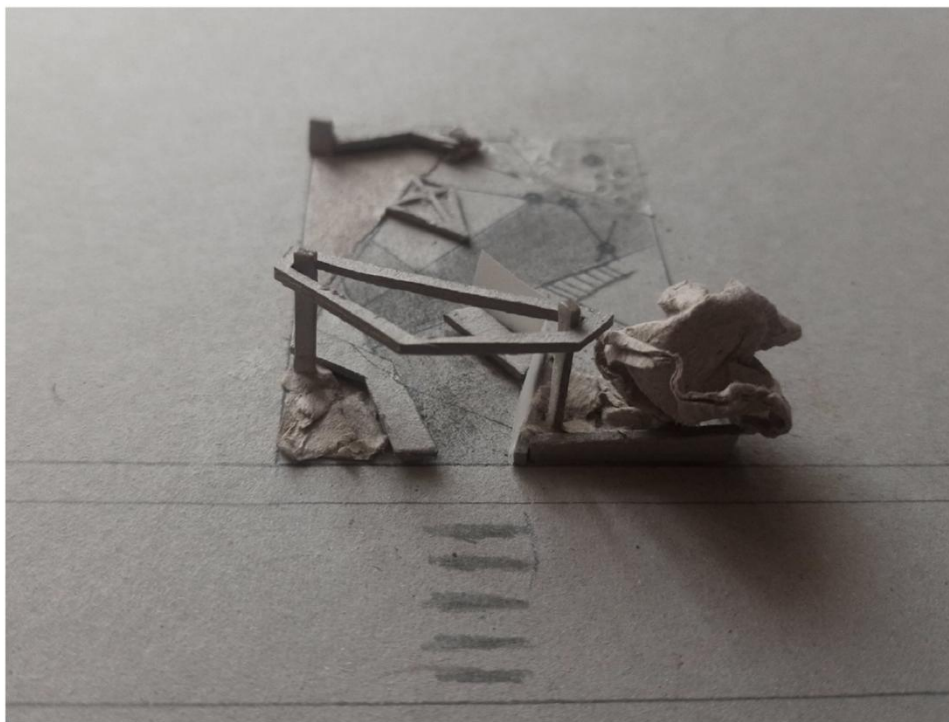
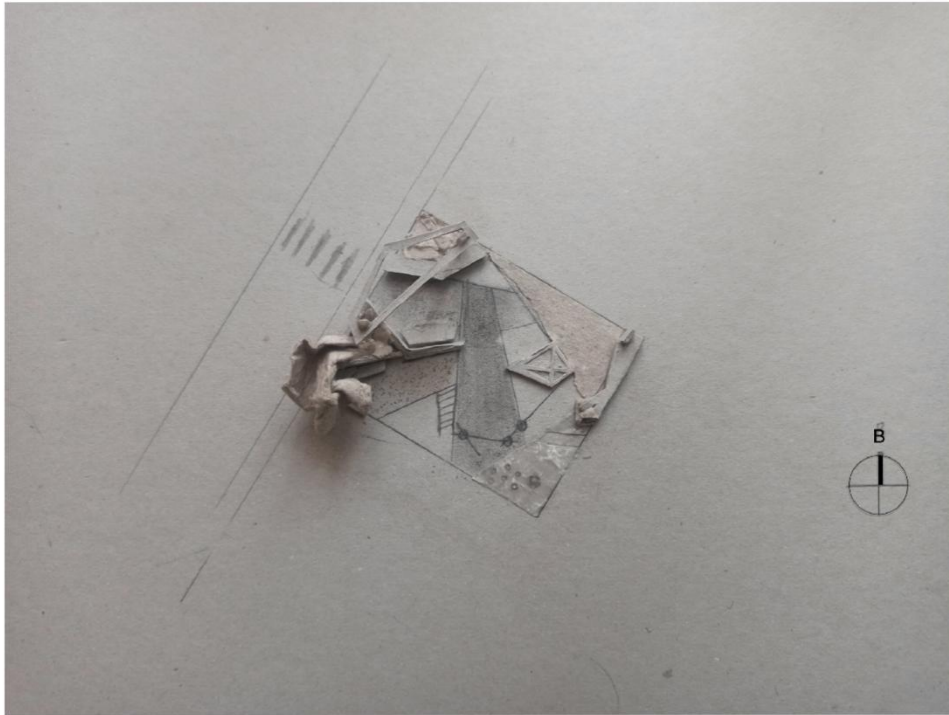
ΠΑΡΚΟ 1

ΤΕΛΙΚΗ ΜΑΚΕΤΑ ΠΑΡΚΟΥ 1 | κίμακα 1:200

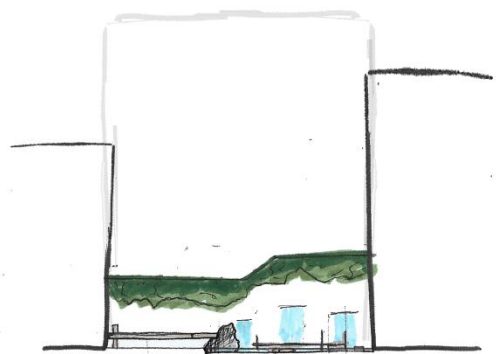

ΑΡΧΙΚΕΣ ΜΑΚΕΤΕΣ ΠΑΡΚΟΥ 1 | κίμακα 1:200

ΤΕΛΙΚΗ ΜΑΚΕΤΑ ΠΑΡΚΟΥ 1 | κίμακα 1:200

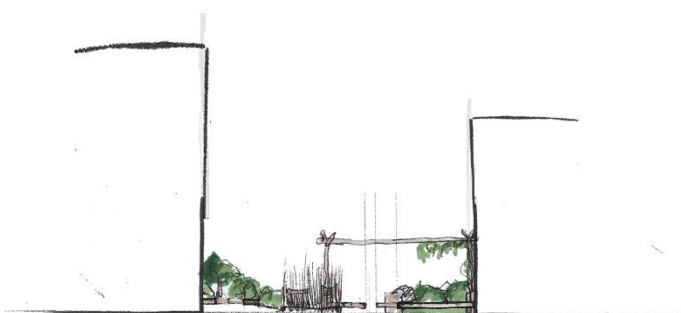
vii. Σχέδια 1:200

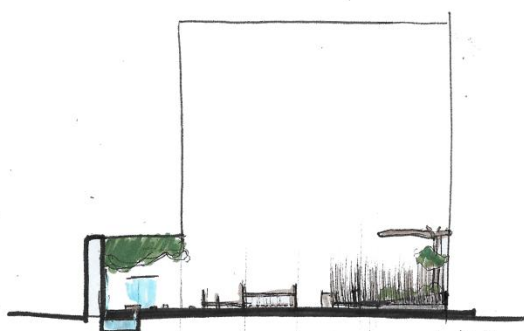
τομή α-α

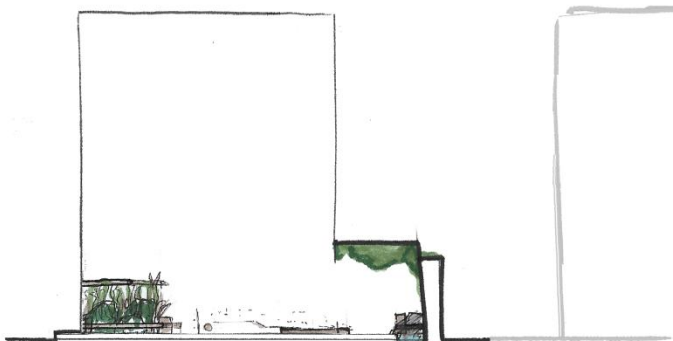
πρόσοψη

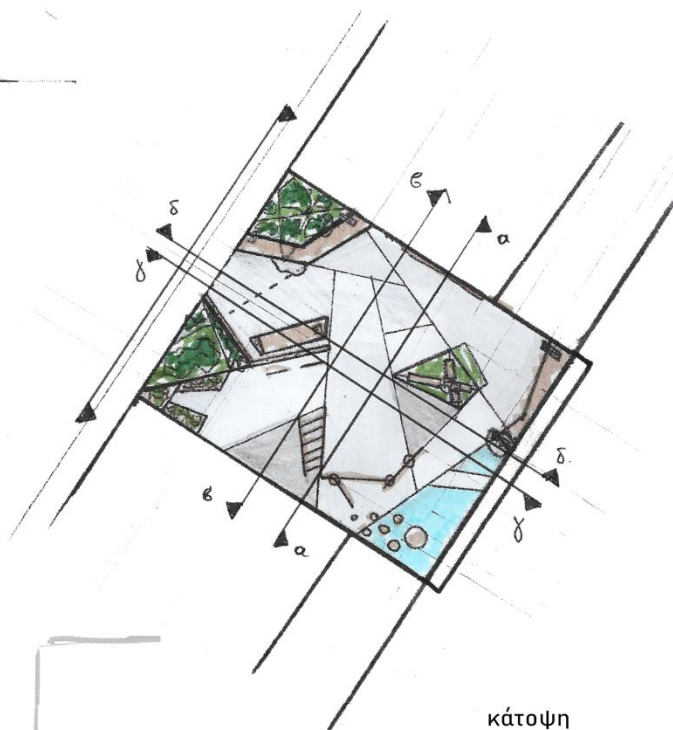
τομή β-β

τομή γ-γ

τομή δ-δ

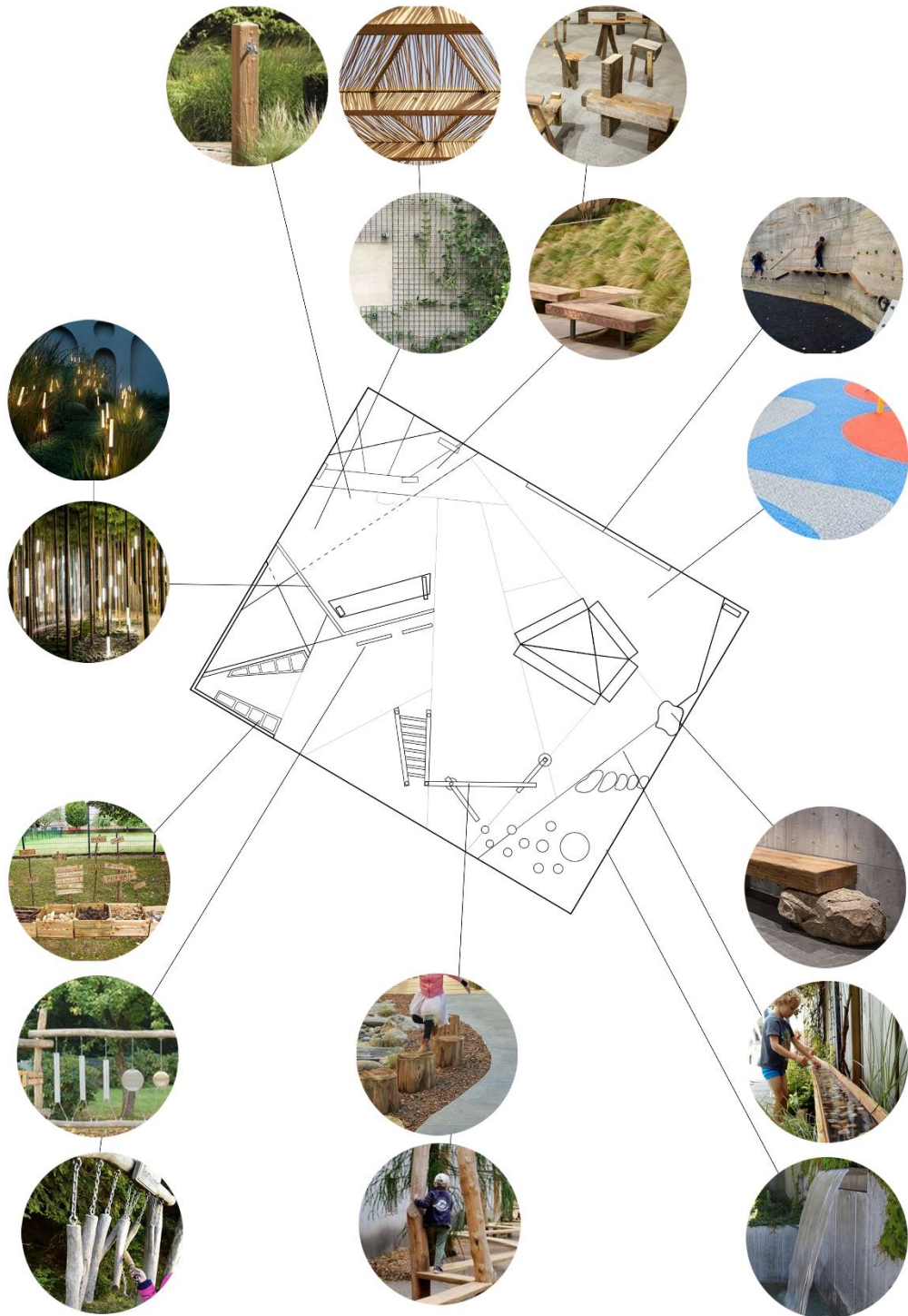

κάτοψη

κλίμακα 1:200

viii. Inspiration brainstorming moodboard

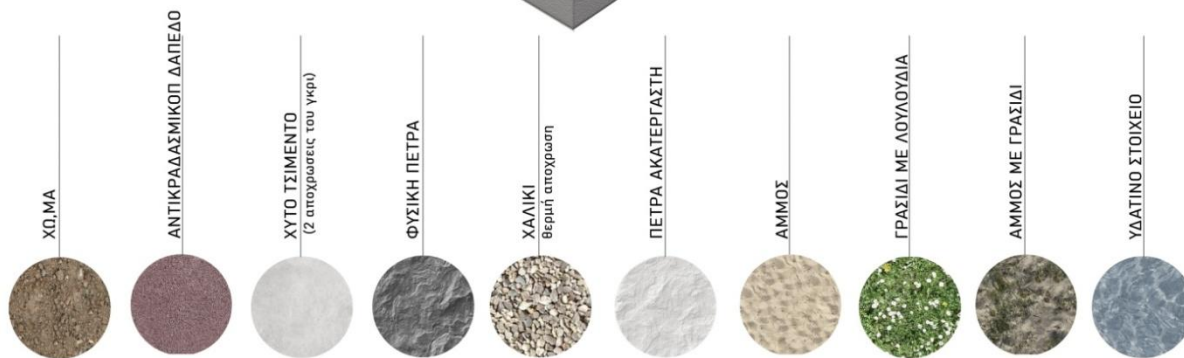
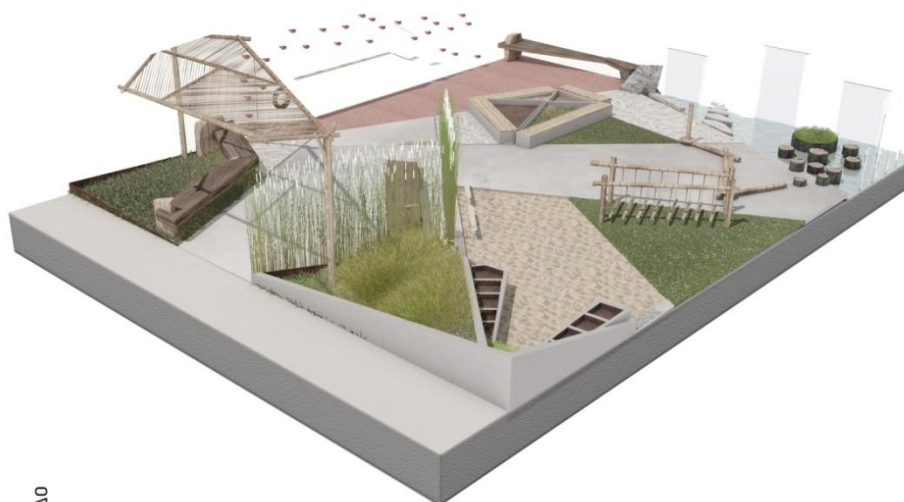

ix. Υλικά

ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

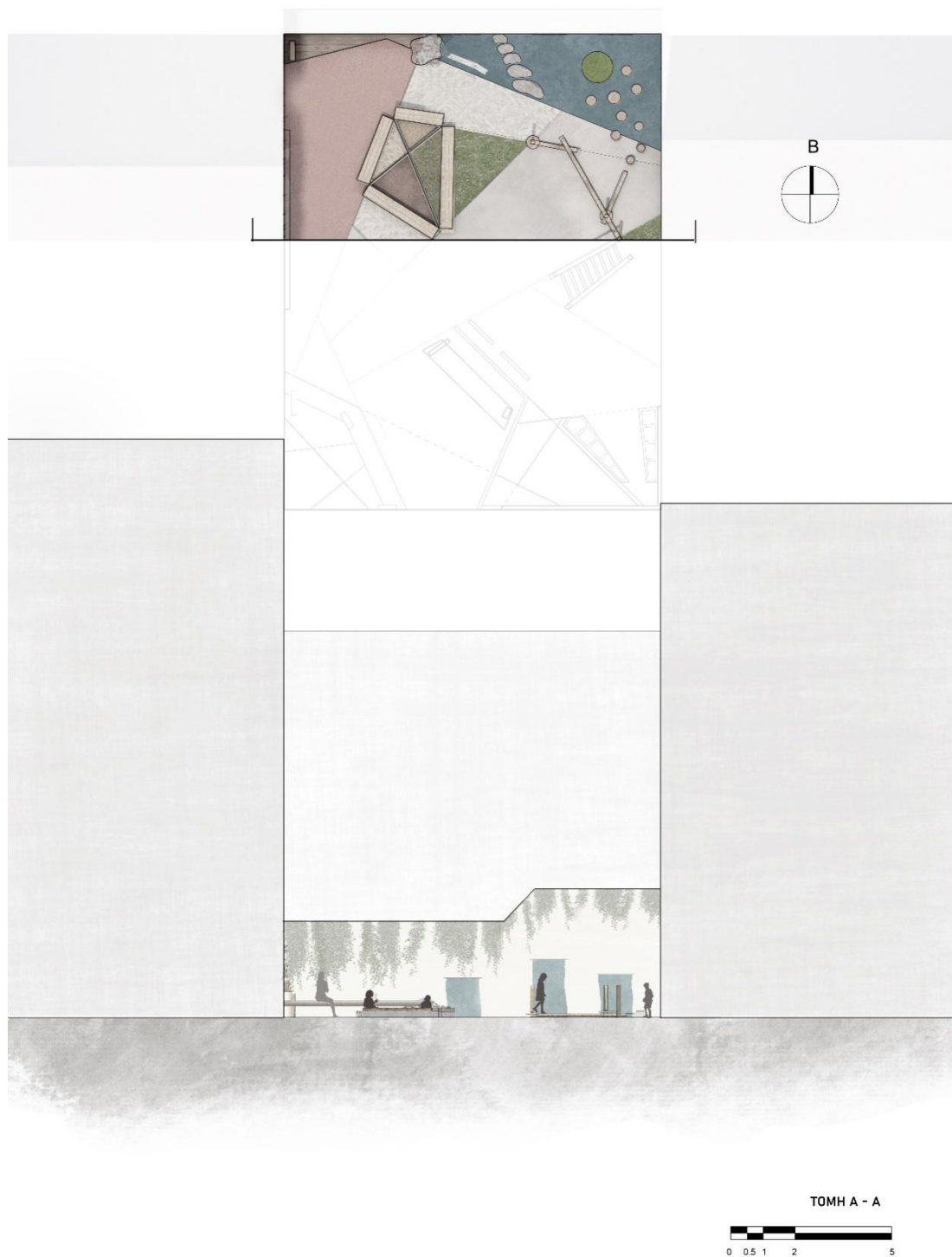

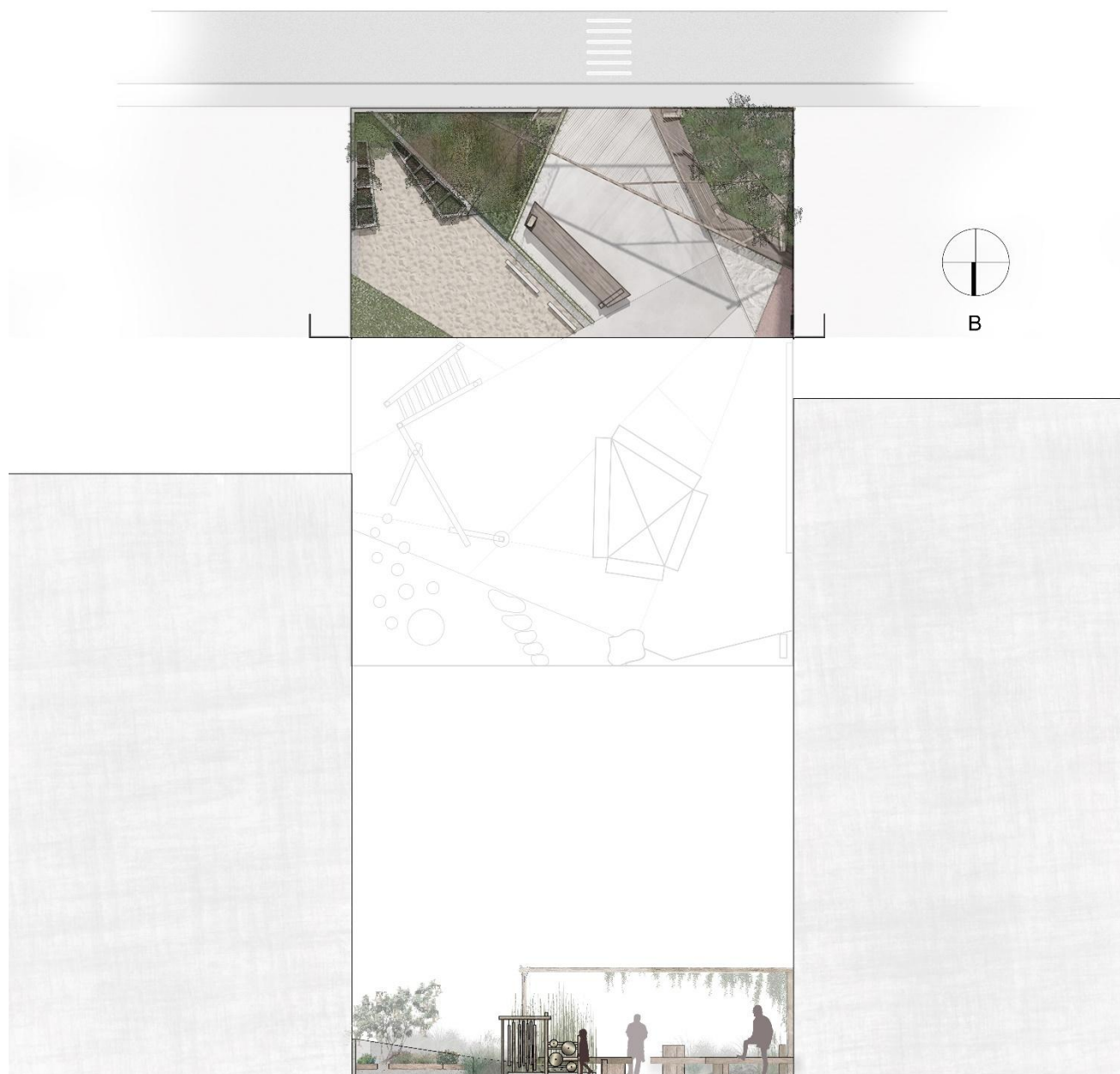
ΥΦΕΣ - ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

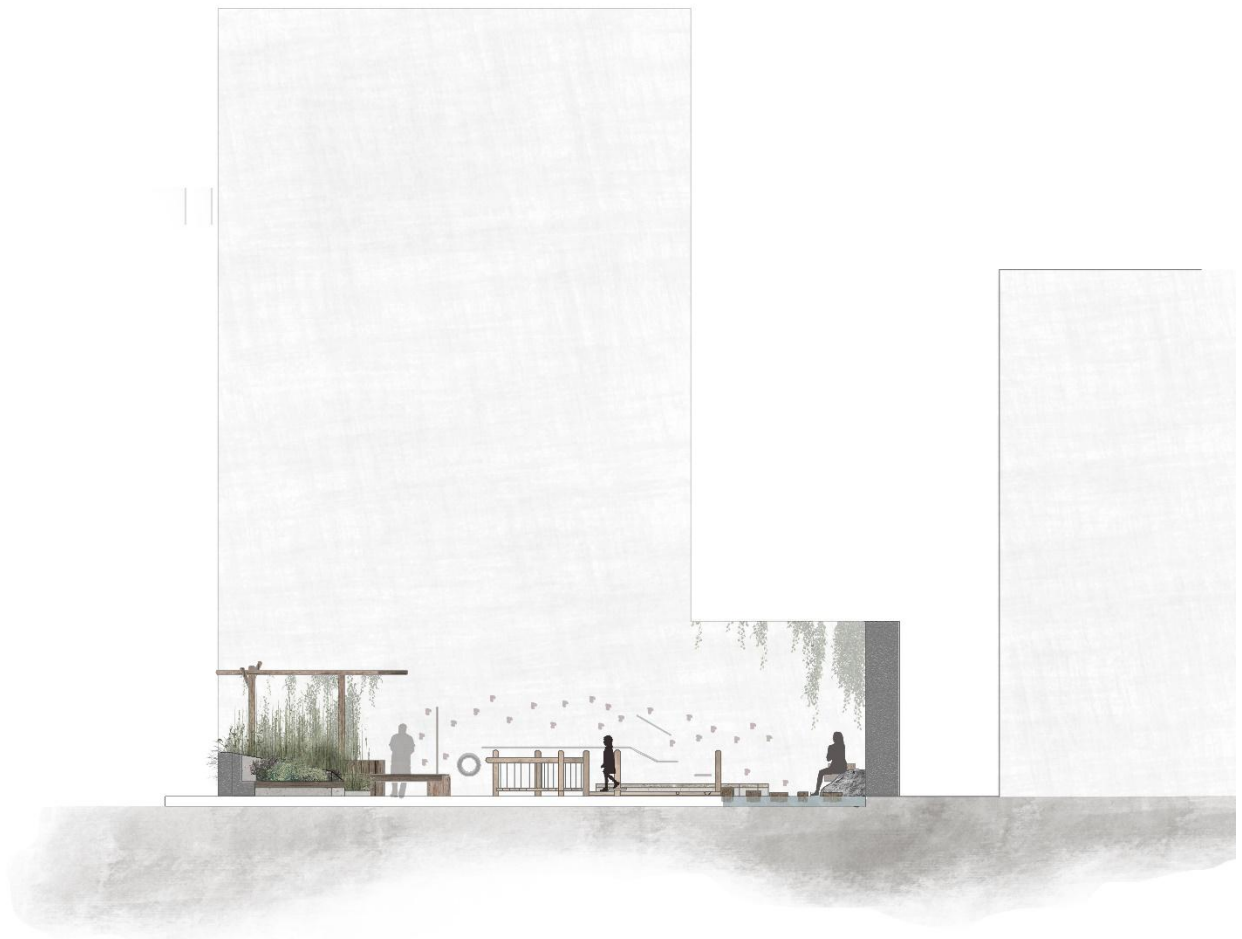
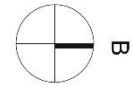
χ. Τελικά σχέδια | κλίμακα 1:100

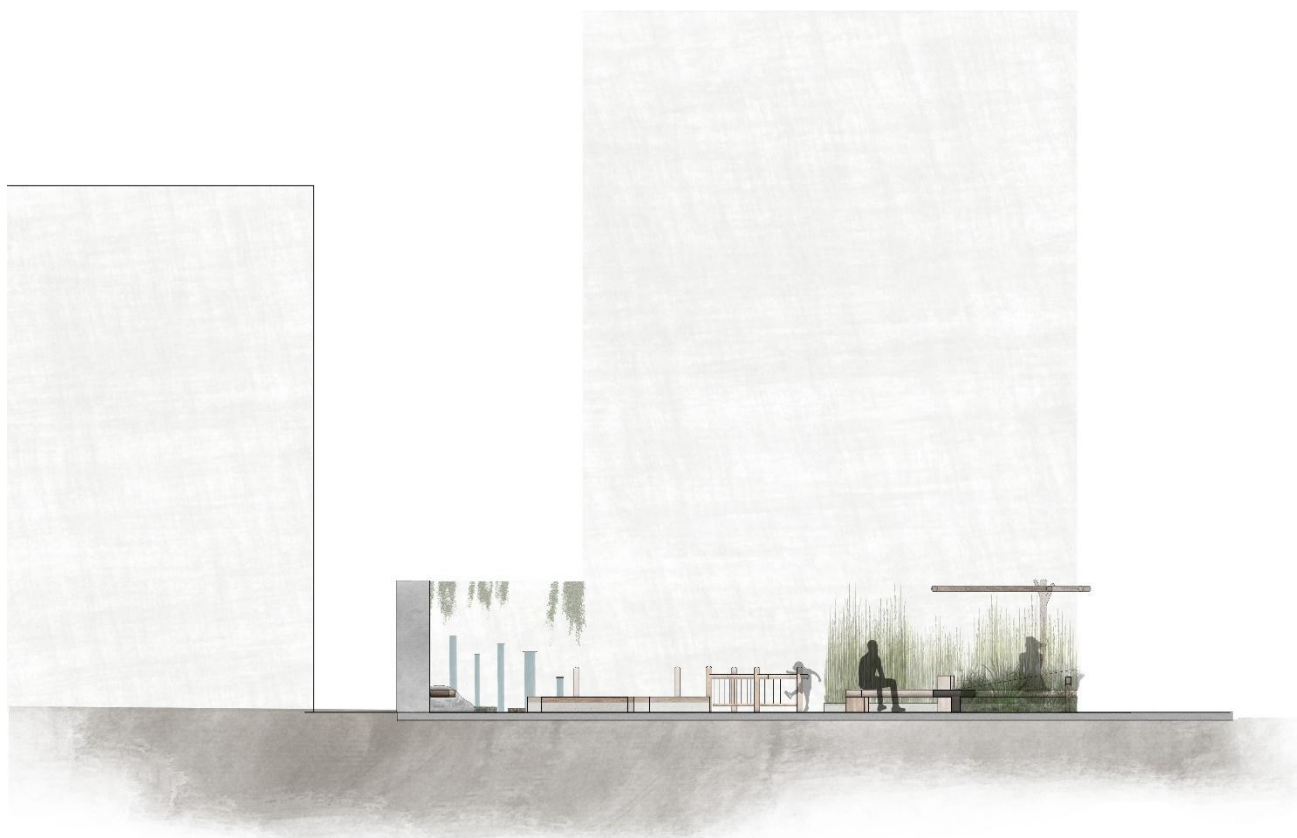
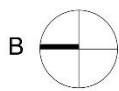
ΤΟΜΗ Β-Β

ΤΟΜΗ Γ-Γ

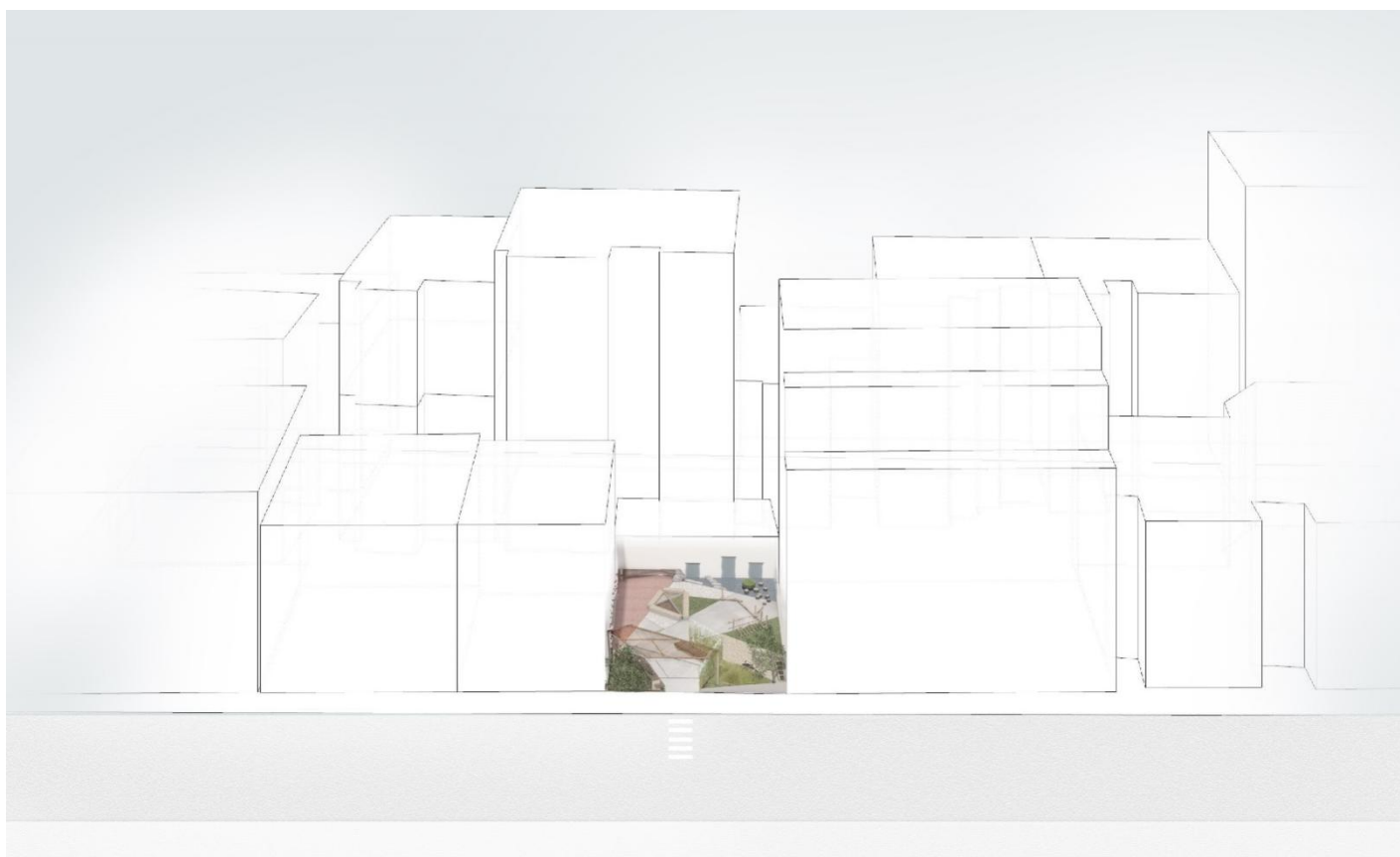

ΤΟΜΗ Δ-Δ

χι. Το πάρκο στον αστικό ιστό

xii. Τρισδιάστατες απεικονίσεις

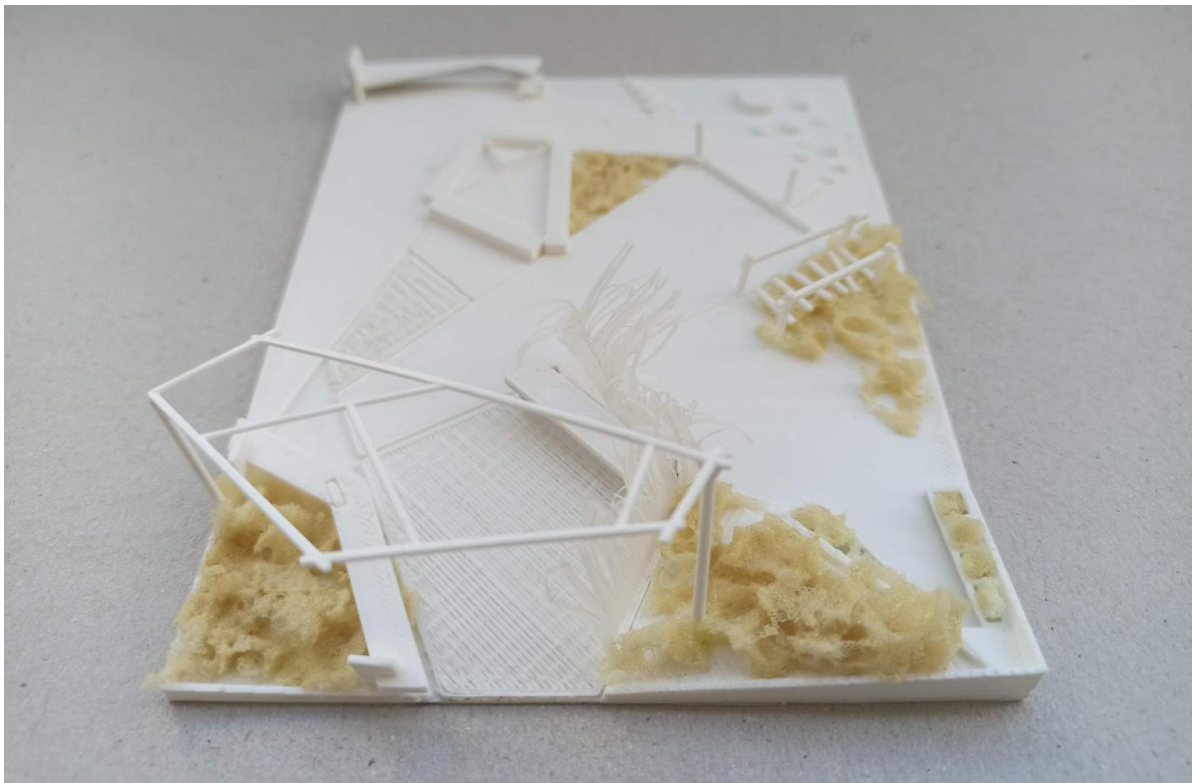
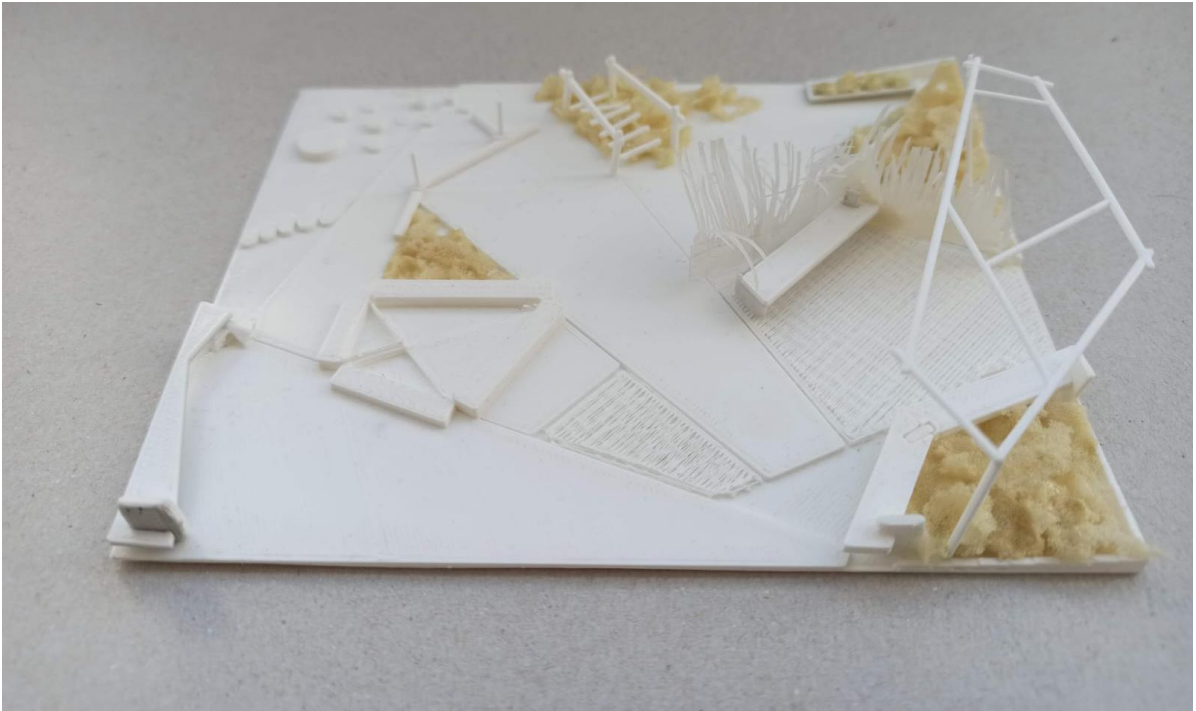

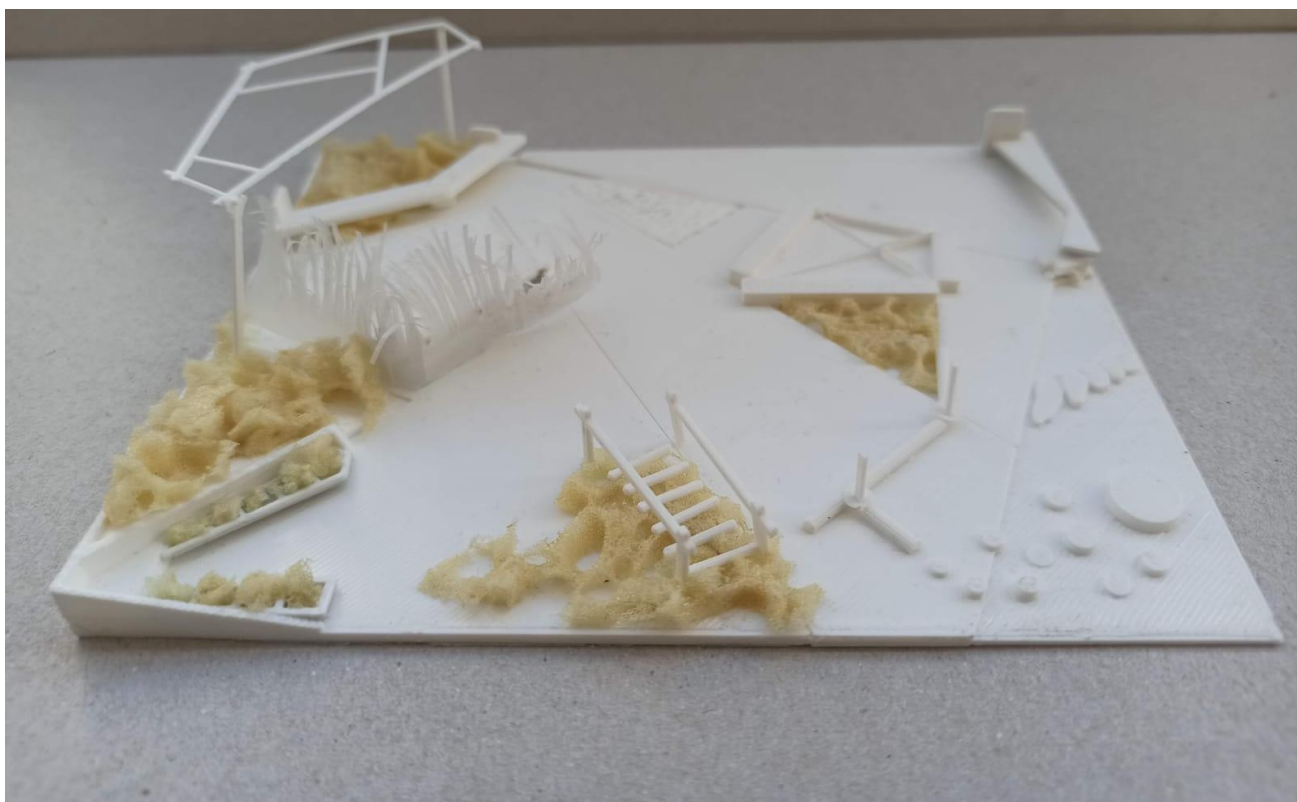

xiii. Τελική μακέτα | κλίμακα 1:100

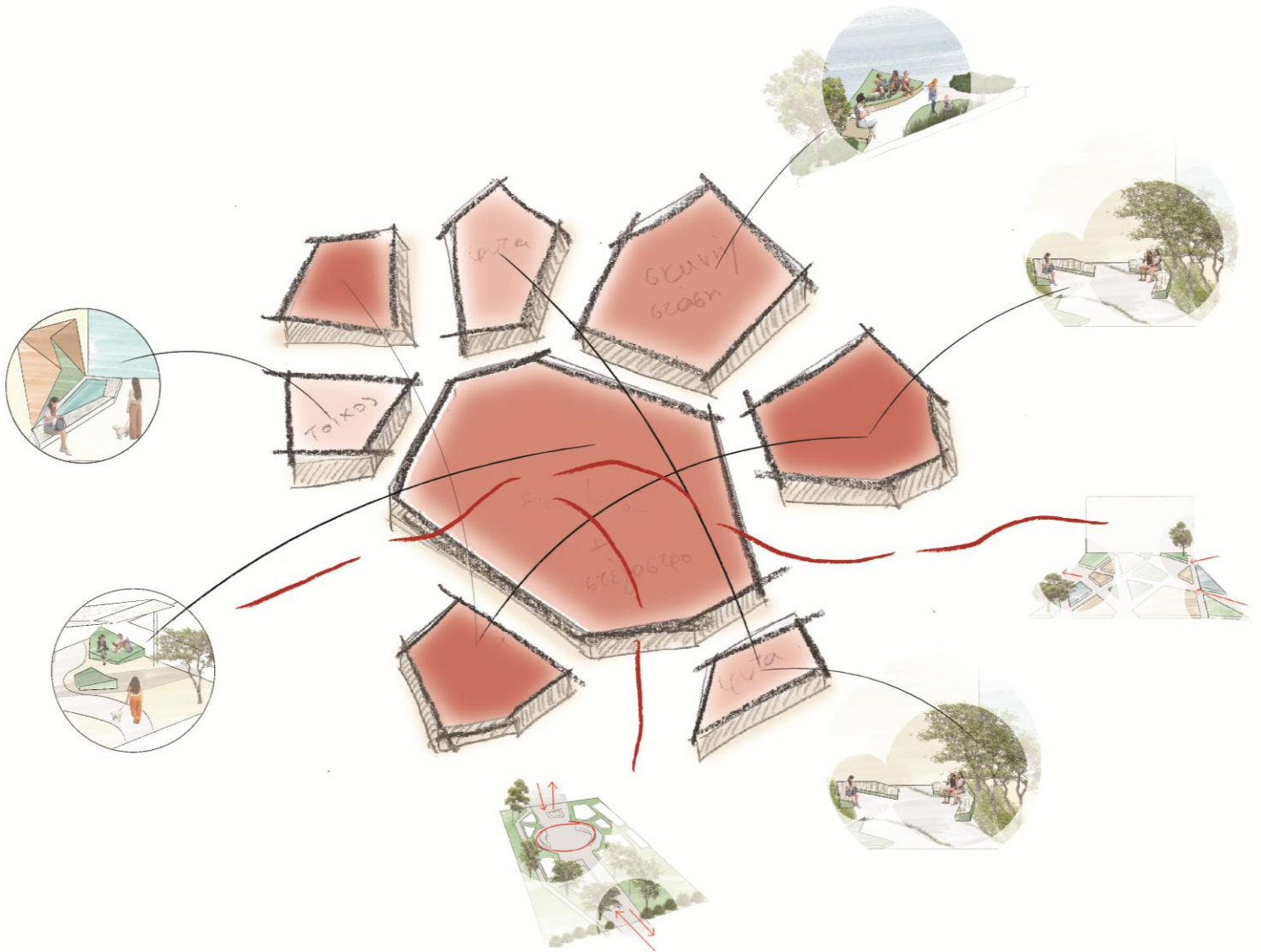

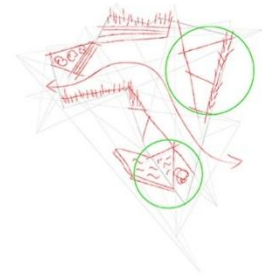
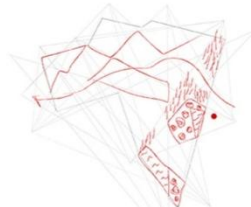
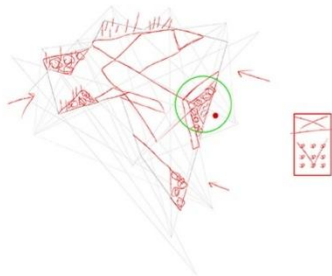

7.2. Πάρκο Τσέπης 2

ι. Οργανόγραμμα | οργάνωση χρήσεων

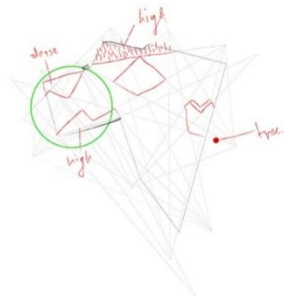
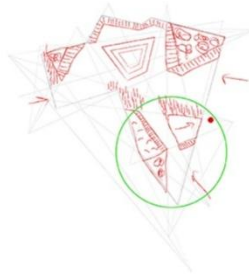
ii. Αρχικά σκίτσα χρήσεων | διαχωρισμός χώρων

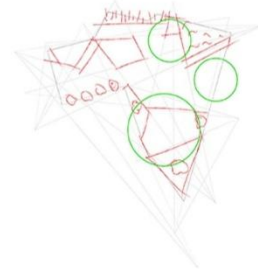
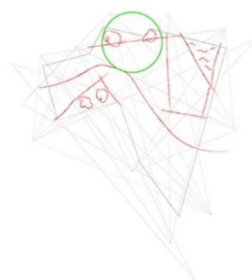
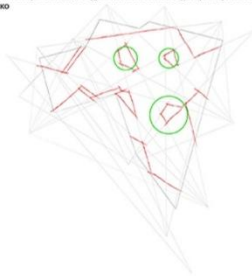
με ενδιαφέρει το πάρκο να είναι πιο ανοιχτό ή πιο κλειστό?
 να έχει κρυφά σημεία που πρέπει να ανακαλυφθούν ή να είναι όλα εμφανή από την πρώτη στιγμή?
 αν είναι όλα εμφανή, οι οπτικές φάσεις αυξάνονται, αν υπάρχουν εμπόδια, τότε το πάρκο γίνεται πιο
 εσωστρέφες

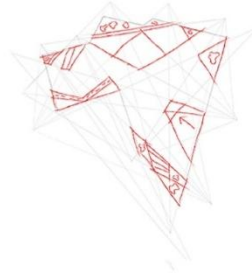
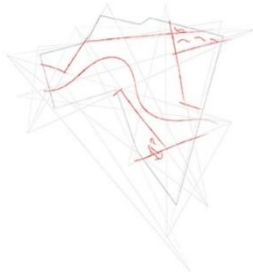
διαφορετικές "αρχές"?

πρέπει ακόμη να γίνει ένα πολύ άμεσο πάρκο στάσης και εγκαταστάσεις με κάποιο ανοιχτό χώρο
 zu μπορούν να γίνουν και παραστάσεις, δεν χρειάζεται να είναι συνεχής για παραστάσεις, δεν θα είναι ποτέ,
 να είναι απολαυστικό

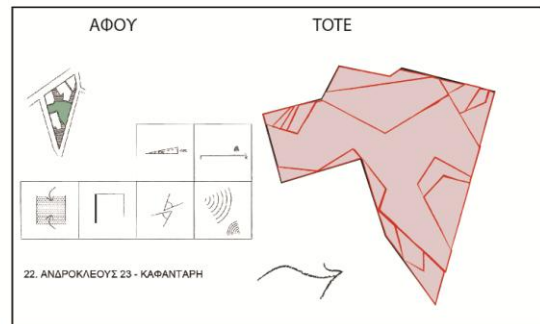
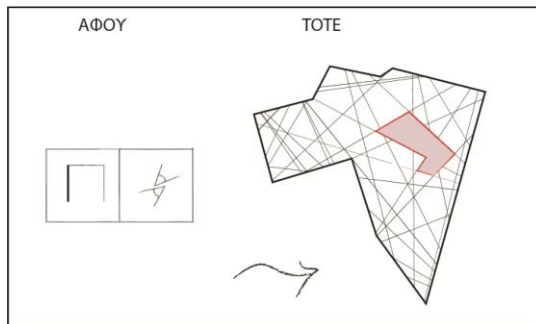
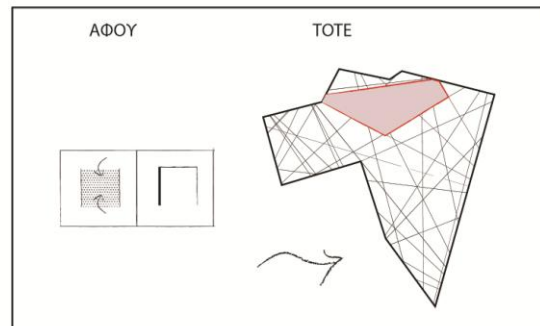
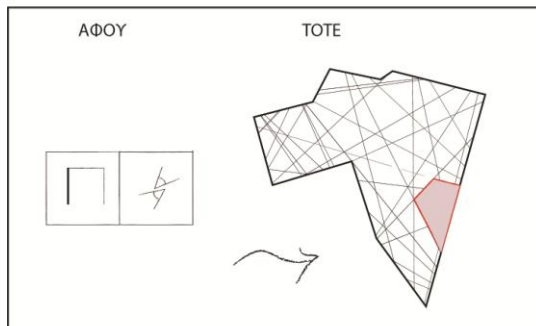
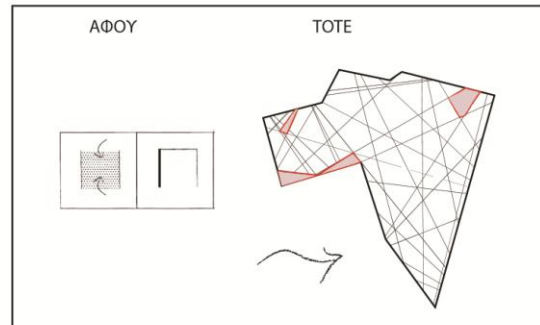
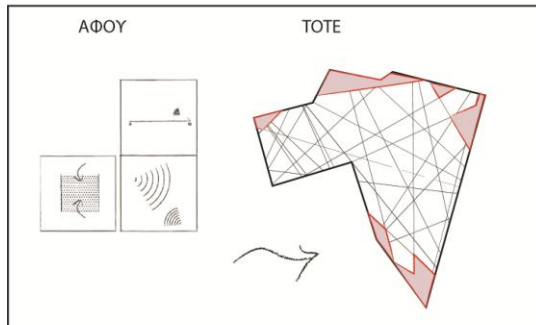
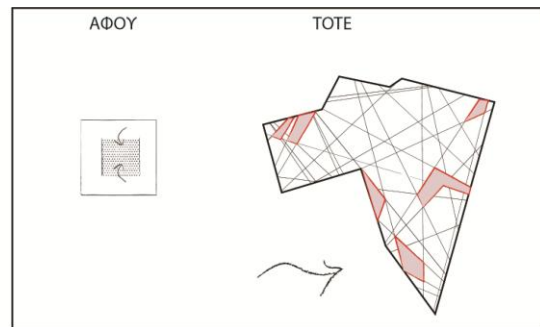
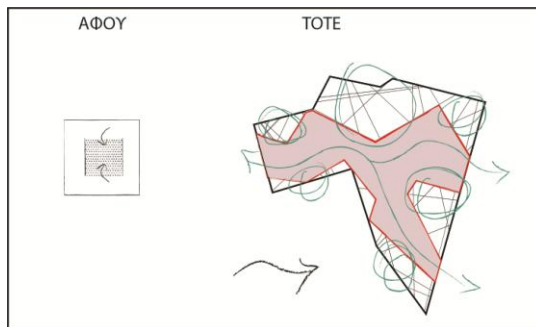
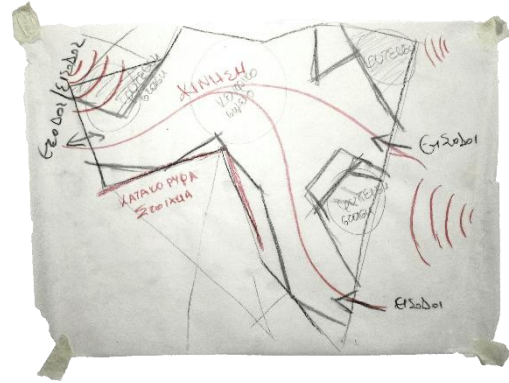
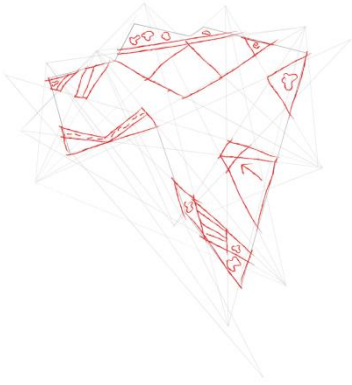

θα μπορούσε να γίνει πανελ στον τοίχο και κάπως να
 απορροφά και τους θορύβους, αντί για να γίνει πικνη ψευδαίσθηση

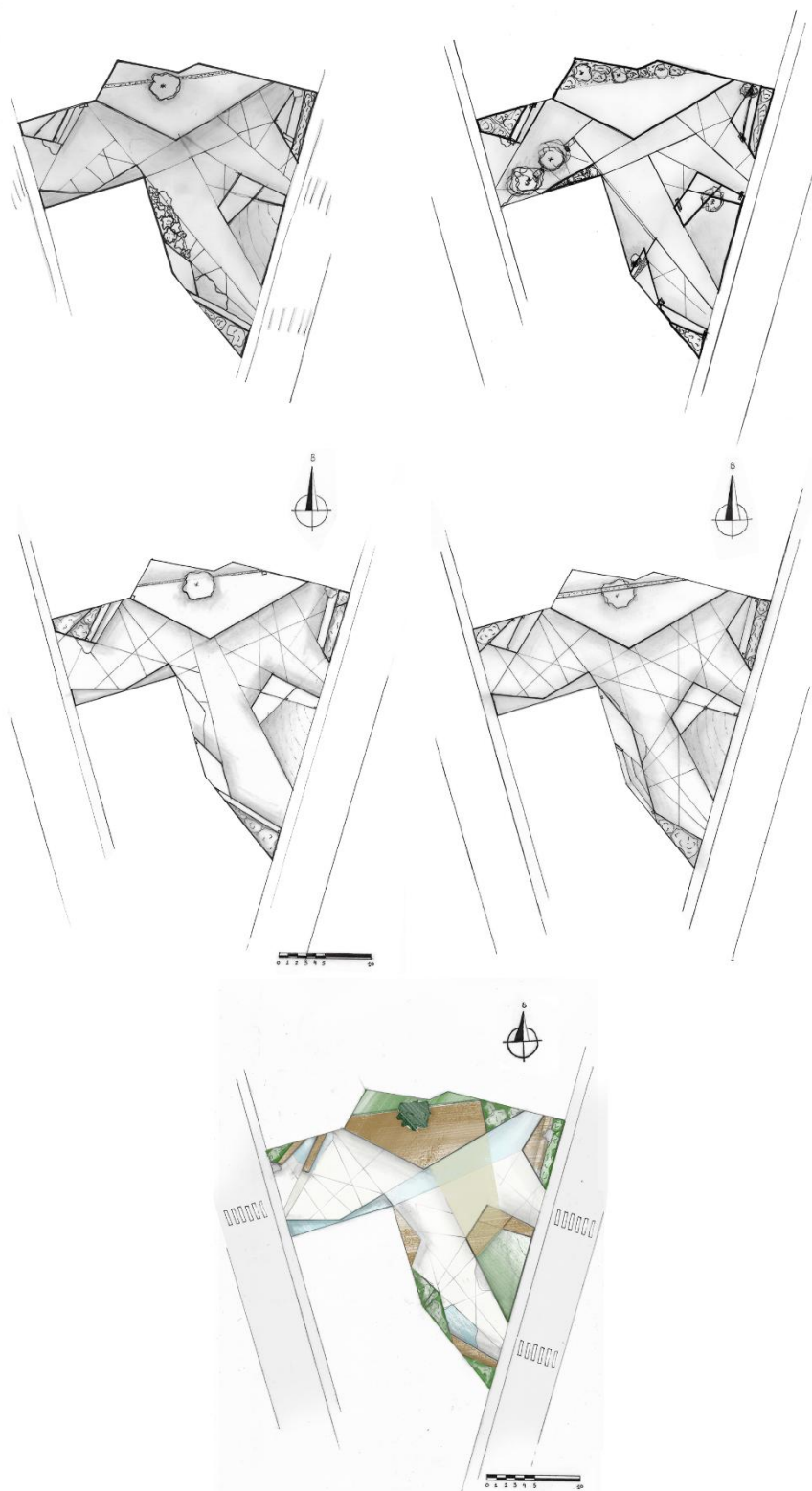

πως δεν χρειάζεται να είναι πολύ μεγάλη στιγμή
 και ίσα ίσα για έναν τραγουδιστή ή για μια ομάδα 5-6 ατόμων?

iii. Οργανόγραμμα | μεταφορά εγχειριδίου στην επιλεγμένη κάτοψη

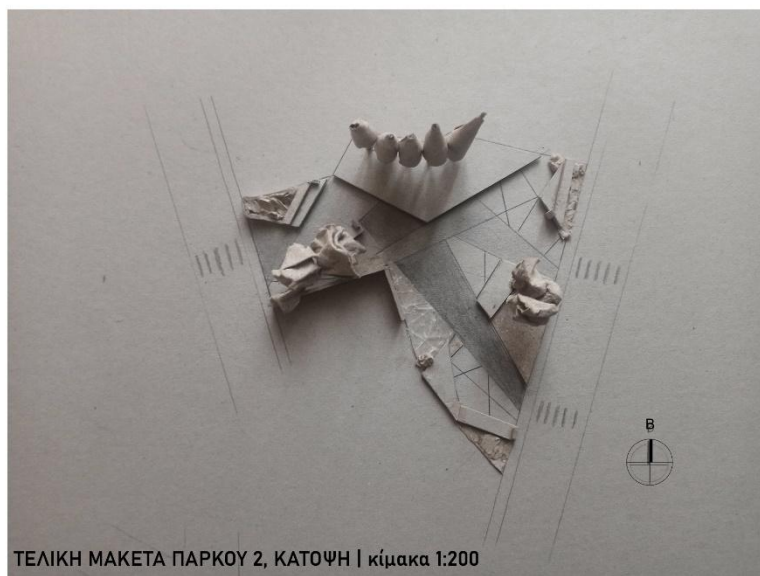
iv. Αρχικά σχέδια κατόψεις

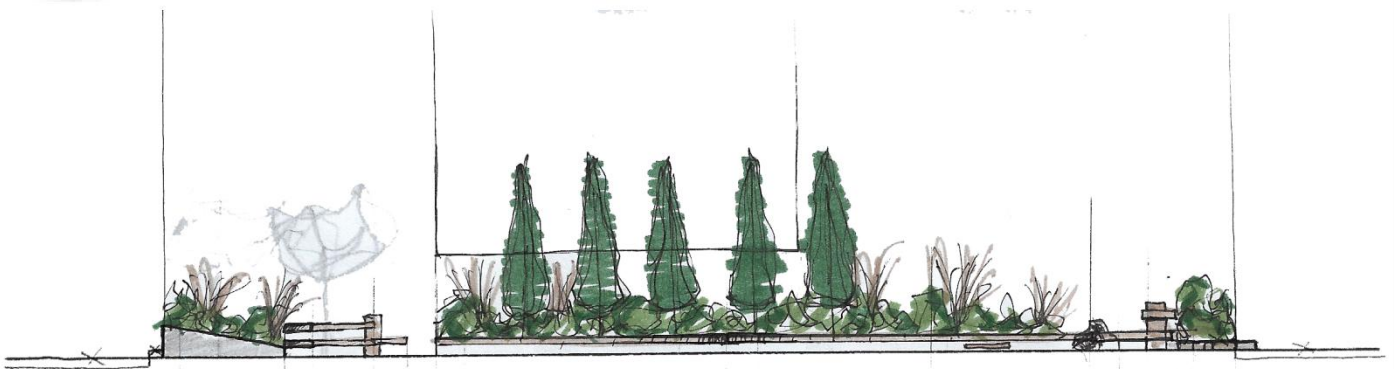
ν. Το πάρκο στον αστικό ιστό | κλίμακα 1:500

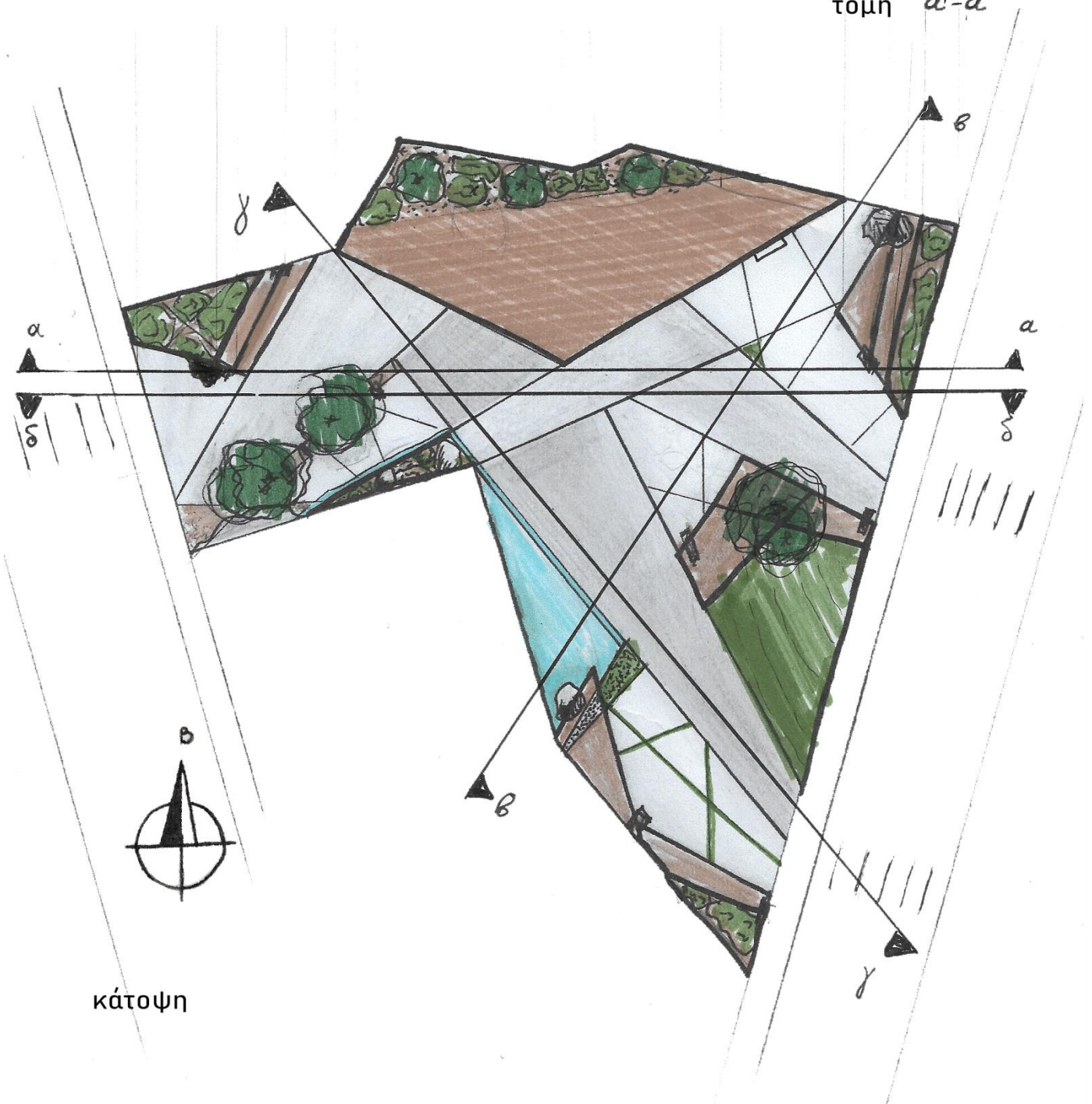
vi. Μακέτες 1:200

vii. Σχέδια 1:200

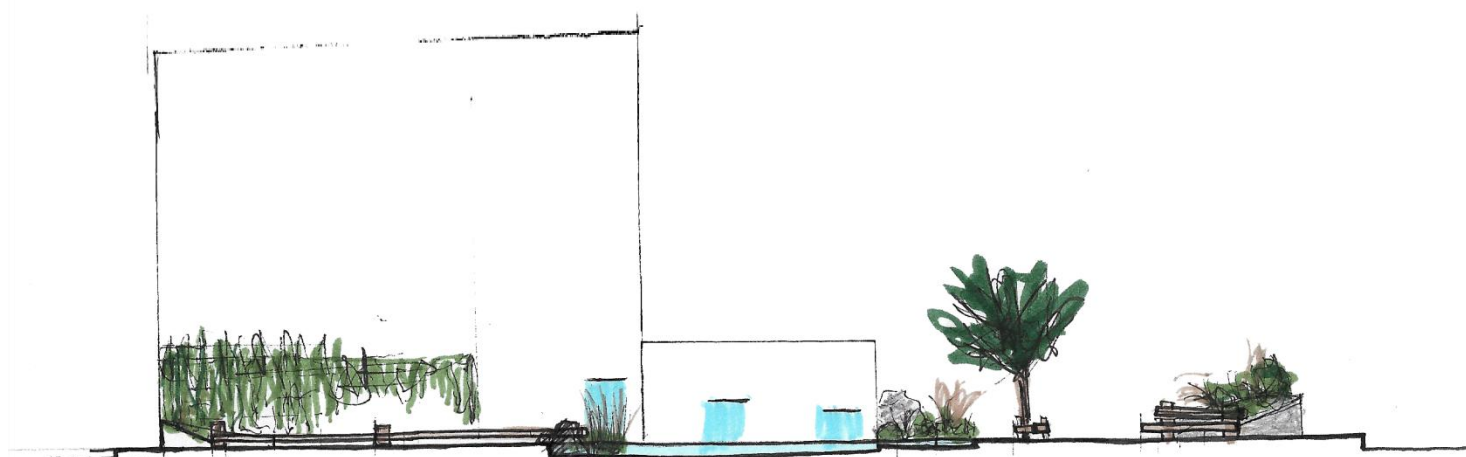
τομή α'-α

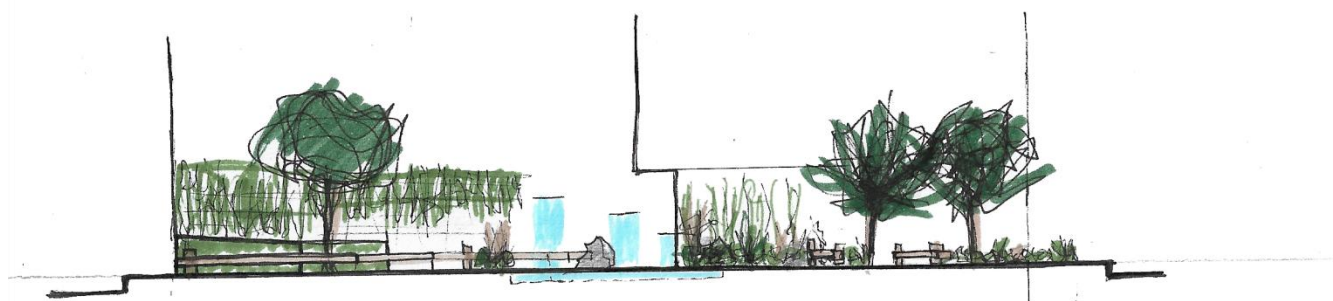
κάτοψη

τομή θ-θ

τομή γ-γ

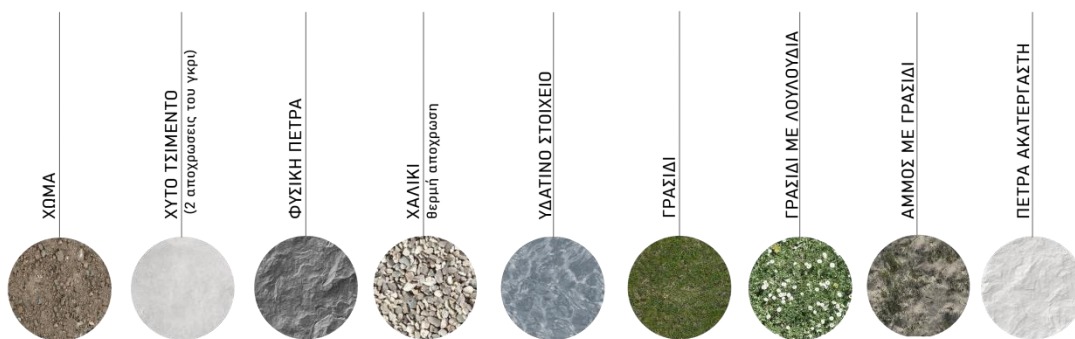
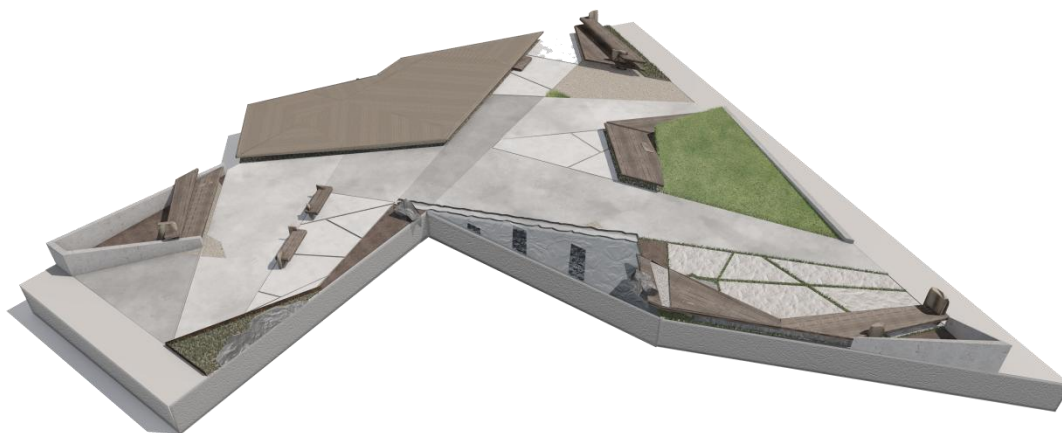
τομή δ-δ

κλίμακα 1:200

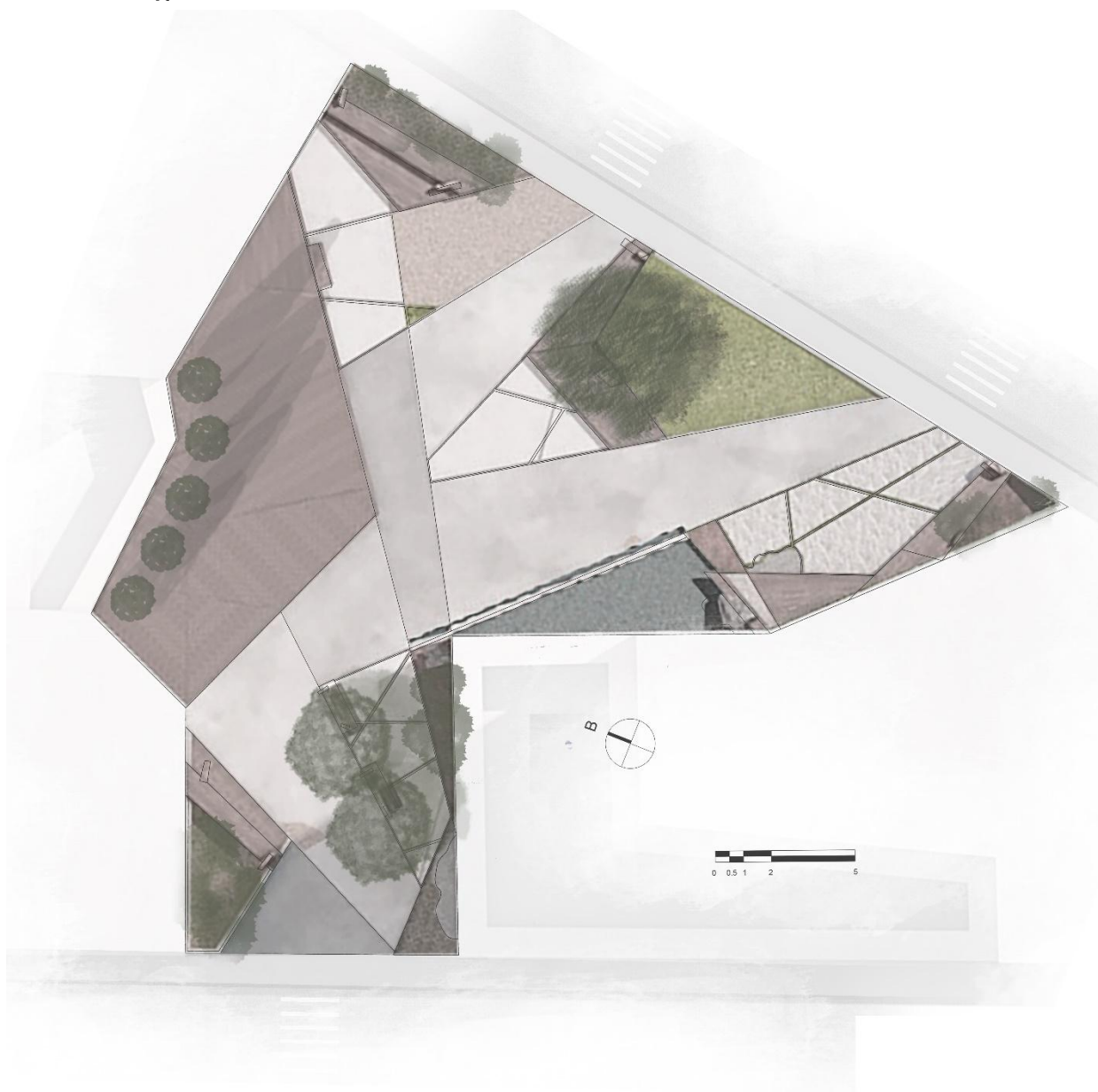
ix. Υλικά

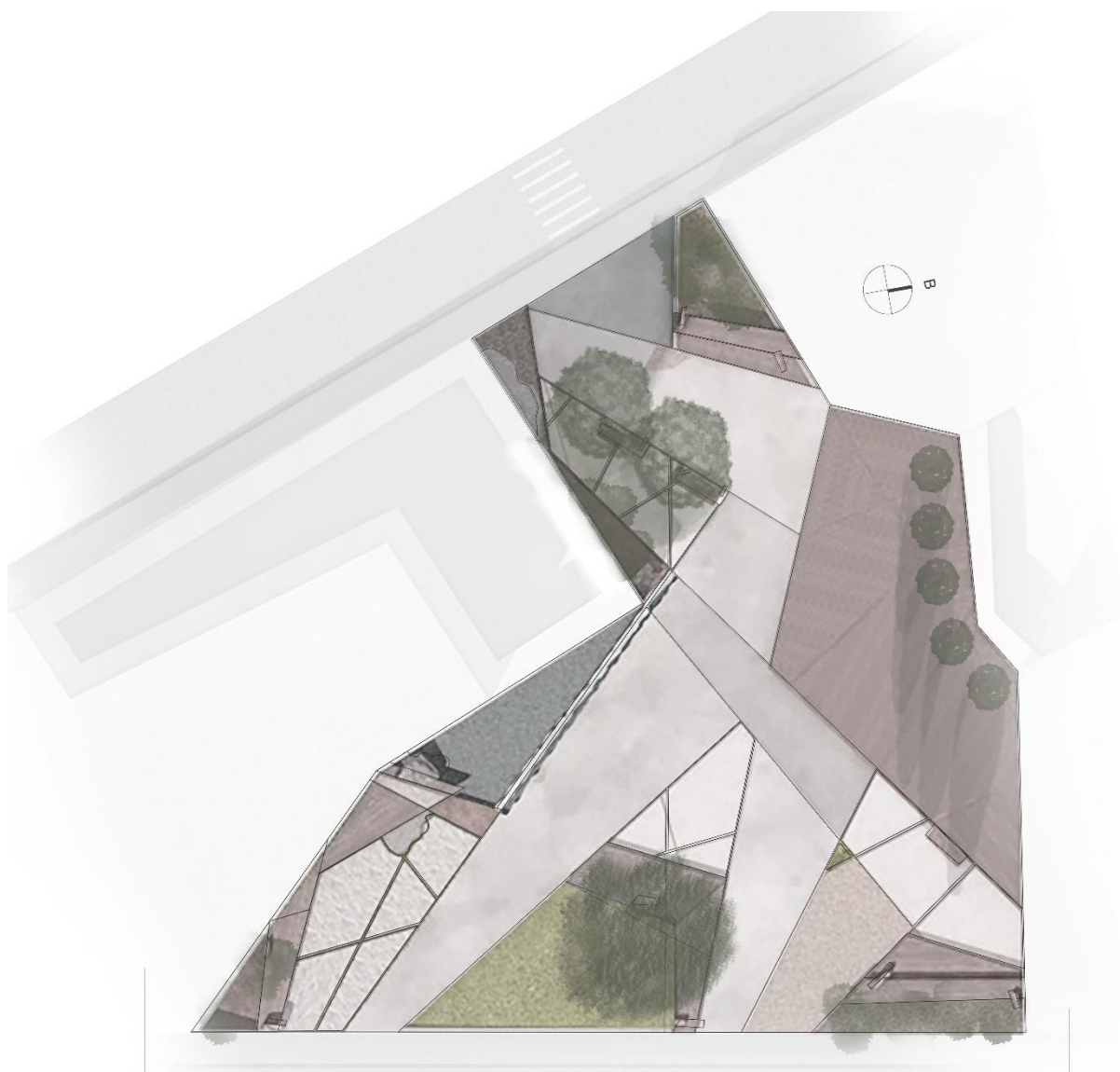
ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

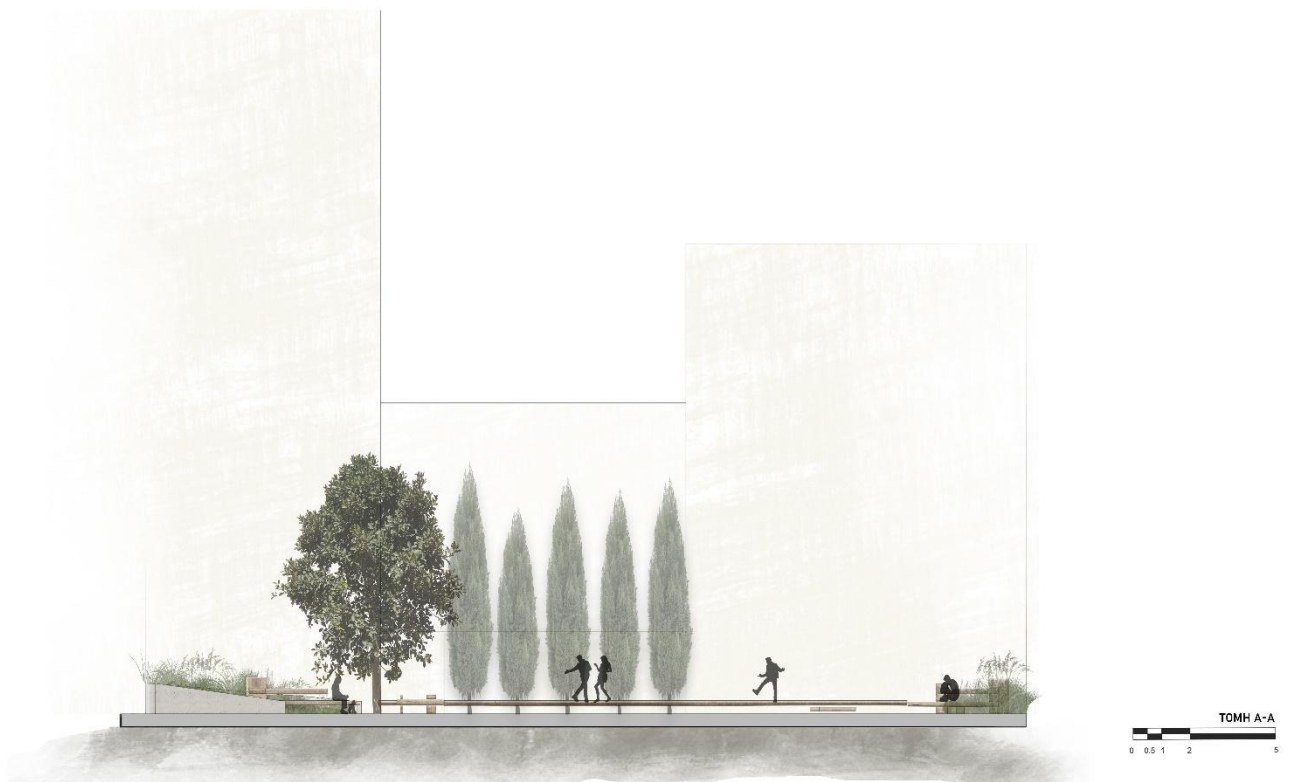
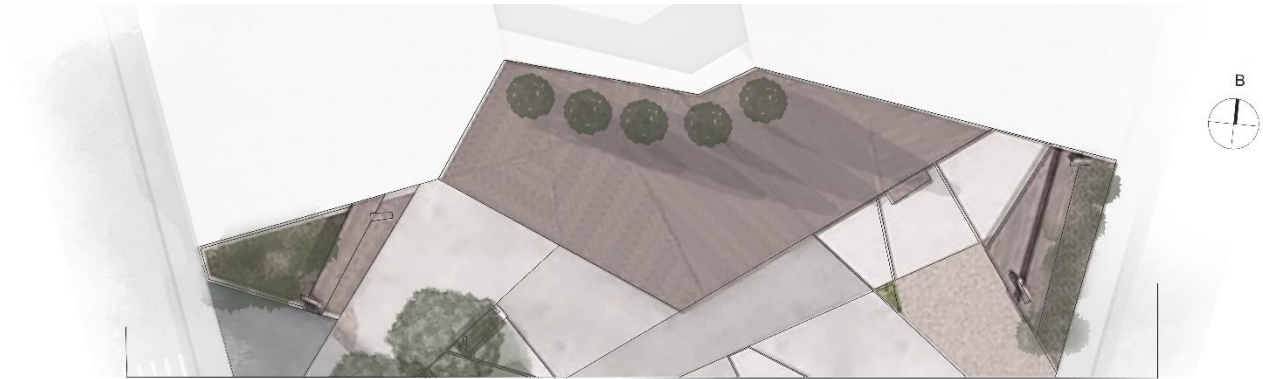

ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

χ. Τελικά σχέδια | κλίμακα 1:100

χι. Το πάρκο στον αστικό ιστό

xii. Τρισδιάστατες απεικονίσεις πάρκου

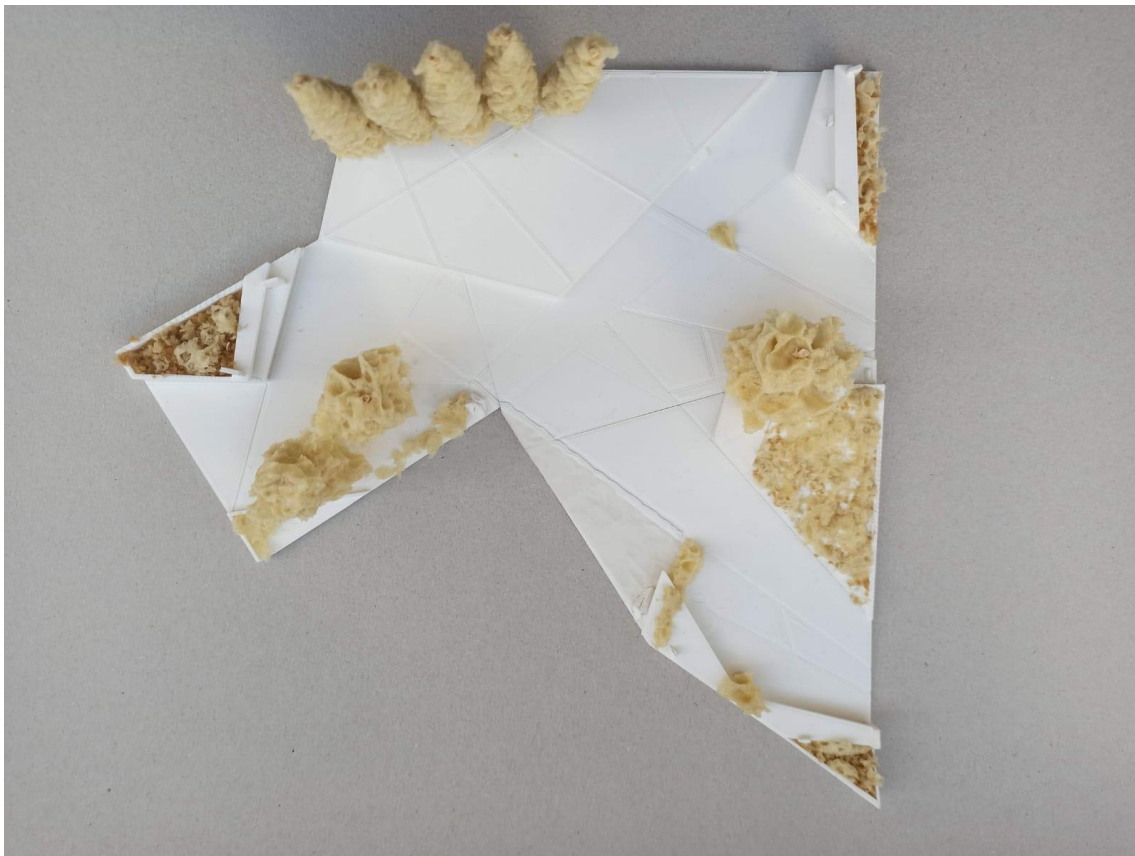

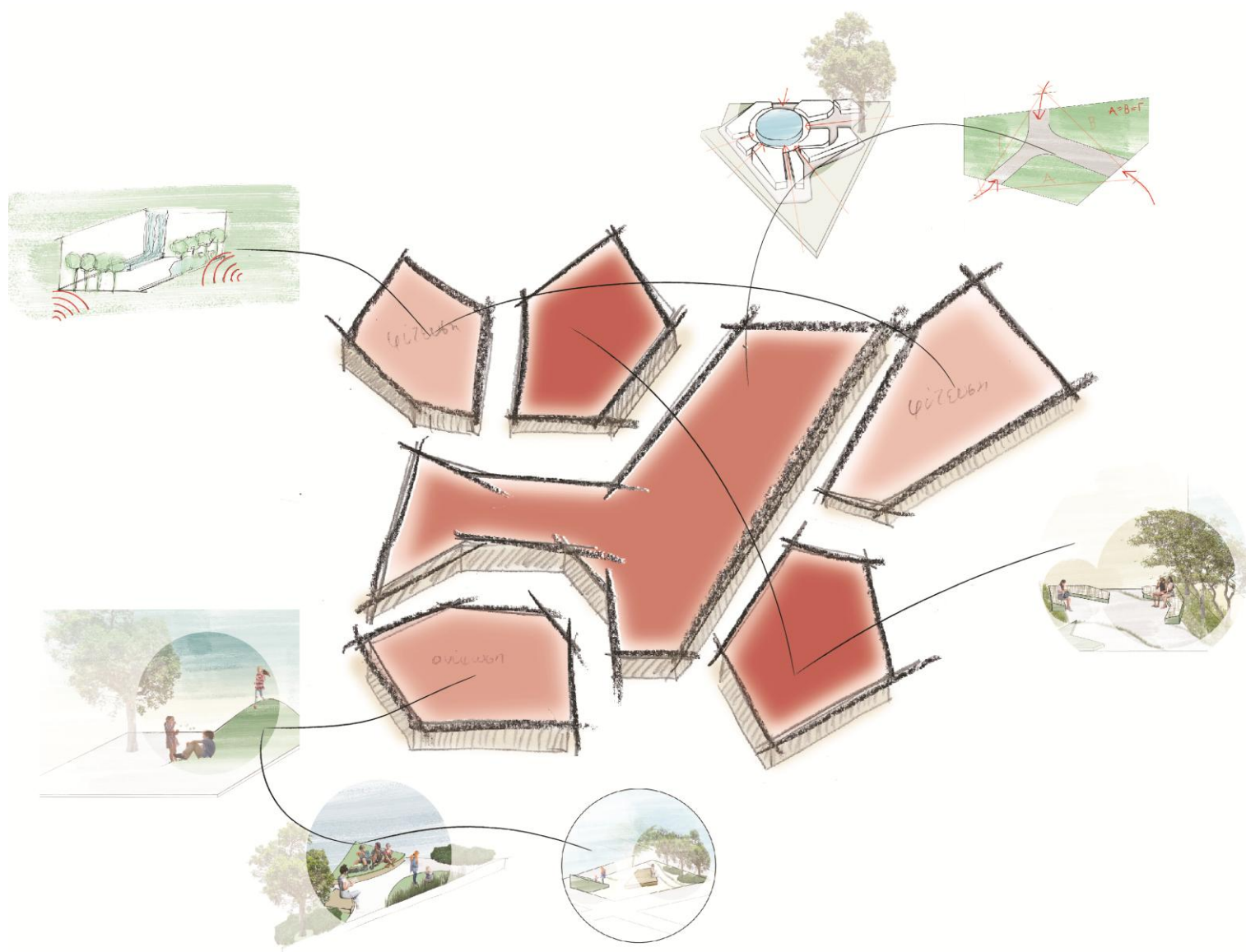
xiii. Τελική Μακέτα | 1:100

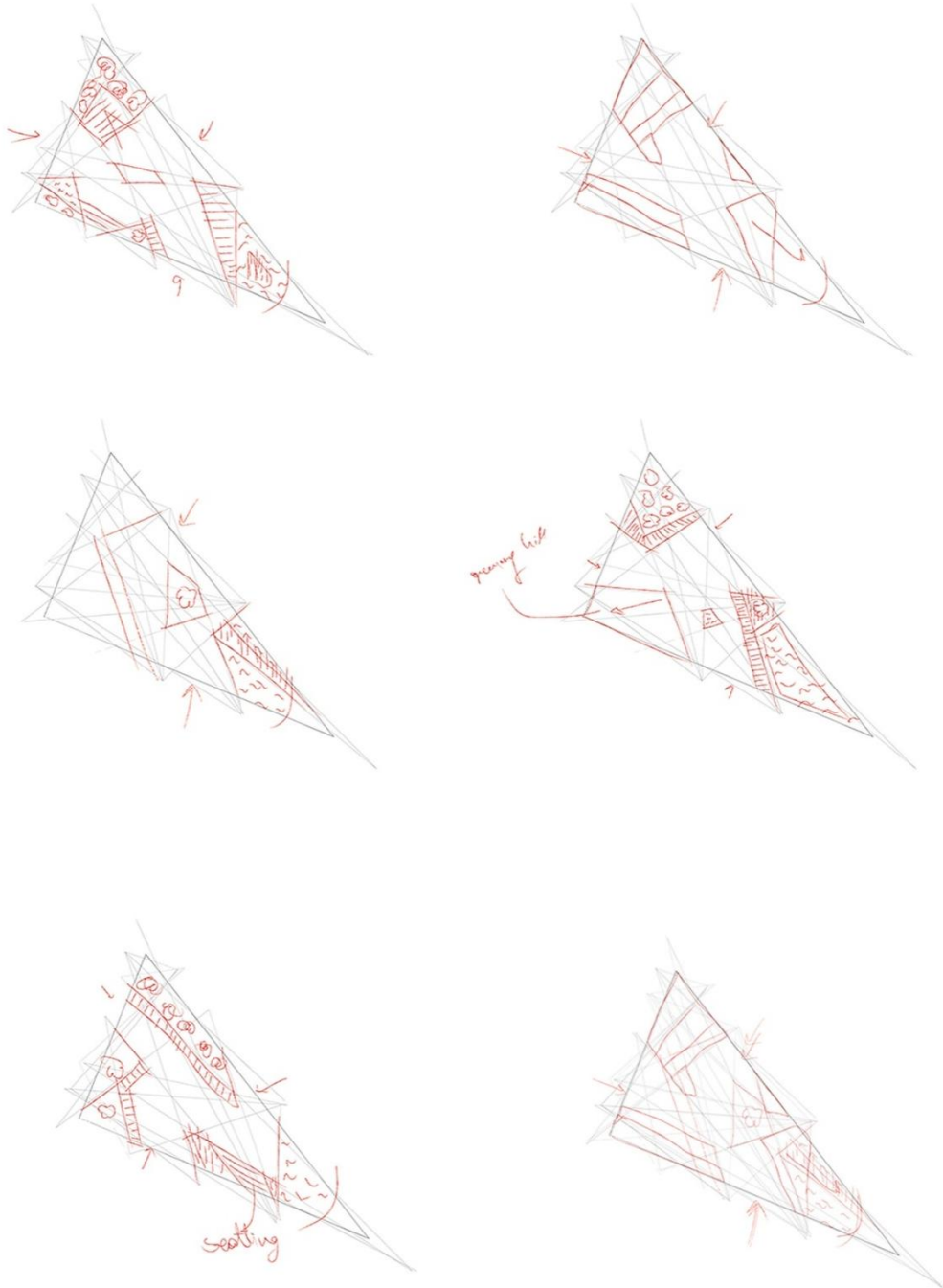

7.3. Πάρκο τσέπης 3

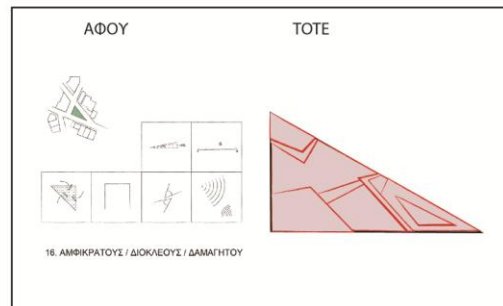
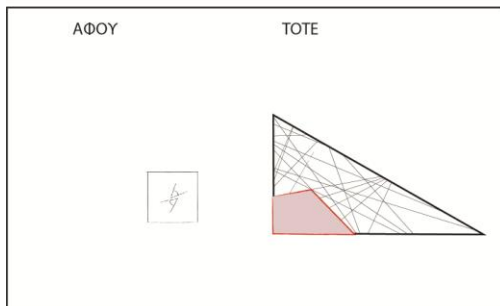
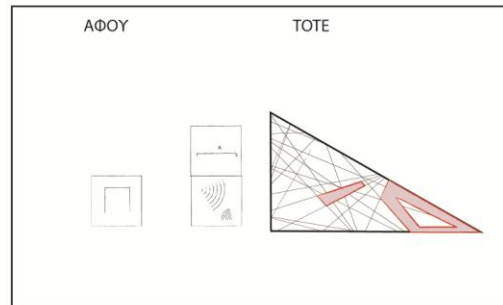
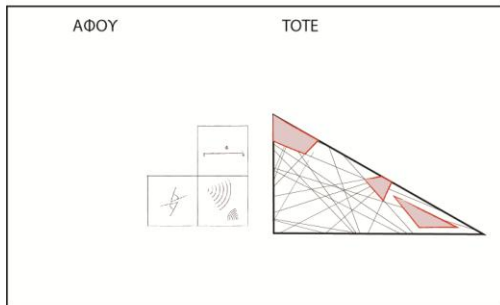
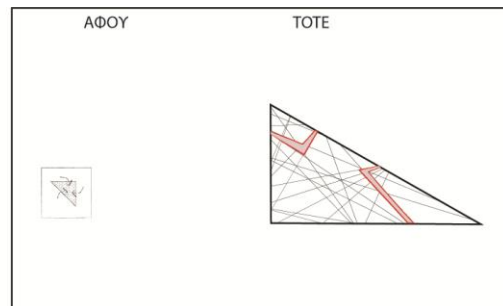
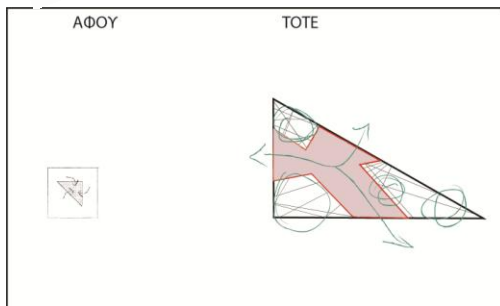
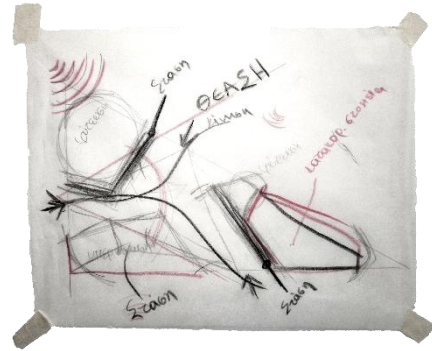
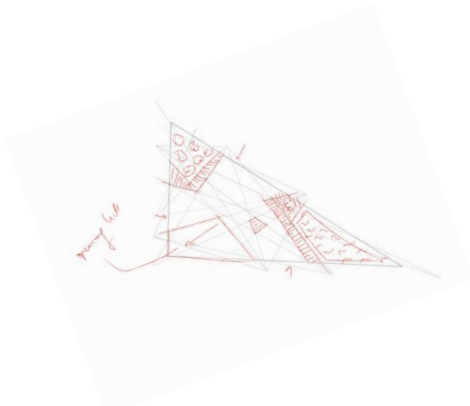
i. Οργανόγραμμα | οργάνωση χρήσεων

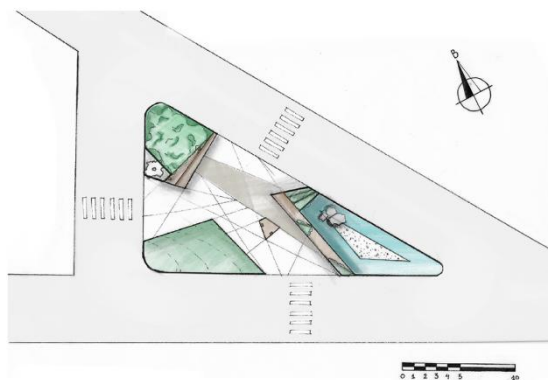
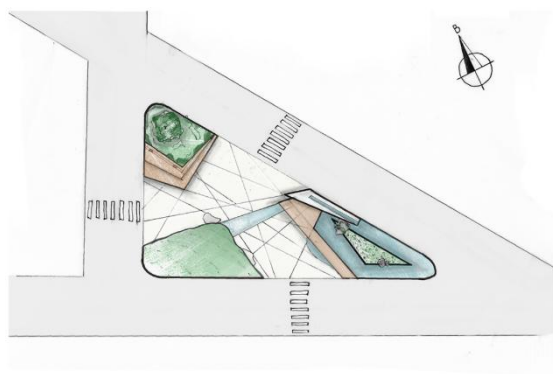
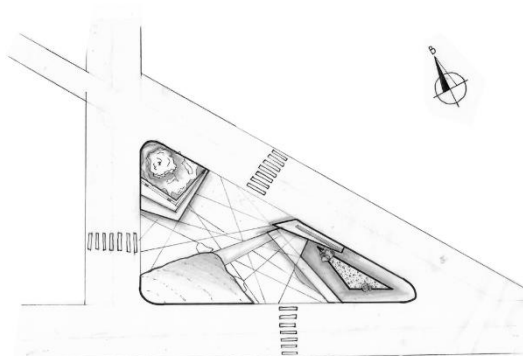
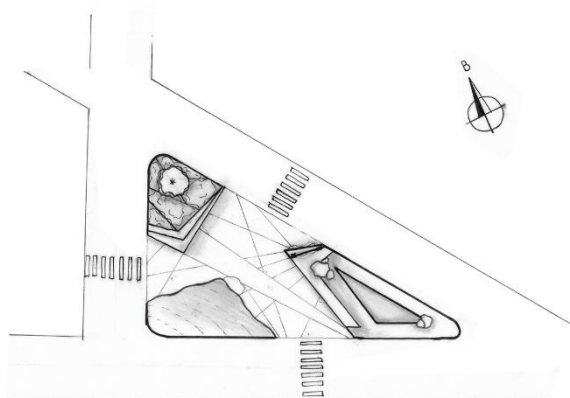
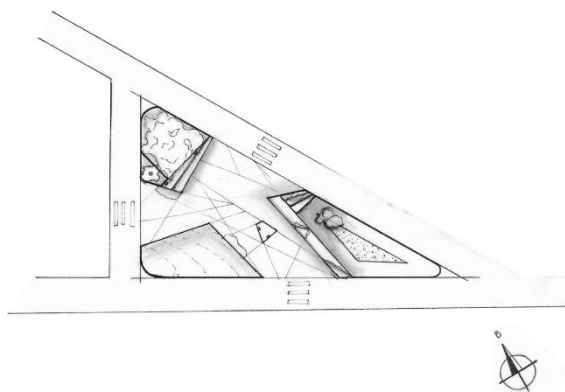
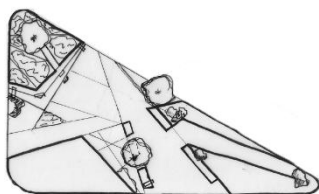
ii. Αρχικά σκίτσα χρήσεων - διαχωρισμός χώρων

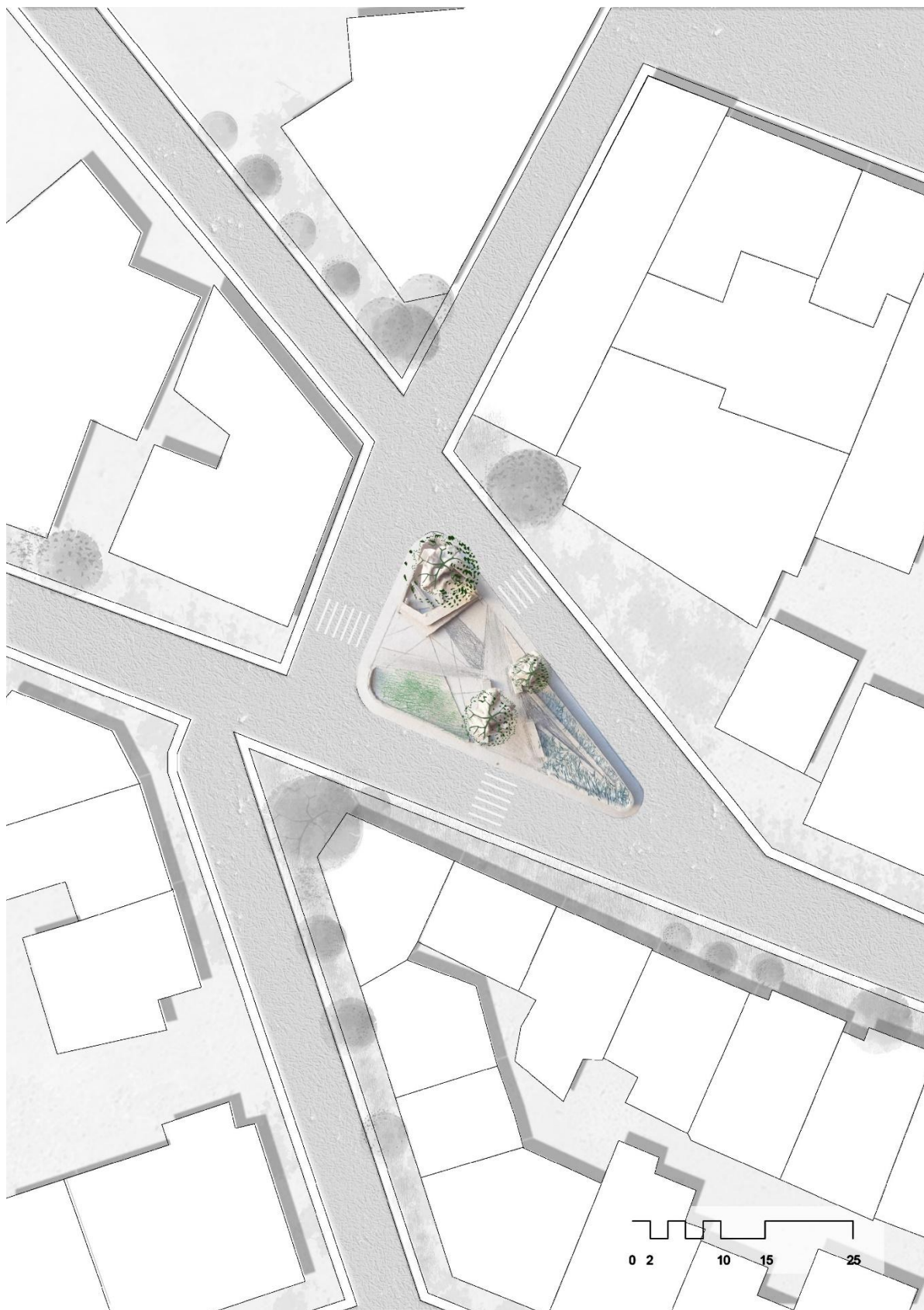
iii. Οργανόγραμμα | μεταφορά εγχειριδίου στην επιλεγμένη κάτοψη

iv. Αρχικά σχέδια κατόψεις

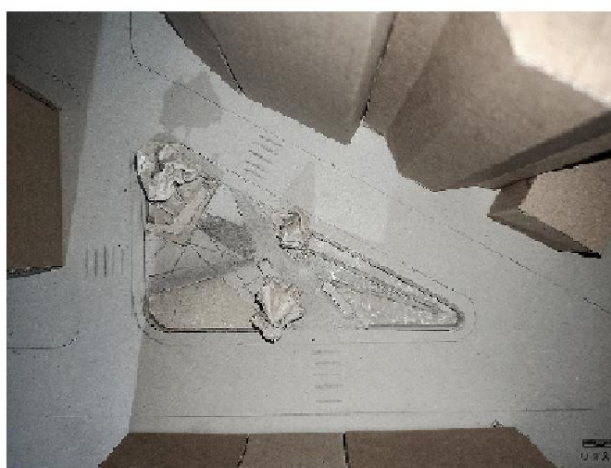
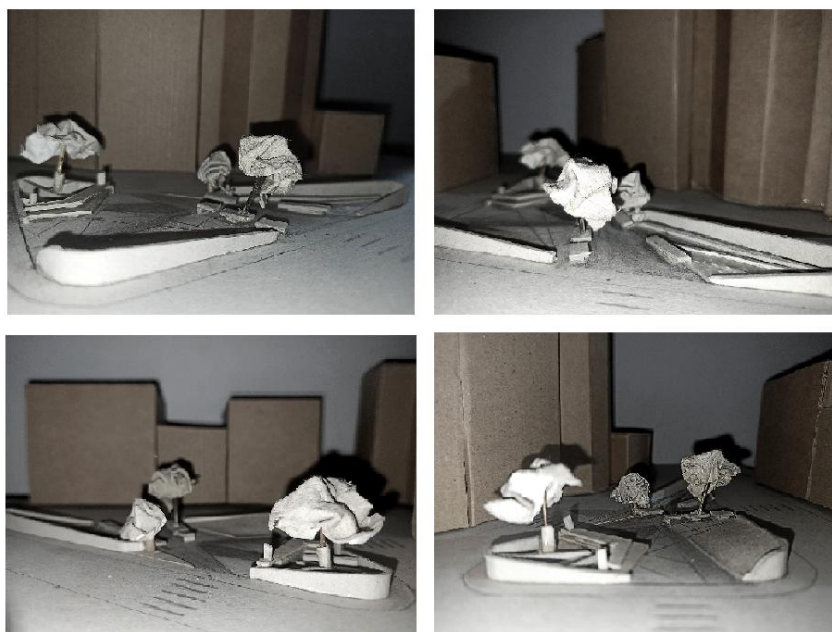

ν. Το πάρκο στον αστικό ιστό | κλίμακα 1:500

vi. Μακέτες 1:200

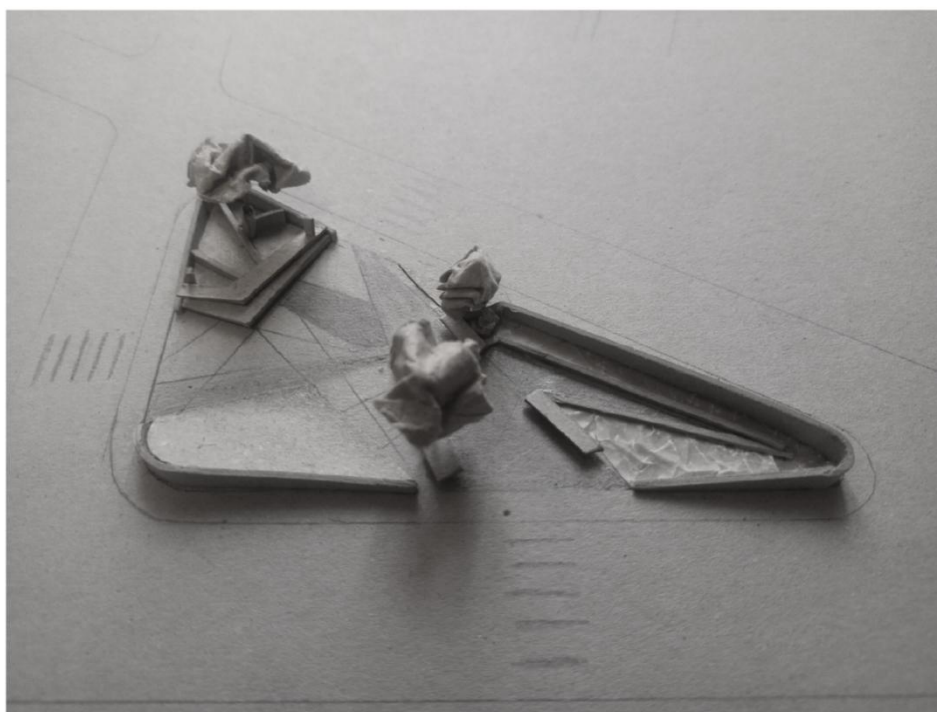
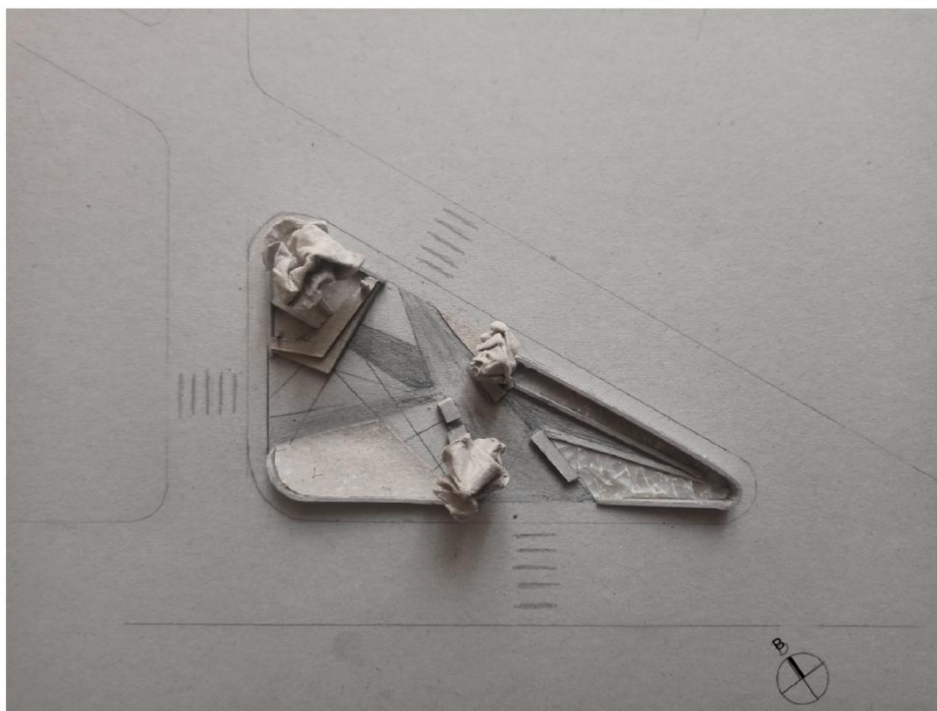
ΠΑΡΚΟ 3

ΤΕΛΙΚΗ ΜΑΚΕΤΑ ΠΑΡΚΟΥ 3 | κίμακα 1:200

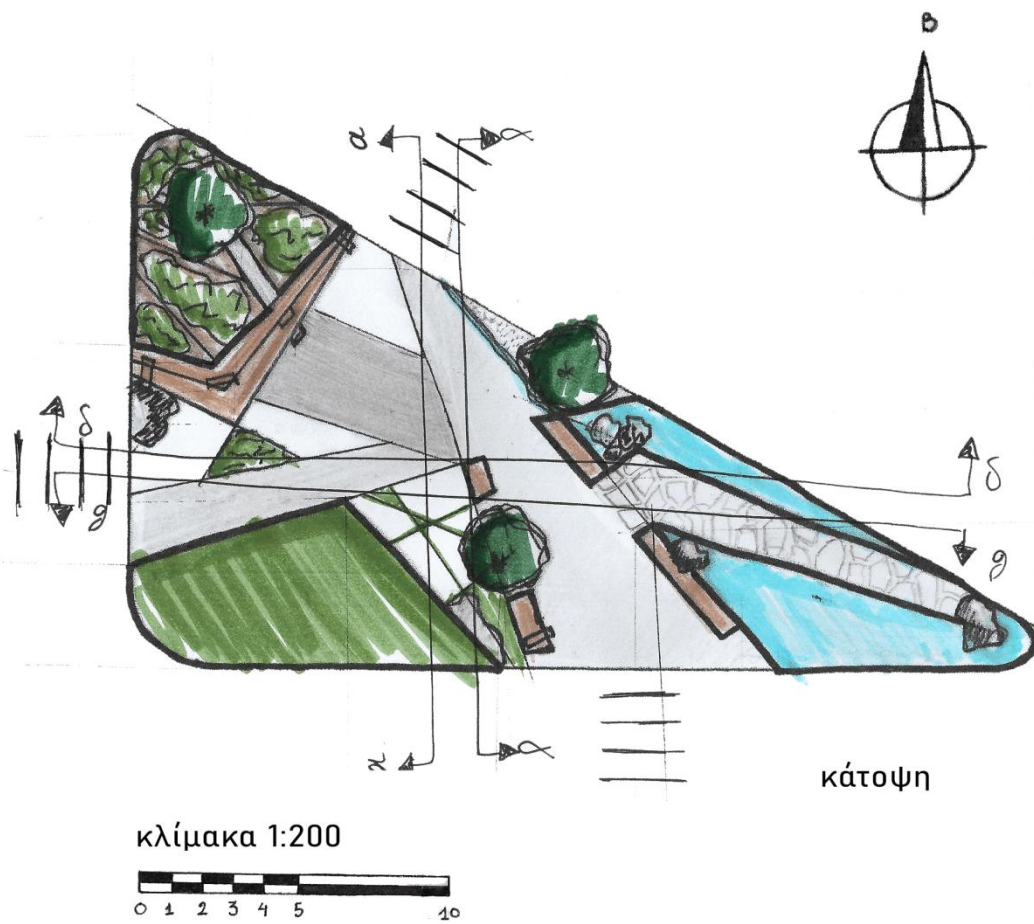

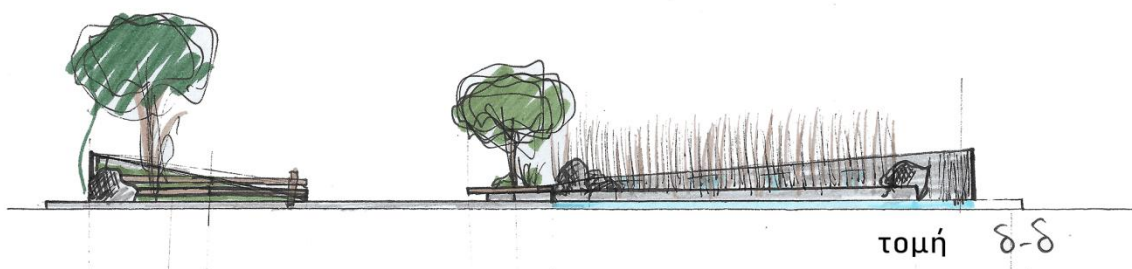
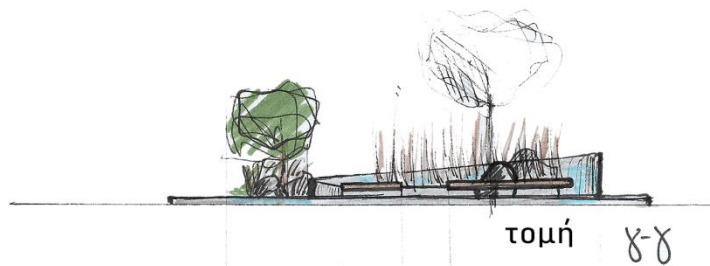
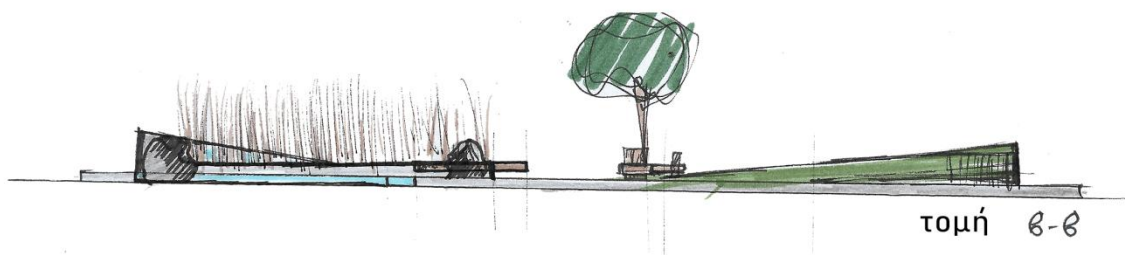
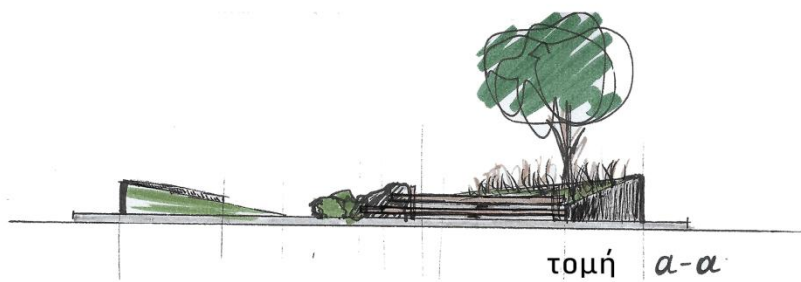
ΑΡΧΙΚΕΣ ΜΑΚΕΤΕΣ ΠΑΡΚΟΥ 3 | κίμακα 1:200

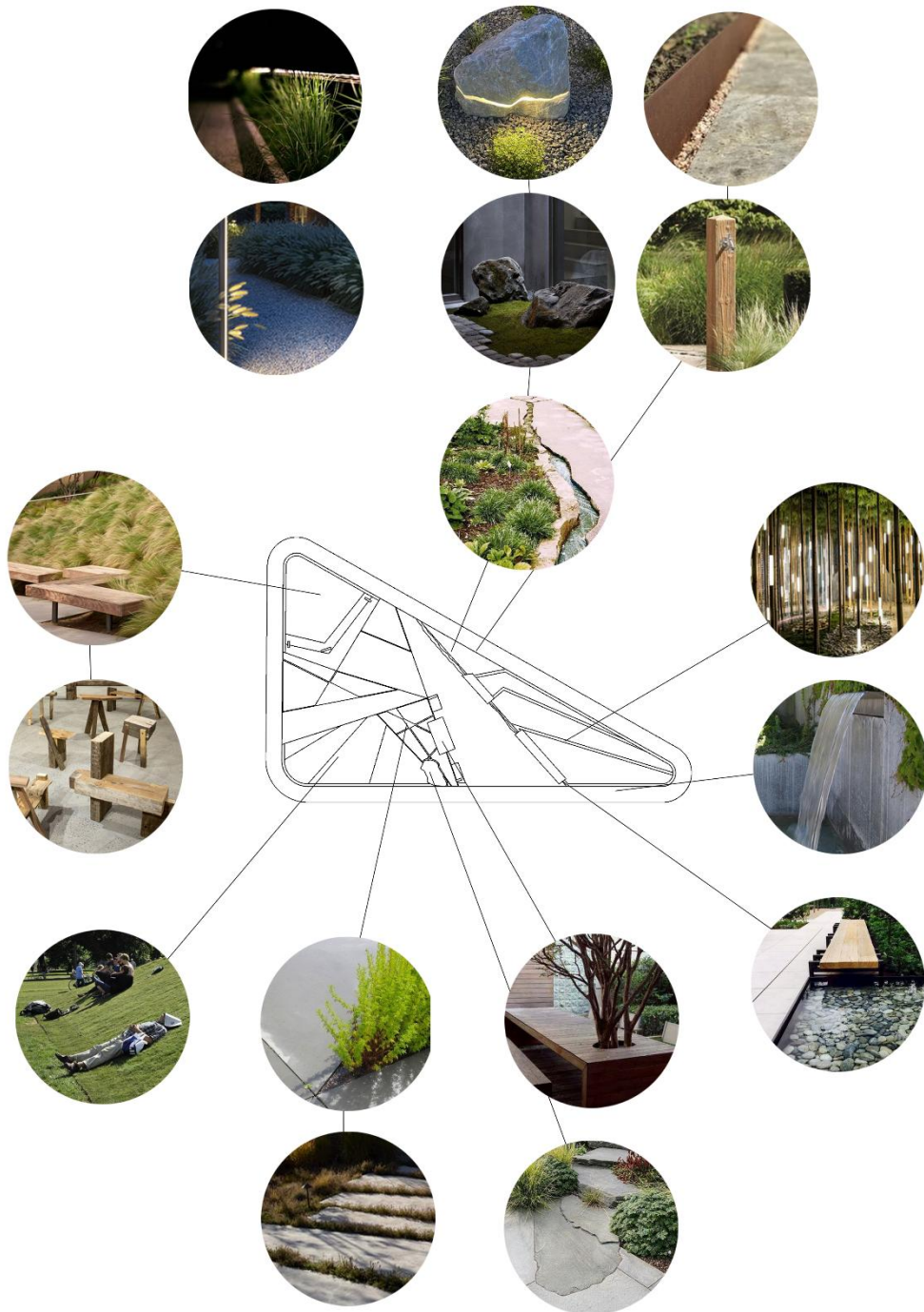
ΤΕΛΙΚΗ ΜΑΚΕΤΑ ΠΑΡΚΟΥ 3 | κίμακα 1:200

vii. Σχέδια 1:200

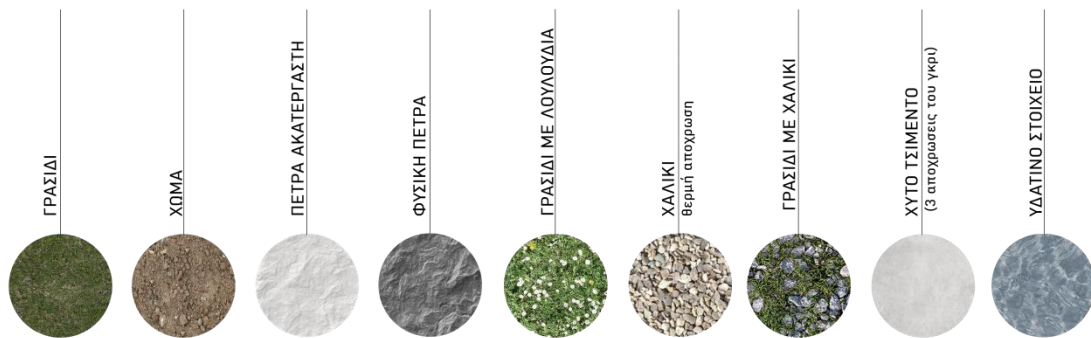
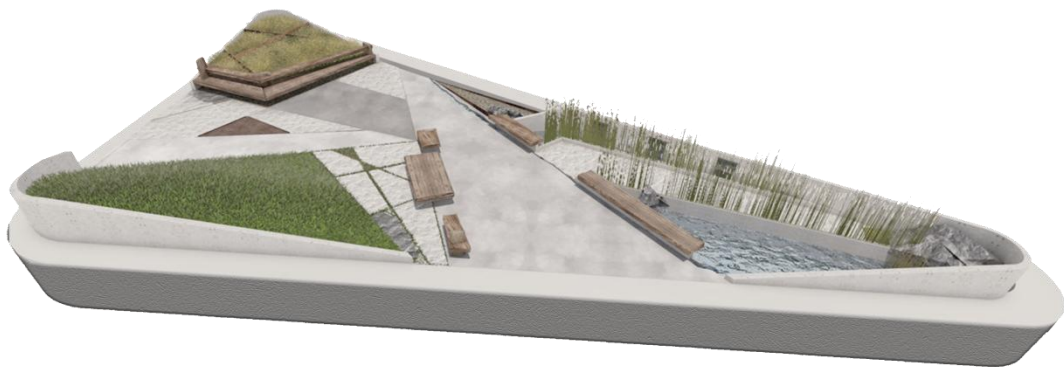
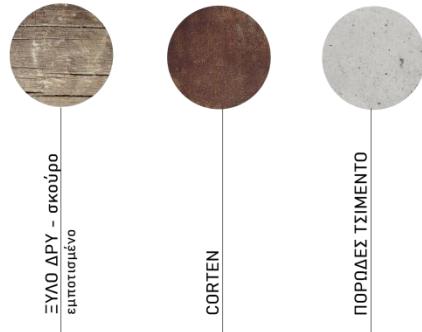

viii. Inspirational Brainstorming Moodboard

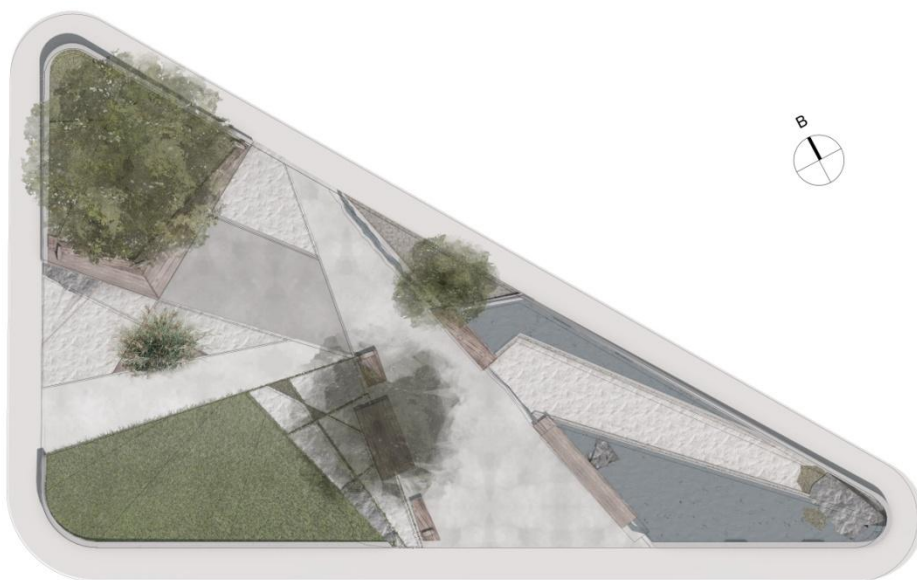
ix. Υλικά

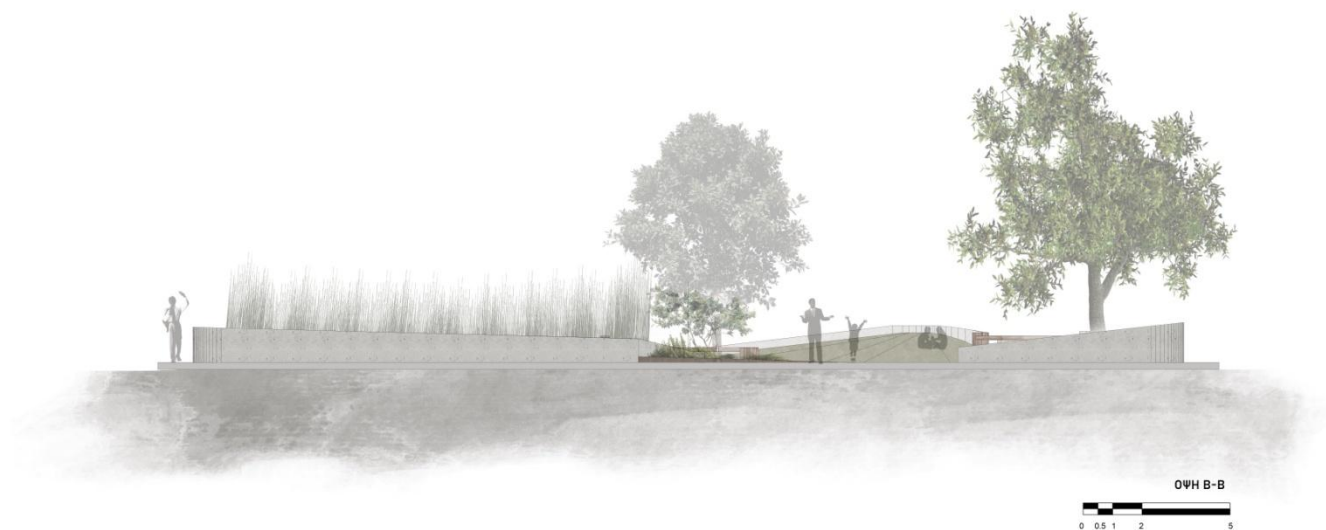
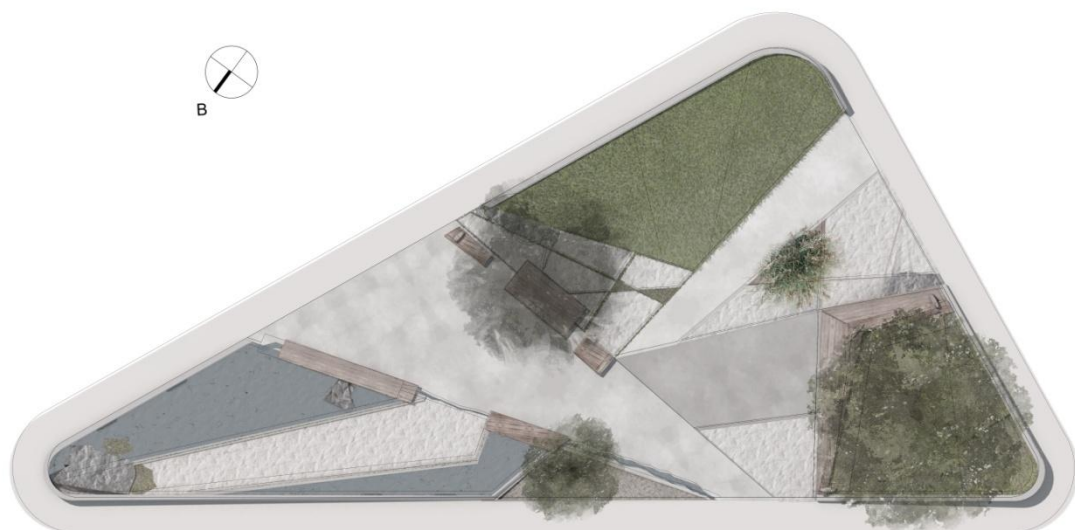
ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

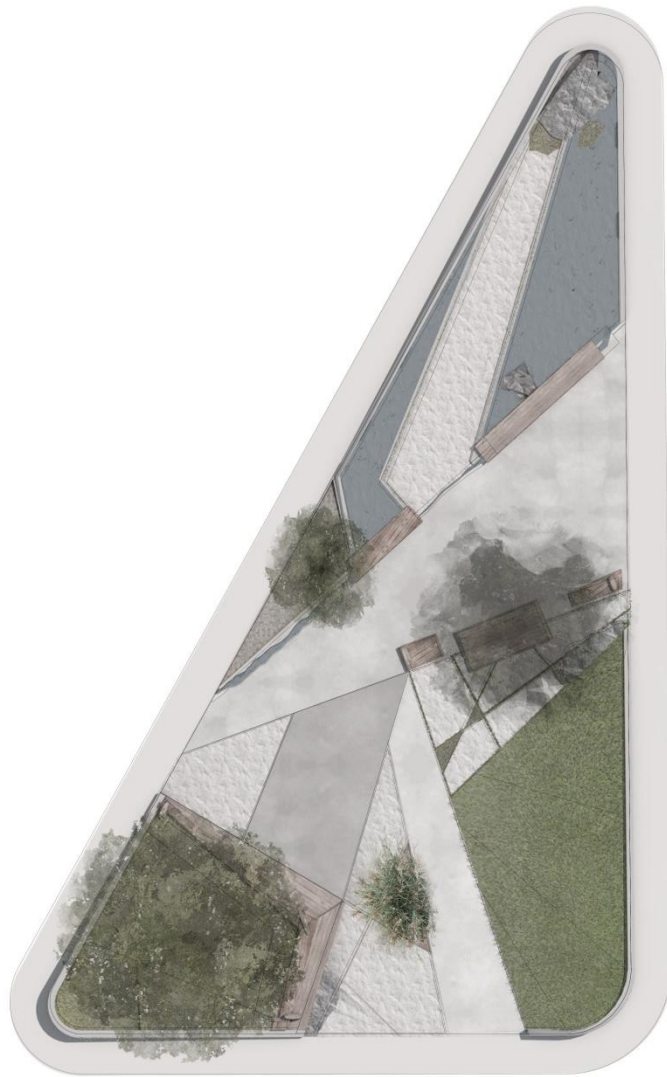

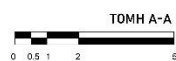
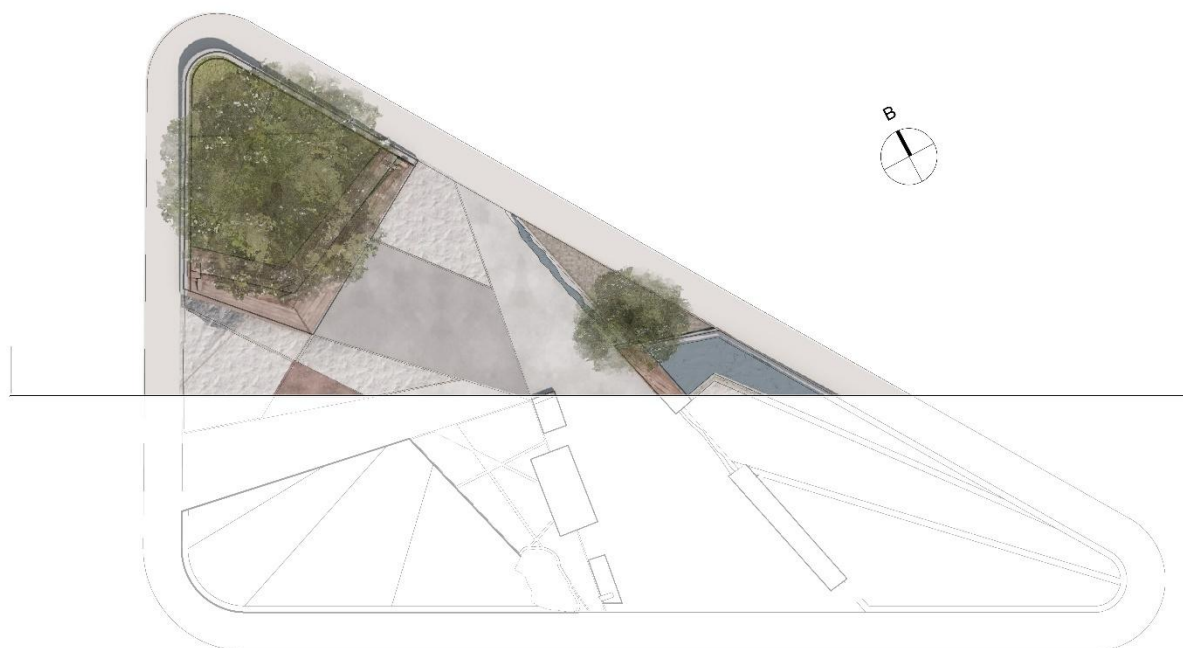
ΥΛΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

χ. Τελικά σχέδια | Κλίμακα 1:100

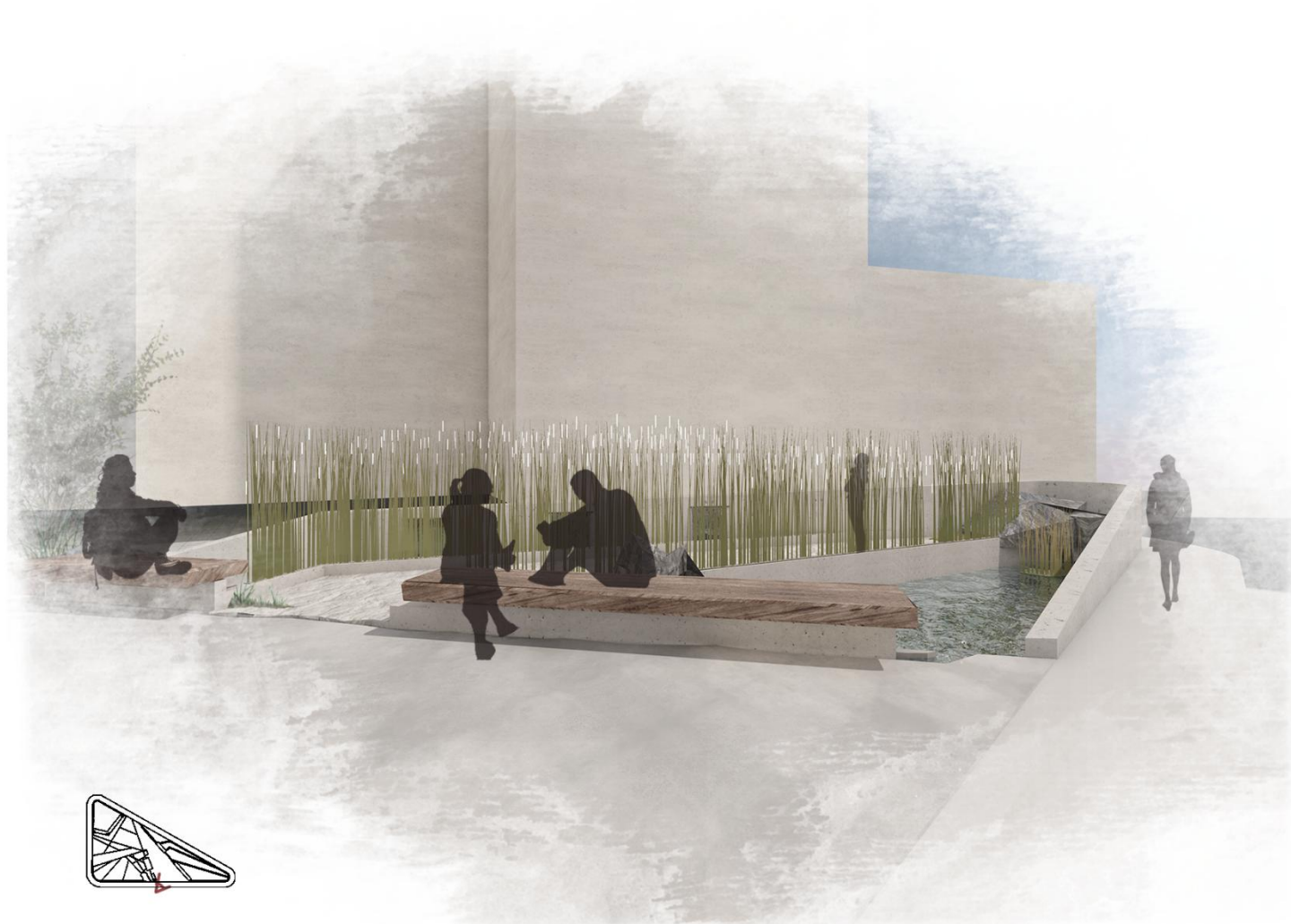

χι. Το πάρκο στον αστικό ιστό

xii. Τρισδιάστατες απεικονίσεις πάρκου

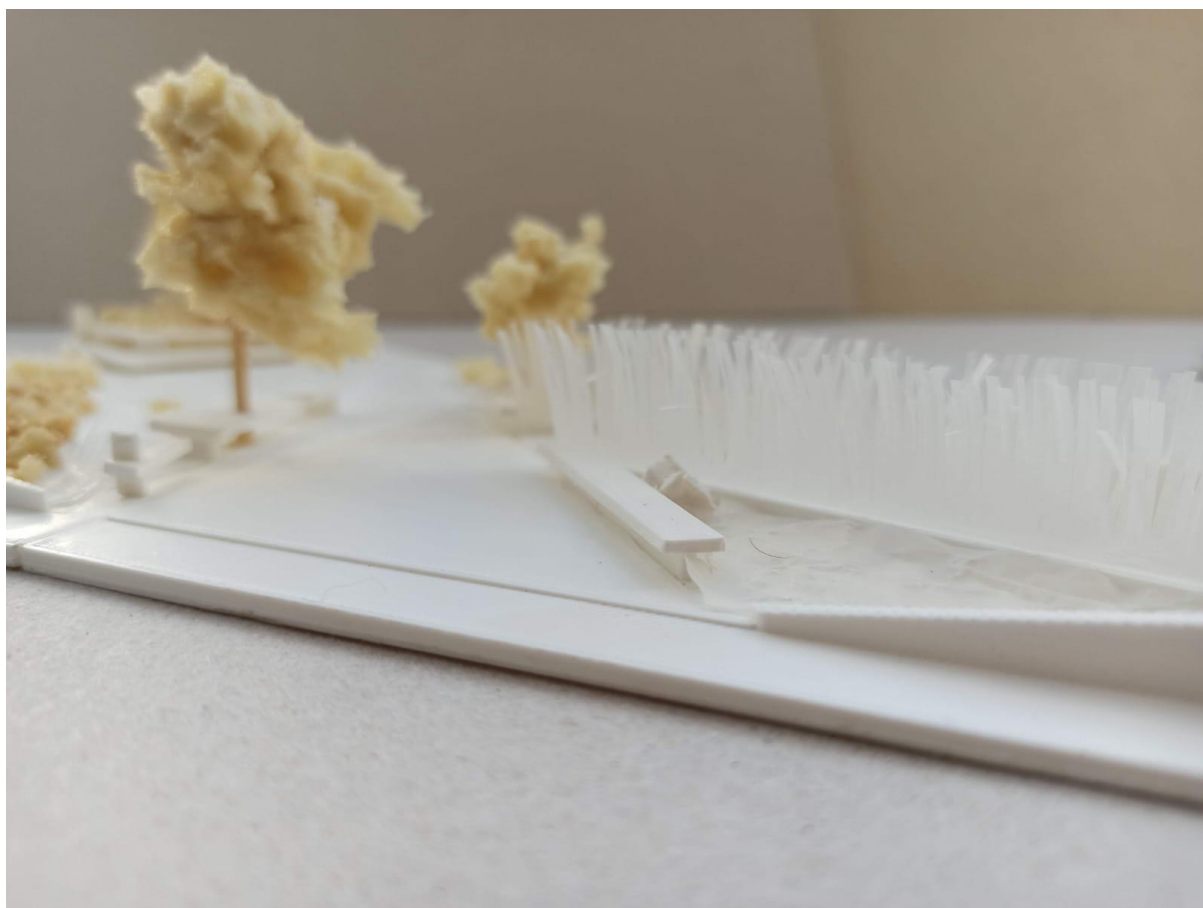
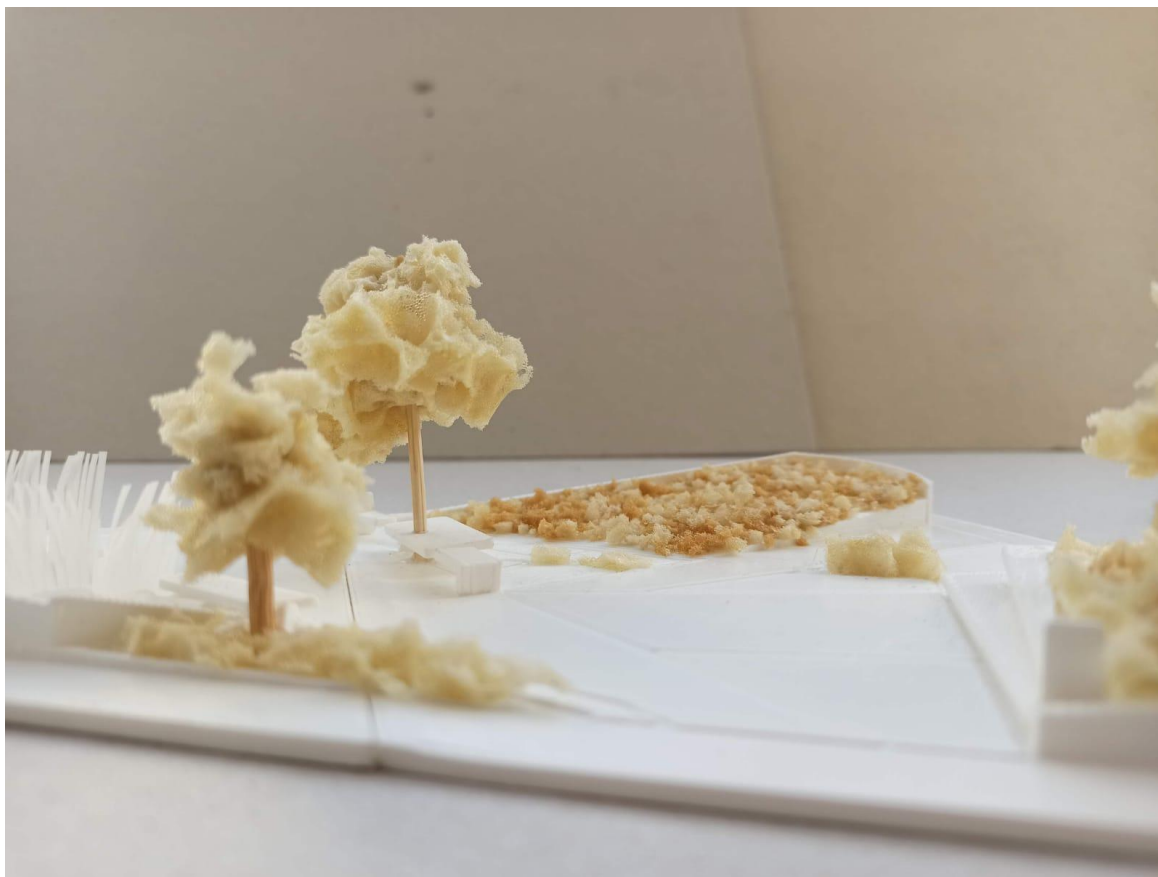

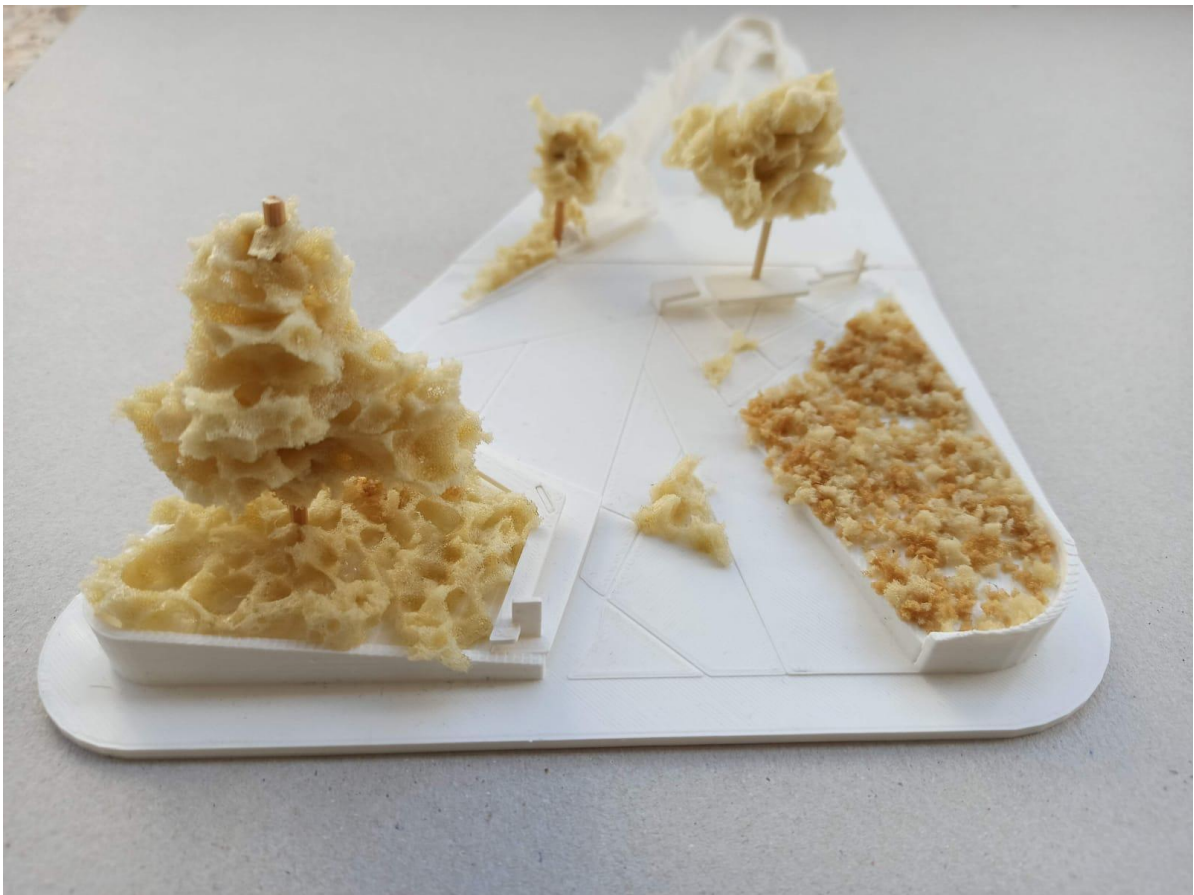
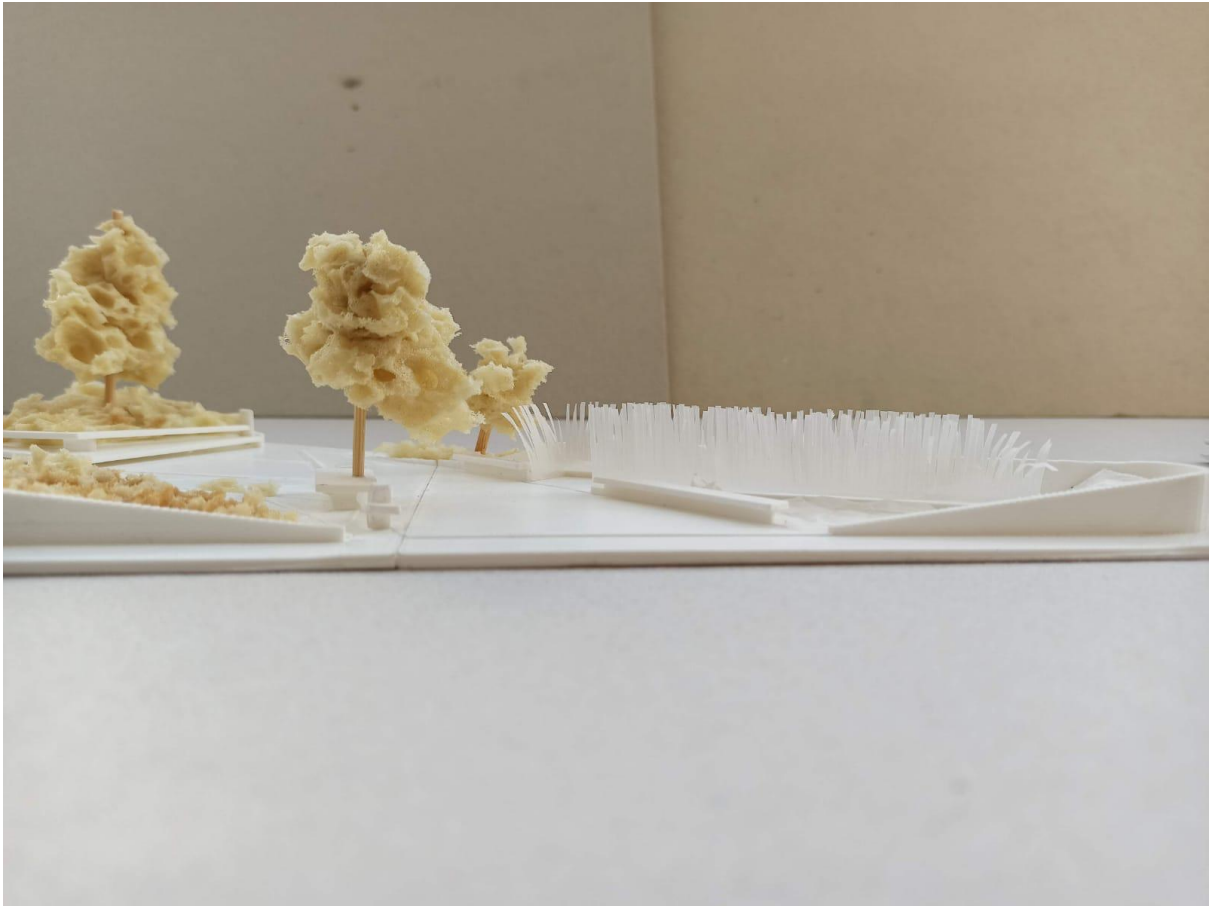

xiii. Τελική Μακέτα | 1:100

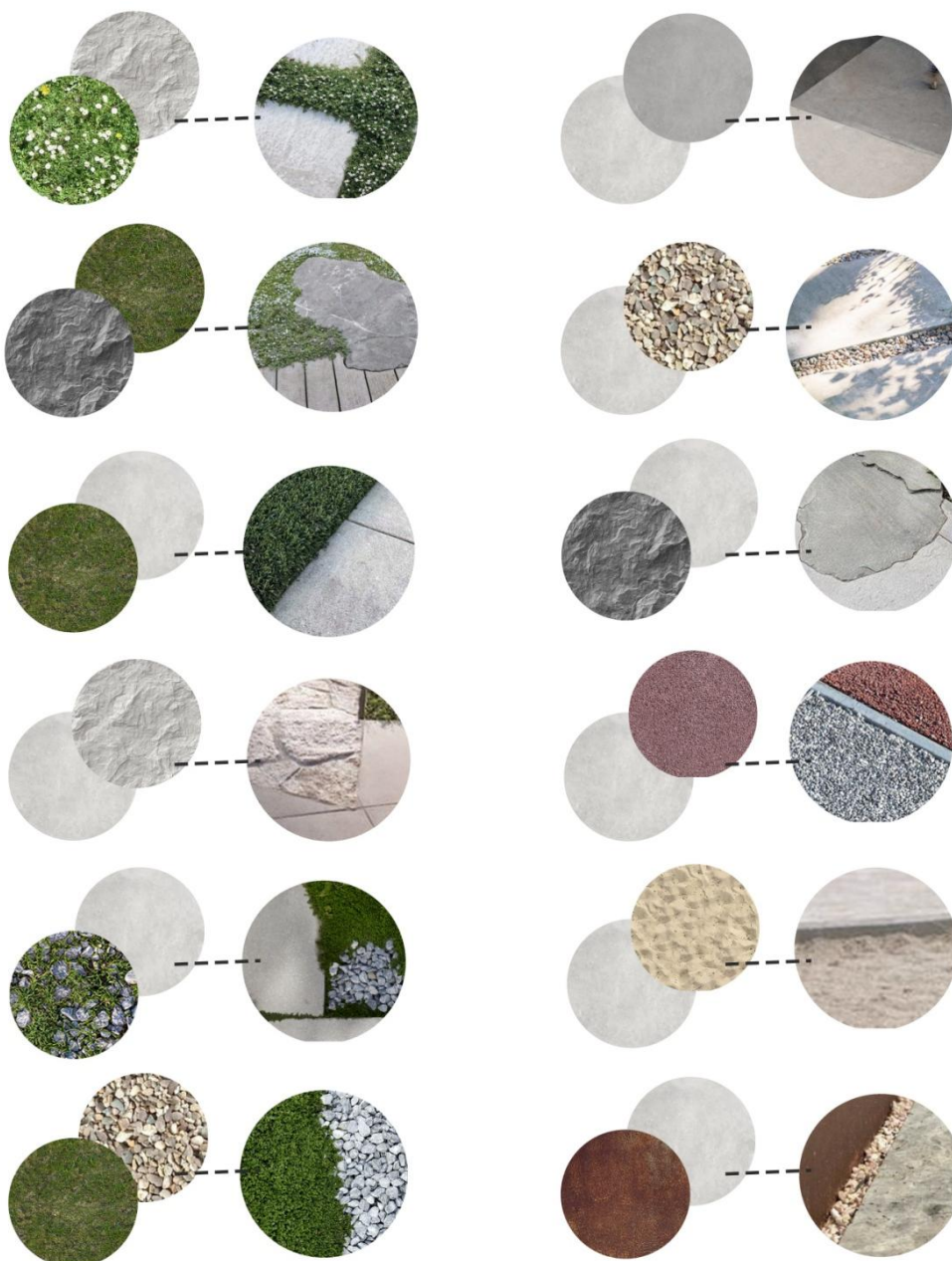

7.4. Προτάσεις αισθητικών στοιχείων

ι. Ενώσεις υλικοτήτων

ii. Φύτευση

ΔΕΝΤΡΑ		ΘΑΜΝΟΙ			
	Catalpa bignonioides 'Nana'		Pittosporum tobira		Brugmansia sp.
	Acacia		Olea oleaster		Gardenia taitensis
	Koelreuteria paniculata		Atriplex Halimus	ΠΑΧΥΦΥΤΑ	
	Arbutus unedo		Abelia grandiflora		Aloe arborescens
	Lagerstroemia indica		Aronia melanocarpa		Agave victoriae-reginae
	Cupressus		Artemisia absinthium	ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ	
			Viburnum tinus		Lavandula
			Santolina chamaecyparissus		Agastache Foeniculum
			Lantana camara nana		Mentha Spicata

Πρόταση σχεδιασμού δικτύου πάρκων τσέπης, στη γειτονιά της Γούβας

				ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΑ	
	Convallaria majalis		Stipa tenuifolia		Hedera canariensis
	Perovskia atriplicifolia		Feather reed		Jasminum polyanthum
	Solenostemon scutellarioides Coleus scutellarioides		Equisetum hyemale		Trachelospermum jasminoides
	Origanum vulgare 'Nanum'	ΚΑΛΥΠΤΙΚΑ ΕΔΑΦΟΥΣ			Rosmarinus officinalis 'Prostratus'
	Ocimum basilicum		Soft Leaf Buffalo	ΑΛΛΑ	
ΓΡΑΣΙΔΙΑ			Cerastium tomentosum		Drimia maritima
	Blue fescue		Shore juniper		Butomus umbellatus
	Acorus gramineus 'Ogon'		Pratia pedunculata		Scirpus albescens
	Hiparrhenia hirta				

iii. Φωτισμός

Για τον φωτισμό των τριών πάρκων, καθώς πρόκειται για δημόσιους χώρους, προτείνονται δυο ήδη φωτισμού. Κύριο φωτισμό αποτελούν ξύλινες κολώνες με κατακόρυφη τομή απ' όπου διαχέεται το φως. Η τοποθέτησή τους βασίζεται στο σχεδιασμό κάθε πάρκου και αναλόγως τις κινήσεις και τις χρήσεις σε αυτό. Ακόμη, χρησιμοποιείται δευτερεύον βοηθητικός φωτισμός, δίνοντας μια διαφορετική αισθητική στο πάρκο κατά τις νυχτερινές ώρες.

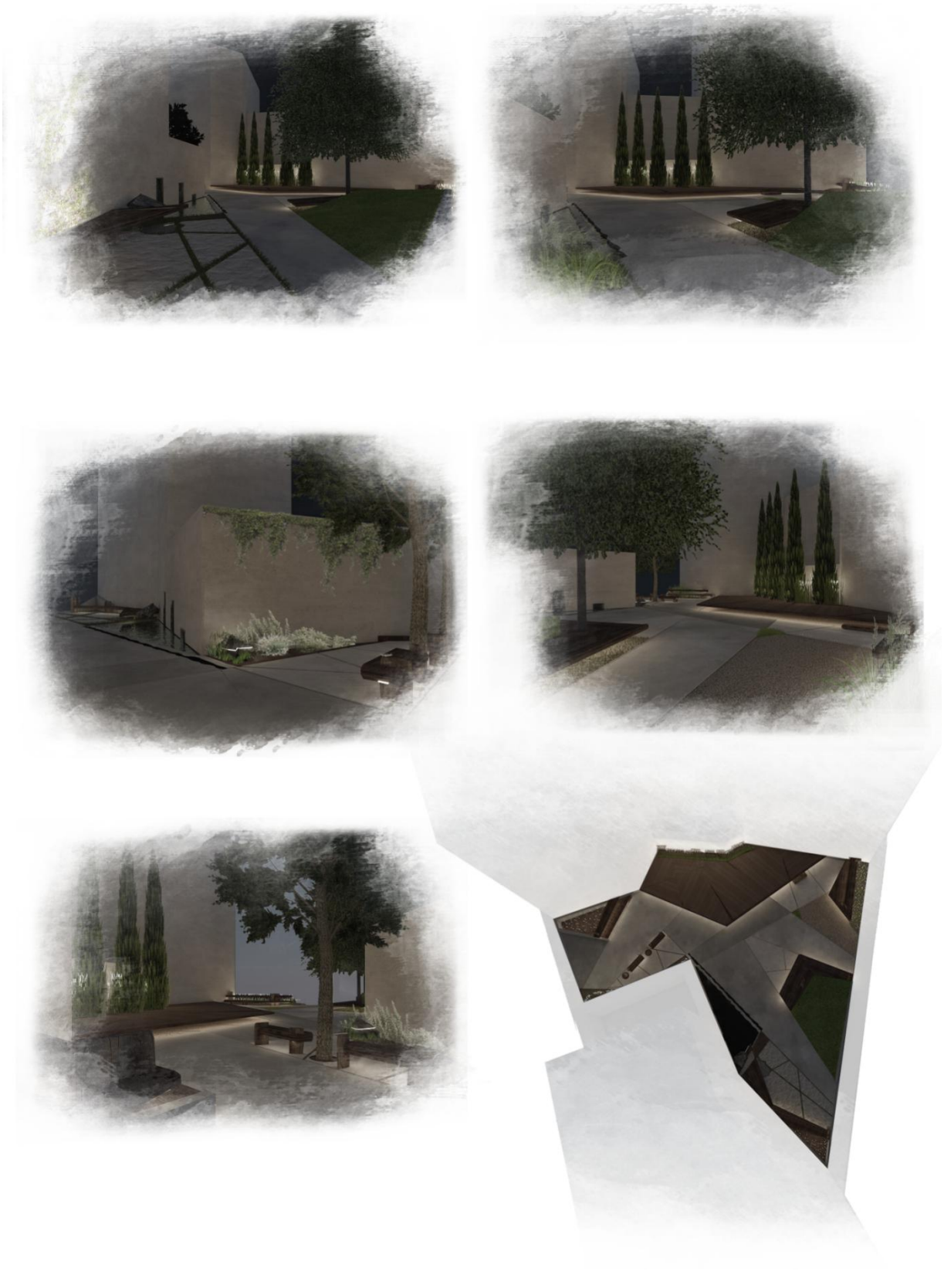
Παρακάτω βλέπουμε τις κατόψεις με τις προτάσεις βοηθητικού φωτισμού του κάθε πάρκου, καθώς και κάποιες φωτορεαλιστικές τους απεικονίσεις, σε νυχτερινές ώρες.

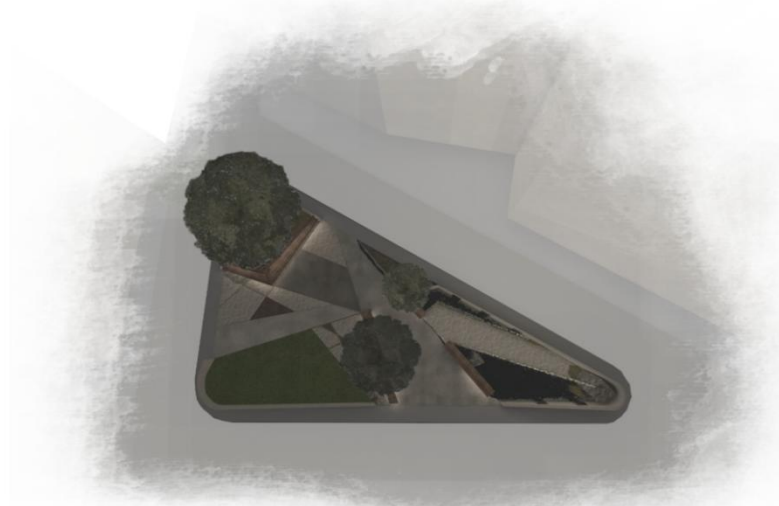
Πάρκο 1

Πάρκο 2

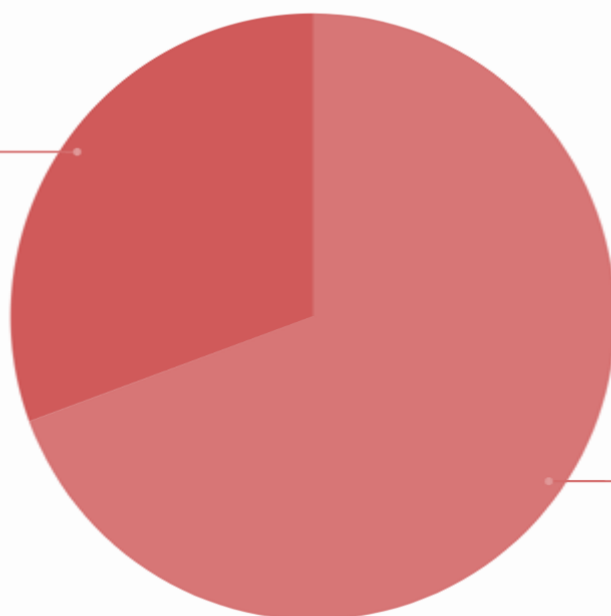
Πάρκο 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ | Ερωτηματολόγιο

Φύλο

Ανδρας
30,6%

Γυναίκα
69,4%

Ηλικία

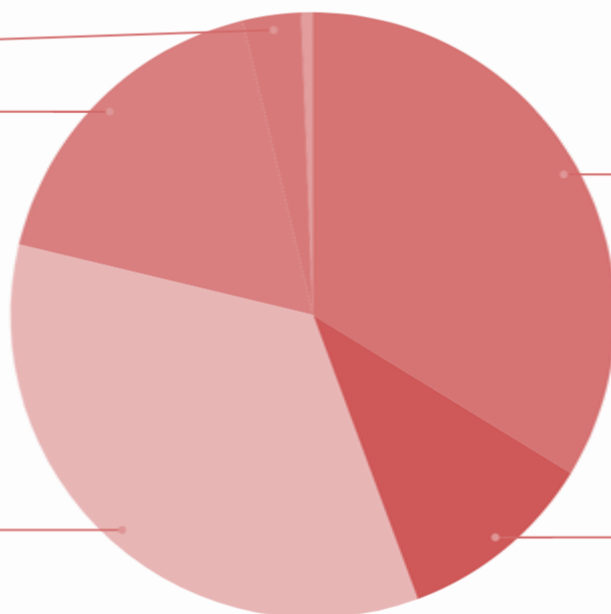
65+
3,1%

51-65
17,5%

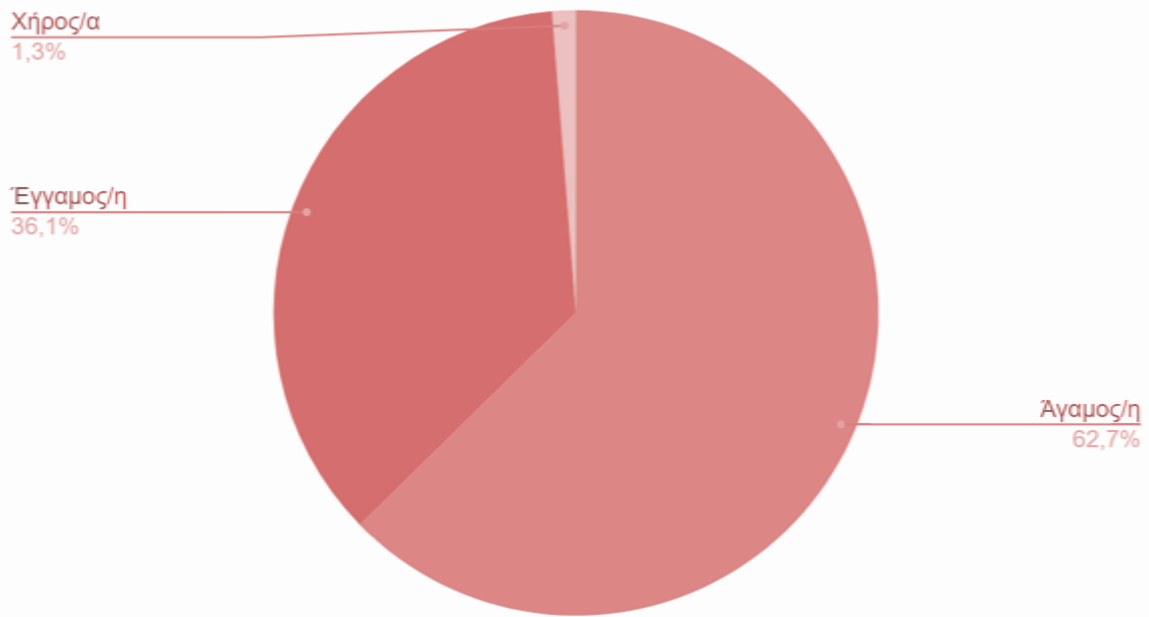
18-25
33,8%

36-50
34,4%

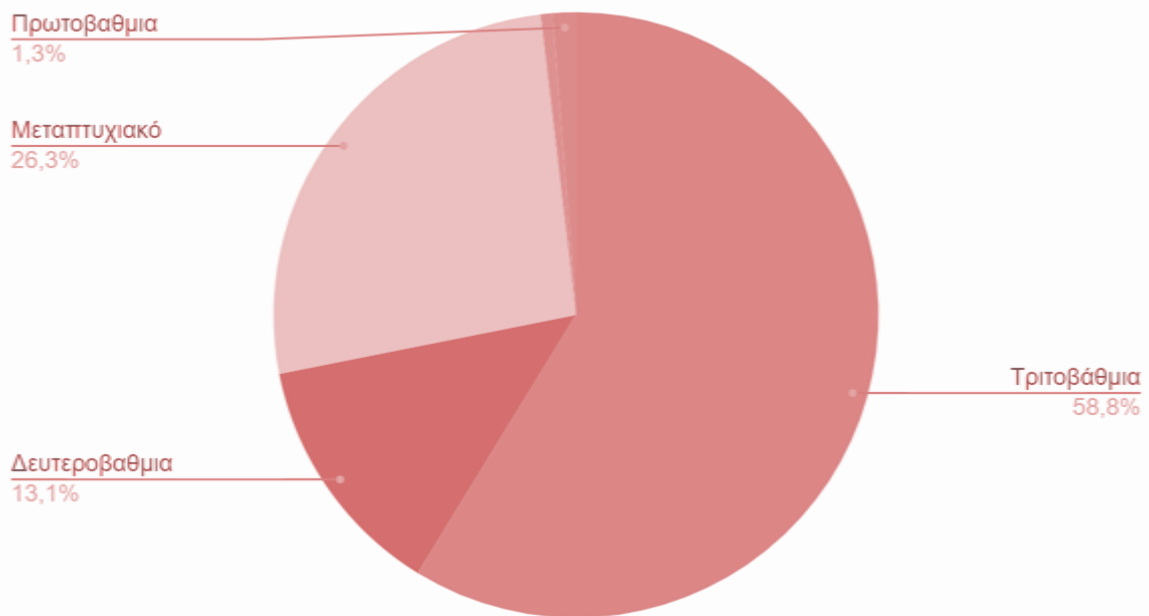
26-35
10,6%

Οικογενειακή κατάσταση;

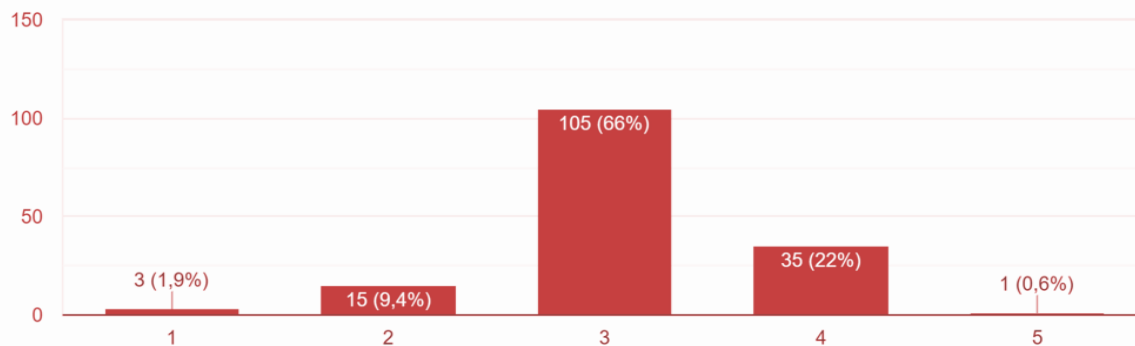

Μορφωτικό επίπεδο

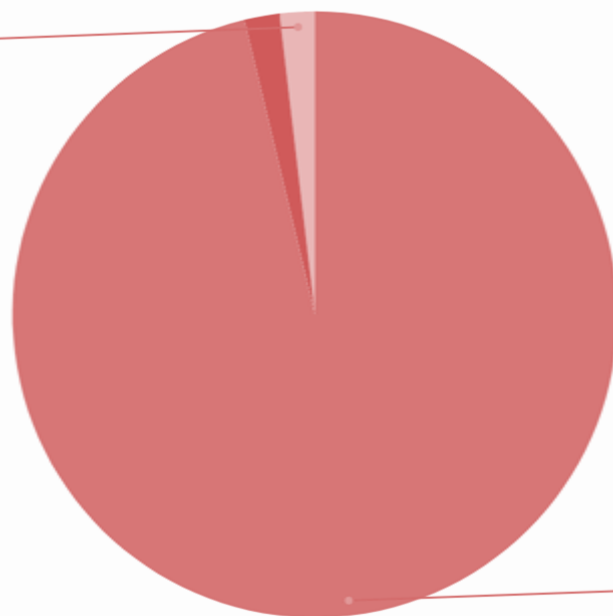
Οικονομική κατάσταση

159 απαντήσεις

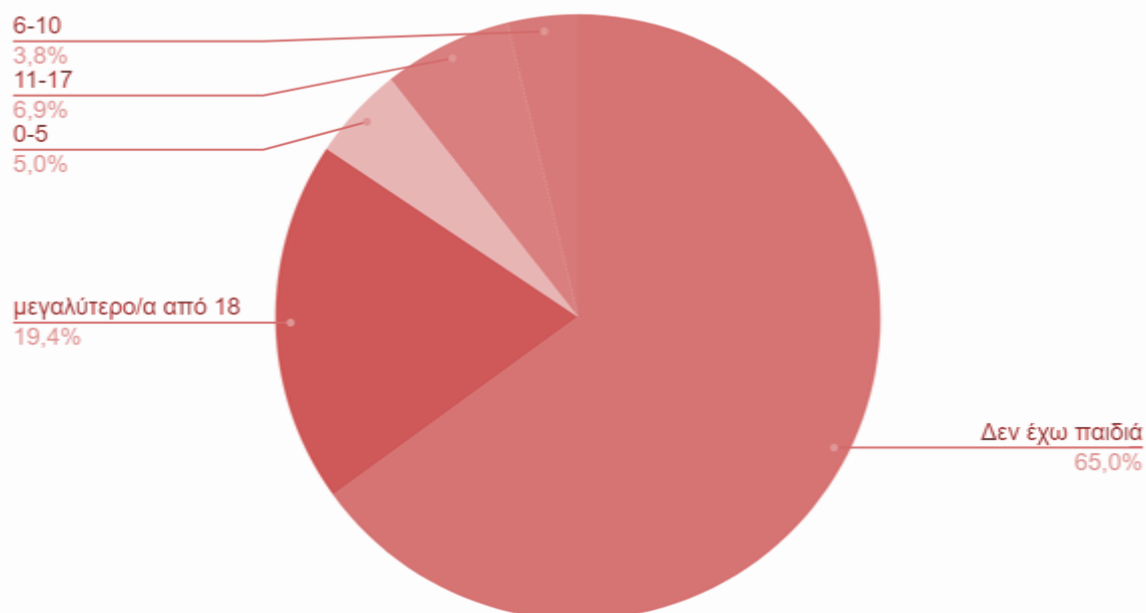
Έχετε κάποιο κινητικό πρόβλημα ή αναπηρία;

Κινητικό πρόβλημα
1,9%

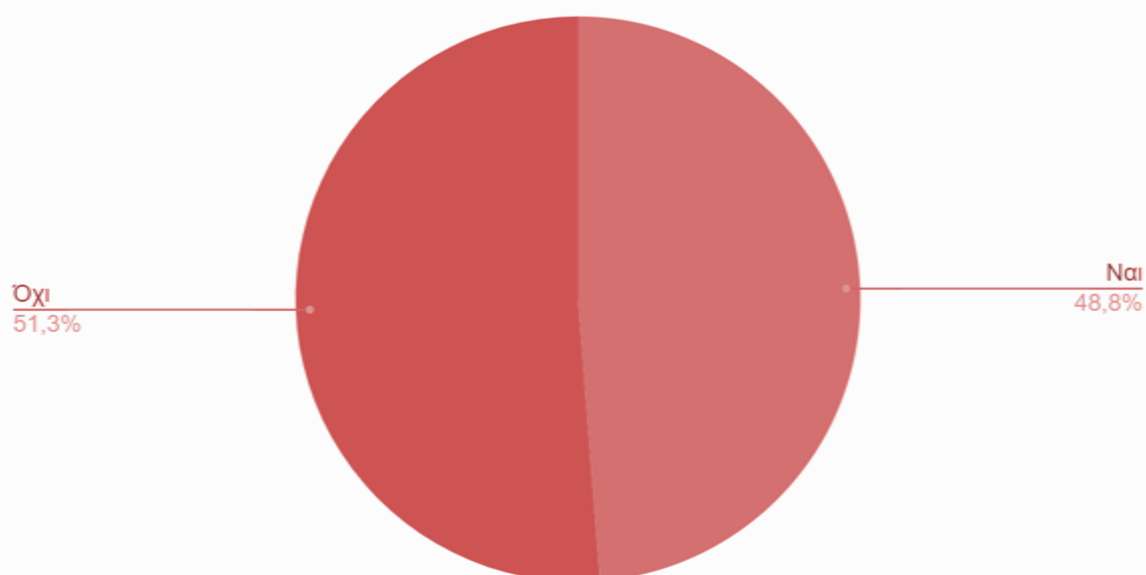

Τίποτε από τα δύο
96,3%

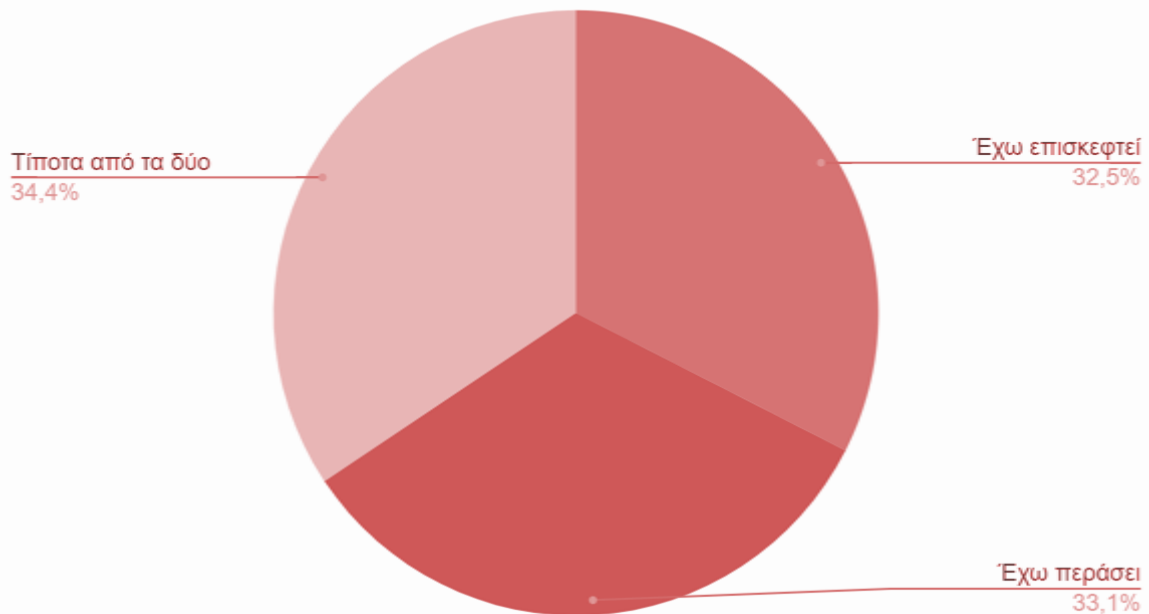
Αν έχετε παιδιά, τι ηλικία έχουν;

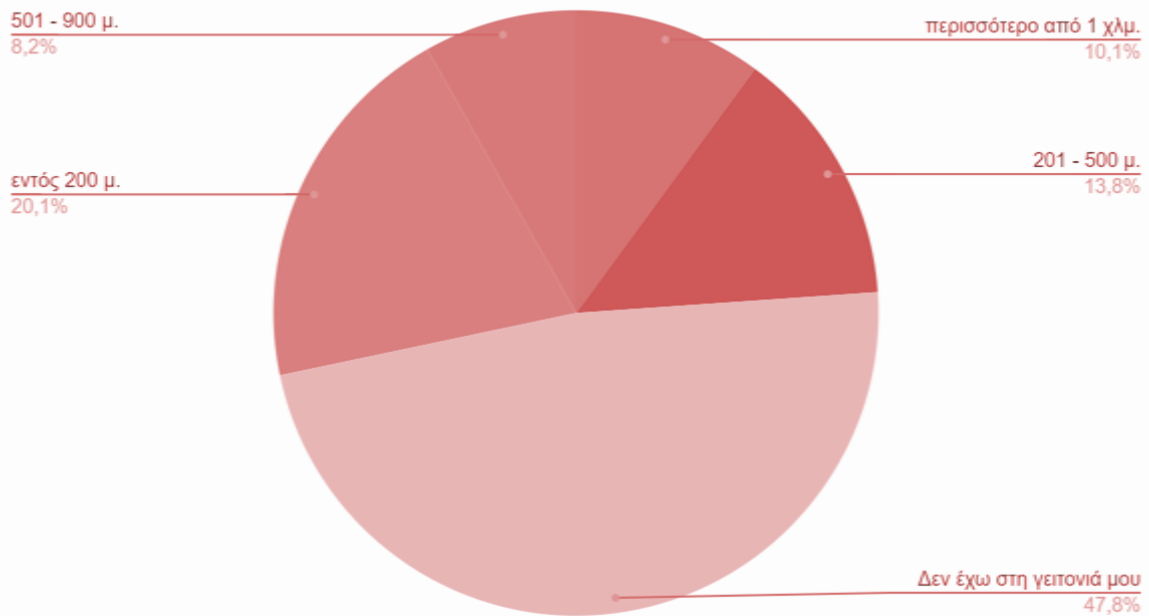
Γνωρίζετε τον όρο "πάρκα τσέπης" για τα μικρά γειτονικά πάρκα;

Έχετε επισκεφτεί ή περάσει ποτέ κάποιο πάρκο τσέπης;

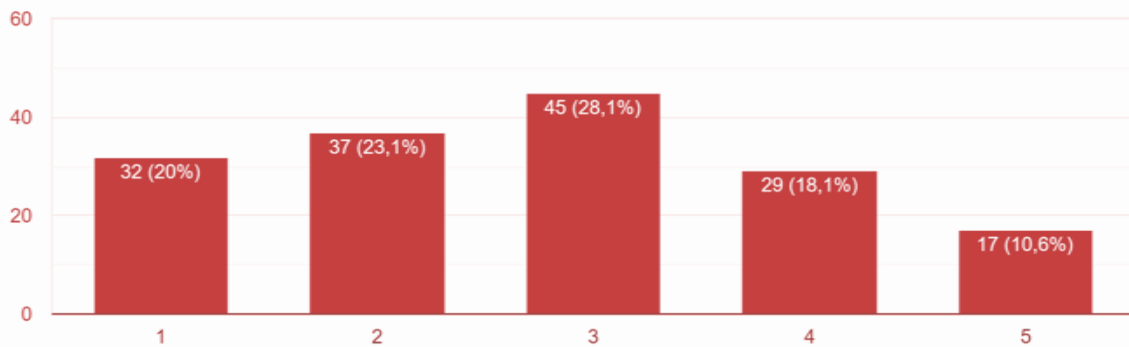

Ήταν κοντά στη γειτονιά σας;

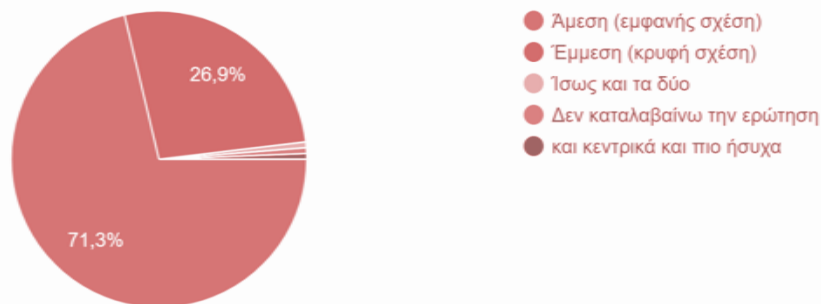
Πόσο συχνά επισκέφτεστε κάποιο πάρκο/πλατεία;

160 απαντήσεις

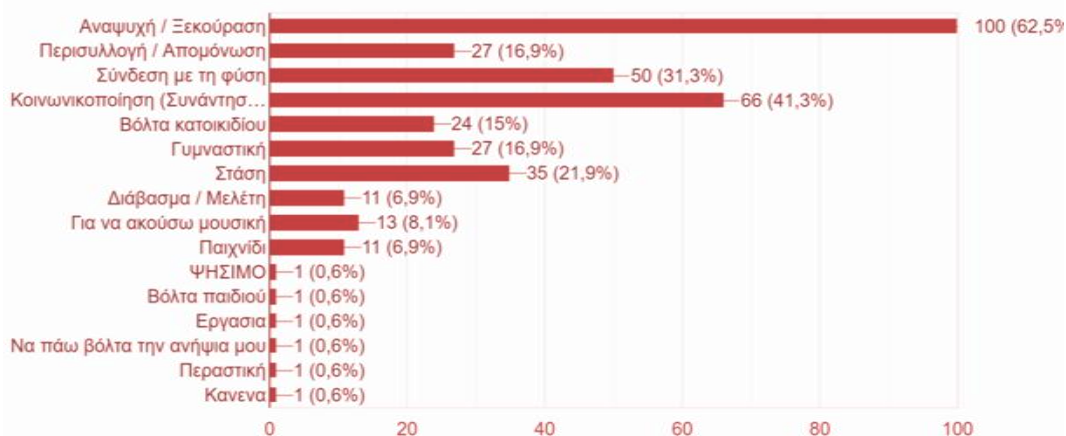
Ποιά θα θέλατε να είναι η τοποθέτηση των καθισμάτων για στάση (εάν υπάρχουν) σε σχέση με την πρόσβαση στο πάρκο;

160 απαντήσεις

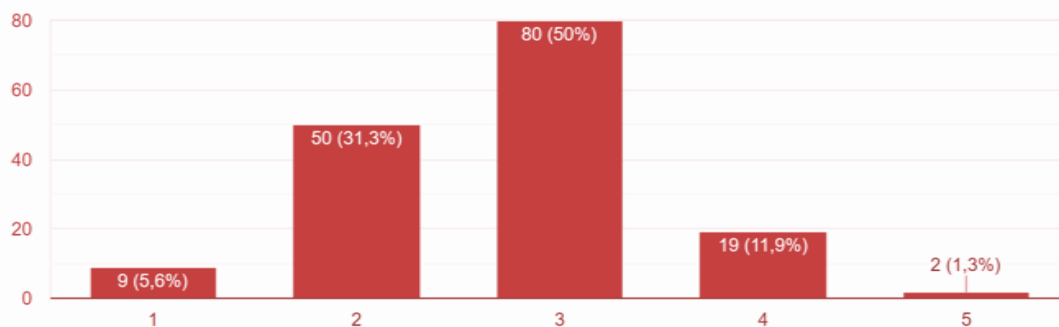
Για ποιό/ποιούς λόγο/ους επισκέπτεστε συνήθως κάποιο πάρκο;

160 απαντήσεις

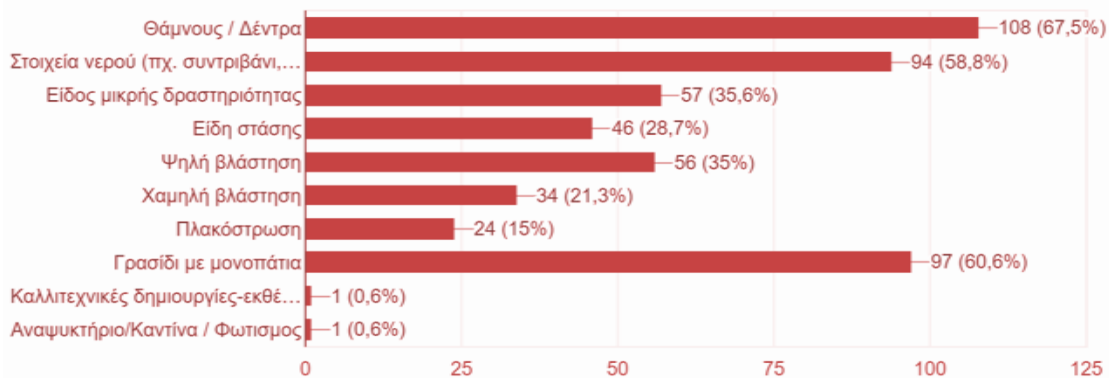
Πώς θα χαρακτηρίζατε την εμπειρία σας στα πάρκα της Αθήνας;

160 απαντήσεις

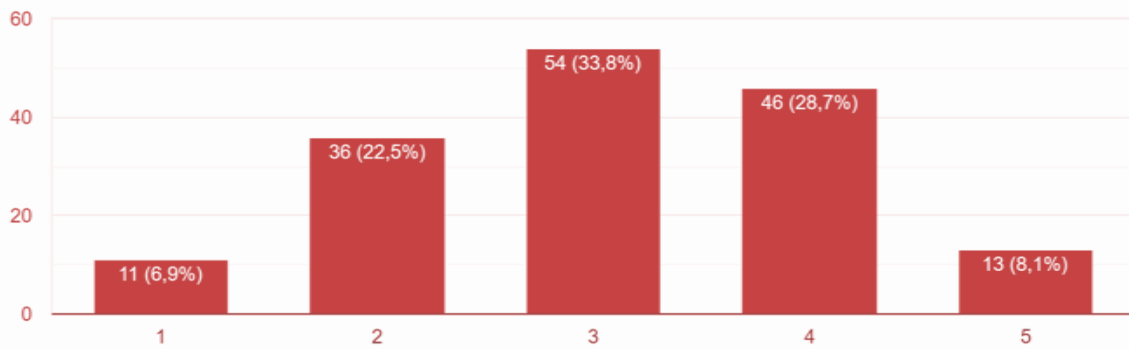

Τί θα προτιμούσατε να δείτε σε ένα πάρκο τσέπης; (επιλέξτε περισσότερες από μια απαντήσεις)

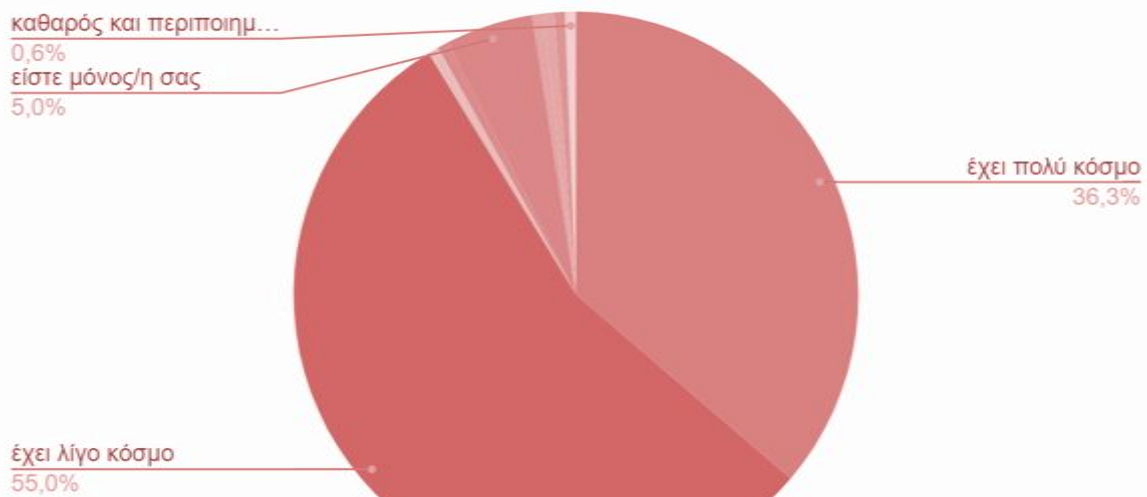
160 απαντήσεις

Πόση ασφάλεια αισθάνεστε στα μικρά πάρκα κοντά στο σπίτι σας;
160 απαντήσεις

Αισθάνεστε περισσότερο ασφαλής σε ένα μικρό γειτονικό πάρκο όταν:

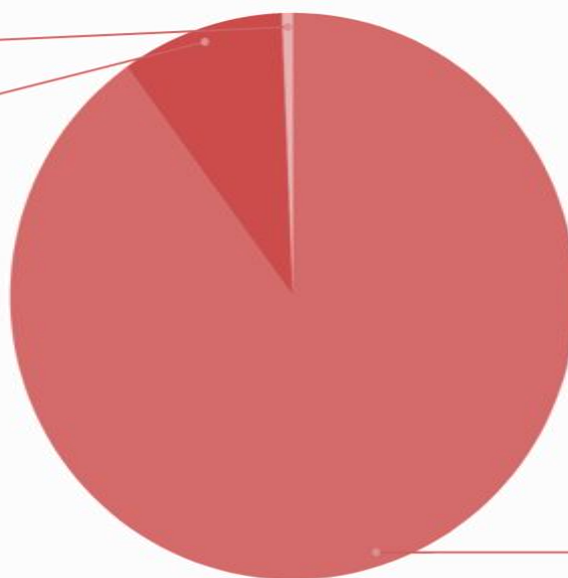
Χώροι σαν και αυτόν (πχ φωτογραφίας) θεωρείται ότι θα ήταν πιο σημαντικό να μεταμορφωθούν σε μικρά γειτονικά πάρκα...

Ο ιδιοκτήτης έχει τον λ...

0,6%

Πολυκατοικίες

9,4%

Πάρκα τσέπης

90,0%

Φωτογραφικό Υλικό

Το φωτογραφικό υλικό του θεωρητικού μέρους και των παραδειγμάτων της εργασίας αντλήθηκε από πηγές των παραπάνω συνδέσμων.

Το φωτογραφικό υλικό της παρουσίασης της περιοχής μελέτης είναι από το προσωπικό αρχείο.

Όλα τα διαγράμματα, σκίτσα, σχεδιαγράμματα, σχέδια και φωτορεαλιστικές απεικονίσεις είναι υλοποιημένα από την φοιτήτρια της παρούσας εργασίας, Ειρήνη Παπαδάτου.

Πηγές - Σύνδεσμοι

architects, b. k. (n.d.). *PX SIX THRESHOLDS*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από buerger-katsota.com: <https://buerger-katsota.com/projects/px-six-thresholds>

BAMBOO GROVE installation. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από freakfabrique.com: <http://freakfabrique.com/portfolio/bamboo-grove/>

Blake, A. (2024). *Pocket Parks*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από depts.washington.edu: https://depts.washington.edu/open2100/Resources/2_OpenSpaceTypes/Open_Space_Types/pocket_parks.pdf

European Green Capital Award - Previous Winning cities. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από environment.ec.europa.eu: https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/european-green-capital-award/winning-cities/previous-winning-cities_en

Foundation, T. C. (n.d.). *John F. Collins Park*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από tclf.org: <https://www.tclf.org/landscapes/john-f-collins-park>

Foundation, T. c. (n.d.). *Paleu Park*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από tclf.org: <https://www.tclf.org/landscapes/paley-park>

healthy and natural, barefoot activities. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουαρίου 2024, από barfusspark: <http://www.barfusspark.info/en/park.htm>

John F. Collins Park. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από theconstitutional.com: <https://www.theconstitutional.com/blog/2018/12/25/john-f-collins-park>

naukowe PLACE ZABAW. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουαρίου 2024, από eduplayground.eu: <https://eduplayground.eu/our-projects/>

objects, i. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από imaginaryobjects.co: <https://www.imaginaryobjects.co/activating-vacancies/3po2yqxpzoophcmathbasymmbebg3w>

objects, i. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από imaginary objects: <https://www.imaginaryobjects.co/play-objects/pfxxra0s8y16s76dcpspcvkw1axxp>

objects, i. (n.d.). *DEN PLAYGROUND*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από imaginaryobjects.co: <https://www.imaginaryobjects.co/#/den/>

Outdoor Musical Instruments. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από eduplaying.com:
<https://eduplaying.com/outdoor-musical-instruments/>

Praveena Balai Kerishnan, S. M. (n.d.). Factors contributing to the usage of pocket parks—A review of the evidence. *Urban Forestry & Urban Greening* .

Project, N. Y. (n.d.). *Gil Hodges Community Garden*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από nyrp.org:
<https://www.nyrp.org/en/gardens-and-parks/gil-hodges-community-garden/>

Project, N. Y. (n.d.). *The Home Depot Children's Garden*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από nyrp.org:
<https://www.nyrp.org/en/gardens-and-parks/the-home-depot-childrens-garden/>

Rachel S. Danforda, M. W. (n.d.). Active Greening or Rewilding the city: How does the intention behind small. (S. Direct, Επιμ.) *Urban Forestry & Urban Greening* .

SNFCC, S. N. (n.d.). *Ξεναγήσεις στο Πάρκο Σταύρος Νιάρχος με την Έλλη Παγκάλου - Παίζοντας με τους ήχους | SNFCC*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από youtube.com:
<https://www.youtube.com/watch?v=Ch4I9NAOeE4>

Sustainia. (n.d.). *Guide to Copenhagen 2025*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από issuu:
<https://issuu.com/sustainia/docs/cph2025/62>

Yusof, M. R. (n.d.). *Establishing New Urban Green Spaces Classification for Malaysian Cities*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από Reasearch gate: <https://doi.org/10.13140/RG.2.1.3912.6880>

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΗΛΙΑΣΜΟΥ. (n.d.). Ανάκτηση 2023, από shademap.app:
<https://shademap.app/@37.95632,23.74456,19.27179z,1704009063377t,-11.33437b,37.04819p,0m>

ΕΛΗ. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από renovablesverdes.com:
<https://www.renovablesverdes.com/el/marismas/>

Ελληνική Φύση - Βοτανολογία - Υδροβία φυτά . (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από phytologio.blogspot.com:
<https://phytologio.blogspot.com/search/label/%CE%A5%CE%B4%CF%81%CF%8C%CE%B2%CE%B9%CE%B1>

Καλαμιώνας. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από wikipedia.org:
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%BC%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B1%CF%82>

ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ. (n.d.). Ανάκτηση 2023, από meteoblue.com:
https://www.meteoblue.com/el/%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%81%CF%8C%CF%82/historyclimate/climate_modelled/%ce%93%ce%bf%cf%8d%ce%b2%ce%b1_%ce%95%ce%bb%ce%bb%ce%ac%ce%b4%ce%b1_8740137

Μαρία, Λ. (2008). *Αρχιτεκτονική τοπίου και δίκτυα πράσινου στα σύγχρονα αστικά κέντρα: δυνατότητες και προοπτικές - μεθοδολογία και εφαρμογή: το παράδειγμα της Λάρισας*. Ανάκτηση Φεβρουαρίου 2024, από thesis.ekt.gr: <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/19291?lang=el#page/126/mode/2up>

Σκιαδάς, Ε. Γ. (n.d.). *Η γραφική και «φεγγαρόκτιστη» γειτονιά της Γούβας*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από mikros-romios.gr: <https://mikros-romios.gr/gouva/>

Σπάνιος παράκτιος υγροβιότοπος μέσα σε αστικό ιστό στην Ελλάδα. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από [economytoday.sigmalive.com](https://economytoday.sigmalive.com/oikonomia/ellada/60384_spanios-paraktios-ygroviotopos-mesa-se-astiko-isto-stin-ellada): https://economytoday.sigmalive.com/oikonomia/ellada/60384_spanios-paraktios-ygroviotopos-mesa-se-astiko-isto-stin-ellada

ΦΥΤΩΡΙΟ ANTEMISAPHΣ. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2024, από <https://www.antemisarigroup.gr/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ

